

**MESLEKİ EĞİTİM KURSLARININ HALKLA İLİŞKİLER  
FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ: ERBAA SANAT ve  
MESLEKİ EĞİTİM KURSU (ESMEK) ÖRNEĞİ**

Betül SUBAŞI

Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü  
İşletme Anabilim Dalı, Halkla İlişkiler ve İletişim Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Levent KALYON

Trabzon 2016

## KABUL VE ONAY

Betül SUBAŞI, tarafından hazırlanan ‘‘Mesleki Eğitim Kurslarının Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin İncelenmesi: Erbaa Sanat ve Mesleki Eğitim Kursu (ESMEK) ˆrneđi’’ baŐlıklı bu çalışma, 31.10.2016 tarihinde saat 14:00’de yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak yˆksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

**Yrd. Doç. Dr. Levent KALYON** (Danışman)

**Yrd. Doç. Dr. Burak HERGˆNER** (ˆye)

**Yrd. Doç. Dr. Aykut BAŐOđLU** (ˆye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen ˆđretim ˆyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

**Doç. Dr. M. Asıf YOLDAŐ**

**Enstitˆ Mˆdˆrˆ**

**T.C.**  
**AVRASYA ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.

(...../...../20.....)

Betül SUBAŞI

## ÖZET

SUBAŞI, Betül. Mesleki Eğitim Kurslarının Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin İncelenmesi: Erbaa Sanat ve Mesleki Eğitim Kursu (ESMEK) Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon, 2016.

Bu araştırmanın amacı, Erbaa Sanat ve Meslek Edindirme Kurslarının (ESMEK) halkla ilişkiler faaliyetlerinin ve sanat meslek edindirme kurslarının ekonomik, sosyal, kültürel katkılarının incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmanın hipotezleri doğrultusunda ESMEK kursiyerlerinin halkla ilişkiler görüşleri ve cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, iş durumu, katıldıkları kursların karşılaştırılmasını içermektedir.

Araştırmaya Erbaa Belediyesi kapsamında açılan ESMEK’te eğitim gören toplam 282 kursiyer katılmıştır. Araştırma kapsamında ESMEK kursiyerlerine anket uygulanmış ve anket sonuçları SPSS 17.0 programı kullanılarak istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

Bu çalışmada öncelikle kursiyerlerin halkla ilişkiler faaliyetleri ve bununla birlikte ekonomik, sosyal, kültürel kazanımlar açısından görüşleri ele alınarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda kursiyerlerin görüşlerinin olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daha sonra kursiyerlerin kursları hangi durumlara göre tercih ettiklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Bunun sonucunda kursiyerlerin katıldıkları kursların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, iş durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

**Anahtar Sözcükler:** Halkla İlişkiler, Sanat ve Meslek Edindirme Kursları, ESMEK

## **ABSTRACT**

SUBAŞI, Betül. Examination of Vocational training courses and public relations activities. Example of Erbaa Art Vocational training courses. Master thesis, Trabzon, 2016.

The aim of this study includes examination of public relations activities of Erbaa Art Vocational courses and examination of Art Vocational courses of economic, social and cultural contributions. In accordance with the hypothesis of the study include views of public relations of participants in ESMEK and gender, age, educational status, job status, marital status, and comparasion of courses that they attended.

282 participants who study in ESMEK, that was opened by Erbaa municipality, have participated in this research. A question naire was applied to participants of ESMEK, and results were analyzed als statistical using SPSS 17.0 program, the scope of this research.

In this Research primarily public relation activities and views of economic, social and in terms of cultural achievements were examined. The Conclusion of the analyzes that were performed, have reached positive opinions of participants. Then comparison has been made according to which state the participants prefer the course. Conclusion that courses which participants attended, differs significantly according to gender, age, education status, marital status, job status, have been reached.

**Key Words:** Public Relations, Art Vocational Courses, ESMEK

## TEŞEKKÜR

Öncelikle çalışmam sürecinde benim en zor anımda desteğini ve büyüklüğünü, tertemiz, sevgi dolu kalbi ve gülen yüzüyle, ilgi ve teşvik edici yönlendirmelerini gördüğüm tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Levent KALYON'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez sürecinde her türlü fedakarlığı gösteren değerli eşim Ömer SUBAŞI'ya, çocuklarım İsrafil ve Mihrimah Sultan'a sonsuz teşekkür ederim. Ayrıca benim bu konuda her zaman yanımda olan biricik kardeşim Merve'ye ve çok kıymetli, değerli arkadaşlarım Selfiye ÖZKAN'a, Mihrican KESKİN'e bütün kalbimle, sevgimle teşekkür ederim.

Çalışmamın kaynak bulma ve anket kısmında bana yardımcı olan Esmek Koordinatörü Nurettin CAN'a, anketime katılan isimlerini saymadığım tüm ESMEK kursiyerlerine ve çalışmama izin veren Erbaa Belediye Başkanı Ecz. Hüseyin YILDIRIM'a teşekkürlerimi sunarım.

# İÇİNDEKİLER

ÖZET .....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR .....	iii
İÇİNDEKİLER .....	iv
TABLOLAR LİSTESİ .....	ix
ŞEKİLLER ve FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	xii
ÖNSÖZ .....	xiii
GİRİŞ .....	1

## BİRİNCİ BÖLÜM

### HALKLA İLİŞKİLER ile İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

1.1.HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMI .....	3
1.2.HALKLA İLİŞKİLERİN AMAÇLARI .....	6
1.3. HALKLA İLİŞKİLERİN İLKELERİ.....	7
1.3.1. Doğruluk .....	8
1.3.2. İnanırcılık .....	8
1.3.3. Süreklilik.....	9
1.3.4. Planlılık .....	9
1.4. HALKLA İLİŞKİLER ve İNSAN .....	9
1.5. HALKLA İLİŞKİLER ve İLETİŞİM.....	11
1.6. HALKLA İLİŞKİLERDE KULLANILAN YÖNTEM ve İLETİŞİM ARAÇLARI.....	13
1.6.1. Tanımda Kullanılan Yöntem ve Teknikler.....	14
1.6.1.1. Anketler .....	15
1.6.1.2. Toplantılar.....	15
1.6.1.3. Basını İzleme .....	15
1.6.1.4. Halkla Yüz Yüze İlişkiler.....	15

1.6.1.5. Danışma .....	16
1.6.2. Tanıtımda Kullanılan Yöntem ve İletişim Araçları .....	16
1.6.2.1. Basılı/Yazılı Araçlar .....	17
1.6.2.2. Sözlü Araçlar .....	20
1.6.2.3. Görsel ve İşitsel Araçlar .....	21

## İKİNCİ BÖLÜM

### SANAT MESLEK KURSLARI

2.1. MESLEKİ EĞİTİM YAKLAŞIMI .....	24
2.1.1. Genel Olarak Eğitim .....	24
2.1.2. Mesleki Eğitim .....	26
2.1.3. Sanat Eğitimi .....	26
2.2. TÜRKİYE'DE GENEL MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ, AMAÇLARI, GELİŞİMİ .....	27
2.2.1. Örgün Eğitim .....	27
2.2.2. Yaygın Eğitim .....	27
2.2.2.1. Yaygın Eğitimin Amaçları .....	28
2.2.2.2. Yaygın Eğitimin İlkeleri .....	29
2.2.2.3. Yaygın Eğitim Veren Kurumlar .....	30
2.2.3. Çıraklık Eğitimi .....	30
2.3. SANAT ve MESLEK EDİNDİRME KURSLARINA İHTİYAÇ DUYMA NEDENLERİ .....	31
2.4. SANAT ve MESLEK EDİNDİRME KURSLARI .....	32
2.4.1. İstihdam Garantili Kurslar .....	32
2.4.2. Kendi İşini Kuracaklara Yönelik Kurslar .....	33
2.4.3. Özürlülerin Mesleki Eğitimi ve Rehabilitasyonu .....	33
2.4.4. Hükümlülerin ve Eski Hükümlülerin Mesleki Eğitimi ve Rehabilitasyonu .....	33
2.4.5. İşsizlik Sigortası Kapsamında Açılan Kurslar .....	37



2.4.6. Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Kursları.....	37
2.4.7. Girişimcilik Kursu .....	38
2.4.8. İşbaşı Eğitimi Kursu .....	39

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### ERBAA SANAT ve MESLEKİ EĞİTİM KURSLARI (ESMEK)

3.1. ESMEK'İN ANLAM, KAVRAM ve EĞİTİM AMAÇLARI .....	40
3.2. ESMEK'İN HEDEF KİTLESİ.....	41
3.3. ESMEK EĞİTİM SÜRECİ ve SERTİFİKA.....	41
3.4. ESMEK EĞİTİM ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ.....	42
3.4.1. Esmek Eğitim Metodu .....	43
3.4.2. Esmek'te Sanat ve Meslek Eğitimi Verilen Kurslar .....	43
3.4.3. Esmek Faaliyet Raporu .....	44
3.4.4. Esmek Kurs Personeli.....	47
3.4.5. Esmek Kurs Açma Şartları .....	48
3.4.6. Esmek'te Kursların Düzenlendiği Yerler .....	48
3.4.7. Esmek Müfredat Programı .....	48
3.4.8. Esmek Ders Süreleri .....	49
3.4.9. Esmek'in Dayanağı .....	49
3.5. ESMEK'İN GELİŞİMİ .....	49
3.5.1. Esmek'in Proje Ödülü .....	50
3.6. ESMEK'İN KAMU YARARINA FAALİYETLERİ .....	50
3.6.1. Esmek'in Ekonomiye Katkısı.....	51
3.6.2. Esmek'in Sosyalleşmeye Katkısı.....	52
3.6.3. Esmek'in Kültürel Gelişime Katkısı.....	54
3.6.4. Esmek'in İstihdama Katkısı.....	54
3.7. ESMEK'İN HALKLA İLİŞKİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	55

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ**

4.1. ARAŞTIRMANIN AMACI ve ÖNEMİ.....	57
4.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI ve KISITLARI.....	57
4.3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	58
4.3.1. Veri Toplama Aracı .....	58
4.3.2. Verilerin Analizi .....	59
4.4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI (HİPOTEZLERİ).....	60

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **ARAŞTIRMANIN BULGULARI ve DEĞERLENDİRİLMESİ**

5.1. GÜVENİLİRLİK ANALİZİ.....	62
5.2. ARAŞTIRMAYA KATILAN ESMEK KURSİYERLERİNİN DEMOGRAFİK BULGULARI .....	63
5.2.1. ESMEK Kursiyerlerinin Cinsiyetine Göre Dağılımı .....	63
5.2.2. Esmek Kursiyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	64
5.2.3. Kursiyerlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	65
5.2.4. Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.....	66
5.2.5. Kursiyerlerin İş Durumuna Göre Dağılımı .....	67
5.2.6. Kursiyerlerin Esmek Kurslarına Katılım Dağılımı .....	68
5.2.7. Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Branşlarının Dağılımı.....	69
5.3. ESMEK HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ BOYUTUNA YÖNELİK SORULARIN FREKANS ANALİZİNE GÖRE ORTALAMA ve STANDART SAPMALARI .....	70
5.4. ESMEK HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ BOYUTUNA YÖNELİK SORU BAZLI FREKANS ANALİZLERİ .....	72
5.5. ESMEK SOSYAL, KÜLTÜREL, EKONOMİK FAYDA BOYUTUNA YÖNELİK SORULARIN FREKANS ANALİZİNE GÖRE ORTALAMA ve STANDART SAPMALARI.. .....	81

<b>5.6. ESMEK SOSYAL, EKONOMİK, KÜLTÜREL FAYDA BOYUTUNA YÖNELİK SORU BAZLI FREKANS ANALİZLERİ.....</b>	<b>82</b>
<b>5.7. CROSSTAB (ÇAPRAZ TABLOLAR) UYGULAMA ANALİZİ (CROSSTABS-CROSS TABULATION).....</b>	<b>91</b>
<b>5.7.1. ESMEK'in Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapmasına Göre Çapraz Tablo Analizi .....</b>	<b>91</b>
<b>5.7.2. Esmek'in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırmasına Yönelik Çapraz Tablo Analizi.....</b>	<b>93</b>
<b>5.7.3. Esmek'in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olmasına Yönelik Çapraz Tablo Analizi. ....</b>	<b>96</b>
<b>5.7.4. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Cinsiyet Faktörü Çapraz Tablo Analizi.....</b>	<b>98</b>
<b>5.7.5. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Yaş Faktörü Çapraz Tablo Analizi .....</b>	<b>100</b>
<b>5.7.6. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Eğitim Durumu Faktörü Çapraz Tablo Analizi.....</b>	<b>102</b>
<b>5.7.7. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Medeni Durum Faktörü Çapraz Tablo Analizi.....</b>	<b>104</b>
<b>5.7.8. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede İş Durumu Faktörü Çapraz Tablo Analizi.....</b>	<b>106</b>
<b>SONUÇ .....</b>	<b>109</b>
<b>KAYNAKLAR.....</b>	<b>113</b>
<b>EKLER.....</b>	<b>120</b>
EK-1: Anket Soruları .....	120
EK-2: Özgeçmiş.....	123

## TABLolar LİSTESİ

<b>Tablo 1:</b> Esmek İlk Dönem Faaliyet Raporu .....	45
<b>Tablo 2:</b> Esmek Ders Süreleri .....	49
<b>Tablo 3:</b> Ölçek ve Ölçek Boyutlarına İlişkin Anket Güvenilirlik Katsayıları .....	62
<b>Tablo 4:</b> Cinsiyet Dağılımı.....	63
<b>Tablo 5:</b> Yaş Dağılımı.....	64
<b>Tablo 6:</b> Eğitim Durumu Dağılımı.....	65
<b>Tablo 7:</b> Medeni Durum Dağılımı .....	66
<b>Tablo 8:</b> İş Durumu Dağılımı.....	67
<b>Tablo 9:</b> Kurslara Katılım Dağılımı .....	68
<b>Tablo 10:</b> Hangi Branşta Kursa Katıldığı Dağılım .....	69
<b>Tablo 11:</b> Ortalama ve Standart Sapma .....	71
<b>Tablo 12:</b> ESMEK Haberlerini Gazete, Dergi, Haber İlanlarıyla Öğreniyorum .....	72
<b>Tablo 13:</b> ESMEK Haberlerini Yerel Radyo ve Televizyondan Öğreniyorum.....	73
<b>Tablo 14:</b> ESMEK Haberlerini İnternet, Sosyal Medyadan (Facebook, Twitter) Öğreniyorum.....	73
<b>Tablo 15:</b> ESMEK Haberlerini ve Çalışmalarını ESMEK Afiş, Broşür, El İlanlarıyla Öğreniyorum.....	73
<b>Tablo 16:</b> ESMEK Haberlerini Belediye Anons ve İlanlarıyla Öğreniyorum.....	74
<b>Tablo 17:</b> ESMEK Halkla İlişkiler İletişim Araçlarından (Afiş, Broşür, İlan) Memnunum .....	74
<b>Tablo 18:</b> ESMEK İletişim Araçlarını Etkin Kullanmaktadır .....	75
<b>Tablo 19:</b> ESMEK Kongre ve Kültür Merkezinin Fiziki Eğitim Ortamını Yeterli Buluyorum .....	75
<b>Tablo 20:</b> ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Seminer, Kongre, Panel vb. Eğitimleri, Eğitici ve Bilgilendirici Buluyorum .....	75
<b>Tablo 21:</b> ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Belirli Gün ve Haftaların (Osmanlı Haftası vs.) Kutlamalarını Aydınlatıcı ve Faydalı Görüyorum .....	76
<b>Tablo 22:</b> ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Özel Günlerin (Anneler Günü vs.) Kutlamalarını Eğlenceli ve Değerli Buluyorum .....	76
<b>Tablo 23:</b> ESMEK Halkı Bilgilendirici ve Eğitici Programlar Düzenler .....	77
<b>Tablo 24:</b> ESMEK Halkın Eğitimine Katkı Sağlayan Projeler Geliştirmektedir .....	77

<b>Tablo 25:</b> Halkla İlişkiler Kapsamında Yapılan Özel Gün ve Etkinlikler, Toplumla İletişimin Daha Sağlıklı Gelişmesine Katkı Sağlar .....	77
<b>Tablo 26:</b> ESMEK Spor Faaliyetleriyle Gençlerin Gelişmesine Olanak Sağlıyor .....	78
<b>Tablo 27:</b> ESMEK Kültür-Sanat Alanlarındaki İletişimi ile Toplumunu Bilinçlendiriyor, Geliştiriyor .....	78
<b>Tablo 28:</b> ESMEK Toplumsal Bütünleşme ve Kurslara Teşvik Amaçlı Halkla İlişkiler Çalışmaları Yapar .....	79
<b>Tablo 29:</b> ESMEK Hizmetlerini Başarılı Bir Halkla İlişkiler Çalışması Buluyorum....	79
<b>Tablo 30:</b> ESMEK Vatandaşlara Faydalı Bir Halkla İlişkiler Çalışmasıdır .....	80
<b>Tablo 31:</b> ESMEK Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapar.....	80
<b>Tablo 32:</b> Ortalama ve Standart Sapma .....	81
<b>Tablo 33:</b> ESMEK'e Meslek Edinmek ya da Mesleğimi Geliştirmek için Katılıyorum	82
<b>Tablo 34:</b> ESMEK'e Aile Ekonomisine Katkı Sağlamak için Katılıyorum .....	83
<b>Tablo 35:</b> ESMEK'e Bireysel Bilgi ve Becerilerimi Geliştirmek, Yeni Bilgiler Kazanmak için Katılıyorum .....	83
<b>Tablo 36:</b> ESMEK'e Boş Vakitlerimi Değerlendirmek (Hobi) için Katılıyorum, İçinde Bulduğum Stresten Uzaklaşmamı, Mutlu Hissetmemi Sağlıyor .....	83
<b>Tablo 37:</b> ESMEK'e İlgi ve Merak Duyduğum için Katılıyorum .....	84
<b>Tablo 38:</b> ESMEK'e Sosyalleşmek, Toplumsal Çevreye Dahil Olmak için Katılıyorum .....	84
<b>Tablo 39:</b> ESMEK'te Katıldığım Kurs İhtiyaçlarımı Karşılamaya Yeterlidir, Severe Katılıyorum.....	85
<b>Tablo 40:</b> ESMEK'in Ücretsiz Olmasından Memnunum, Katılmamda Etkisi Oldu....	85
<b>Tablo 41:</b> ESMEK Sosyal, Kültürel, Sanatsal Gelişimime Katkı Sağladı.....	85
<b>Tablo 42:</b> ESMEK ve Aldığım Eğitimler Hayatıma Olumlu Katkılar Sağladı .....	86
<b>Tablo 43:</b> ESMEK'te Ders Süreleri ve Program İçeriği Yeterlidir, Dersler Amaçlarına Uygunudur .....	86
<b>Tablo 44:</b> ESMEK'te Katıldığım Kurs İstihdam Edebilmem Konusunda Gerekli Mesleki Bilgi, Beceri Kazandırmaktadır .....	87
<b>Tablo 45:</b> ESMEK İstihdama Katkı Sağlamaktadır .....	87
<b>Tablo 46:</b> ESMEK Yerel Ekonomiye ve Ekonomik Kalkınmaya Katkı Sağlamaktadır	87
<b>Tablo 47:</b> ESMEK'in İlçede Kadın İstihdamı Açısından da Önemli İşlevleri Vardır ...	88

<b>Tablo 48:</b> ESMEK Kursiyerler Ürettikleri Kültürel, Yerel/Yöresel Ürünleri Satışa Sunma, Sergileme İmkânı Bulmaktadırlar.....	88
<b>Tablo 49:</b> ESMEK’te Düşünce ve İsteklerimi Rahatlıkla Belirtiyorum, Deneyim ve Fikir Paylaşımı Vardır İlgi, Beceri ve Yeteneklerimi Kullanmamı Sağlıyor .....	89
<b>Tablo 50:</b> ESMEK’in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırdığını Düşünüyorum .....	89
<b>Tablo 51:</b> ESMEK’in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olduğunu Düşünüyorum.....	89
<b>Tablo 52:</b> İnsanlara Bu Katkıların Sağlanabilmesi için de Aradaki Akımı Sağlayacak Olan Halkla İlişkilerin Mutlaka Olması Gerektiğini Düşünüyorum .....	90
<b>Tablo 53:</b> Esmek’in Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapmasına Göre Crosstabulation Analizi.....	91
<b>Tablo 54:</b> Esmek’in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırmasına Yönelik Crosstabulation Analizi.....	93
<b>Tablo 55:</b> Esmek’in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olmasına Yönelik Crosstabulation Analizi .....	96
<b>Tablo 56:</b> Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Cinsiyet Crosstabulation Analizi ..	98
<b>Tablo 57:</b> Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Yaş Crosstabulation Analizi .....	100
<b>Tablo 58:</b> Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Eğitim Durumu Crosstabulation Analizi.....	102
<b>Tablo 59:</b> Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Medeni Durum Crosstabulation Analizi.....	104
<b>Tablo 60:</b> Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede İş Durumu Crosstabulation Analizi .....	106

## ŞEKİLLER VE FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

<b>Şekil 1:</b> Cinsiyet Dağılımı Grafiği.....	63
<b>Şekil 2:</b> Yaş Dağılımı Grafiği.....	64
<b>Şekil 3:</b> Eğitim Durumu Dağılımı Grafiği.....	65
<b>Şekil 4:</b> Medeni Durum Dağılımı Grafiği .....	66
<b>Şekil 5:</b> İş Durumu Dağılımı Grafiği.....	67
<b>Şekil 6:</b> Kurs Katılım Dağılımı Grafiği.....	68
<b>Şekil 7:</b> Kursların Branşlara Göre Dağılım Grafiği.....	70
<b>Fotoğraf 1:</b> Erbaa Hanımeller Çarşısı.....	51
<b>Fotoğraf 2:</b> ESMEK Kurs Tanıtım Afişleri.....	56

## ÖNSÖZ

Ülke ve toplum kalkınmasında insanların özgür, bilinçli, kültürlü ve sağlıklı gelişiminde en etkili araçlardan biri eğitimidir. Bir süreç olan eğitime geniş kitleleri katma görevi halkın eğitimi ile başarılabilir. Günümüz, teknolojinin çok hızla geliştiği bununla birlikte sürekli öğrenmeyi gerektiren bir zamandır. Bu da işinde yetkinliğe ulaşmış en iyi olan bireyler gerektirir. Bu durum mesleki eğitimin önemini artırmıştır. Mesleki eğitim bireyin işle uyumunu sağlama sürecidir. Bu nedenle mesleki eğitim kursları açılarak sektörün ihtiyaç duyduğu becerikli iş gücü yetiştirilmekte böylece işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

Yerel yönetimler toplumsal kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu bakımdan yerel yönetimlerin en etkin birimleri olan belediyelerin vatandaşlara en yakın hizmet birimi olması, toplumsal kalkınmadaki rollerini ortaya koymaktadır. Belediyelerin en önemli hizmetlerinin başında meslek edindirme kursları gelmektedir. Bu yapılan hizmet kamu yararı gözetilen en önemli halkla ilişkiler hizmetidir. Belediyeler tarafından verilen meslek edindirme kursları ile vatandaşlara istihdam politikaları hayata geçirilebilmektedir. Özellikle Erbaa Belediyesinin yeni yönetimiyle ilk defa hayata geçirilen araştırmanında konusu olan ESMEK vatandaşlara sanat ve meslek edindirme, istihdam sağlama hususunda önemli çalışmalar yapmaktadır. Halkı anlamak ve ihtiyaçlarına göre projeler geliştirmek belediyecilik anlayışının içinde önemli bir yer barındırır. Bu hususta halkı anlamak konusunda halkla ilişkiler unsuru ile karşılaşırız. Halkla ilişkilerin en temel görevi halkı anlamaktır. Halkla iletişime geçerek projelerini eyleme geçirir, halkla ilişkilerin kitle iletişim araçlarını kullanarak hedef kitleyi bilgilendirir. Halkla ilişkiler kamu yararı yani toplum yararına faaliyet gösteren hizmetleri bünyesinde barındırır. Kamu yararı toplumun ekonomik, sosyal, kültürel gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Bu çalışma Erbaa Belediyesi, ESMEK'in halkla ilişkiler faaliyetlerinin belirlenmesi amacı ile hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında ESMEK kursiyerlerinin incelenen değişkenlere ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır.



## GİRİŞ

İyi bir insan ve iyi bir vatandaş olmak için yapılan faaliyetler olarak tanımlanan ve bir ülkenin gelişmişliğinin en önemli göstergesi olan eğitim faaliyetleri, olmazsa olmaz faaliyetlerdendir. Bu faaliyetlerin ülke nezdinde planlanması, koordine edilmesi, yürütülmesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ülke genelinde faaliyetleri belirlemekle birlikte eğitim süreci ömür boyu devam eden süreç olması nedeniyle daha önce eğitim almamış ya da eğitim almakla birlikte sonradan kendisine yeni nitelikler eklemek isteyen vatandaşlara da gerekli desteğin sağlanması da gerekmektedir. Ancak bu faaliyetlerin türü, süresi ve niteliği bölgelere göre değişkenlik göstermektedir. Bölgelerde duyulan ihtiyaçlar birbirinden farklılaştığı için bu eğitim ihtiyaçlarını giderme işinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılması da oldukça zorlaşmaktadır. Bu durumda bu faaliyetleri planlamak halkın eksikliklerini daha rahat görebilecek olan yerel yönetimlere düşmektedir. Yerel yönetimlerin bu durum karşısında halkın bilinçlenmesi, eksikliklerin giderilmesi, gençlerin yeni vasıflar kazanmasının sağlanması gibi amaçlar için kurslar düzenlemeleri gerekmektedir. Her şeyden önce ise bu yapılan faaliyetlerin daha etkili olabilmesi ve eksikliklerin giderilmesi için halkla ilişkiler faaliyetlerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde merkezi ve yerel yönetimler düzeyinde halkın bilinçlenmesi, bilgi ve beceri düzeyinin yükselmesi, halkın buldukları bölgeye katkı sağlaması, özellikle gençlerin eğitimlerine katkı sağlayarak yeni beceriler kazanması amacıyla çeşitli sanat ve meslek edindirme kursları düzenlenmektedir. Böyle önemli kültürel faaliyetlerin planlanması, uygulanması ve tanıtılması faaliyetleri de yerel yönetimlere özellikle de belediyelere düşmektedir. Belediyelerin kursları planlaması ve halka gerekli tanıtımın yapılması bakımından bu tür kurs faaliyetlerinin yanında halkla ilişkiler politikaları da önemlidir. Halkla ilişkiler faaliyetlerini değerlendirme çalışmaları genellikle özel sektör ya da kamu yararı gözetilen kuruluşlar üzerinde yapılmaktadır. Halk için açılan kursların faaliyetlerinin değerlendirilmesi, etkin politikalarında ortaya çıkarılması, eksikliklerin belirlenmesi de önemlidir.

Bu çalışmanın amacı; Erbaalılarının kişisel birikimlerini yükseltmek, mesleki ve sanatsal bilgilerini geliştirmek, kent kültürü ve kentte yaşama konusunda donanımlarını

artırmak, pasif tüketici olmaktan çıkıp aktif üretici olmalarına yardımcı olmak, gelir elde etmelerine katkıda bulunmak, istihdam edilebilirliklerini artırmak gibi amaçlarla kurulmuş, örgün eğitimi tamamlayıcı bir yaygın eğitim organizasyonu olan ESMEK' in halkla ilişkiler açısından değerlendirilip, faaliyetlerinin incelenmesi, ortaya çıkarılmasıdır.

ESMEK halka ücretsiz olarak verdiği sanat ve meslek eğitimleri konusunda öncülük etmek, bu bağlamda iş istihdamına önemli bir referans olmasının yanı sıra, yetişmiş kalifiye elemanlar kazandırmak amaçındadır. Bir rehabilitasyon merkezi niteliğinde büyük bir kültür hizmeti de sunmaktadır.

Bu kapsamda araştırmanın soruları, amacı, kısıtları, önemi şu şekildedir:

Araştırmanın sorusu; Halkla ilişkiler, sanat meslek edindirme kursları ve sosyal, ekonomik, kültürel fayda değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

ESMEK kursiyerlerinin, sanat meslek kurslarına katılmasında cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, iş durumu değişkenleri anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın amacı; Sanat meslek edindirme kurslarının halkla ilişkiler faaliyetlerinin belirlenmesi. ESMEK kursiyerlerinin halkla ilişkiler ve sosyal, kültürel, ekonomik fayda değişkenleri arasındaki ilişki düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın kapsam ve kısıtları şu şekildedir; Araştırmanın evrenini ESMEK kursiyerleri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamı 282 kursiyer olarak belirlenmiştir. Araştırma, ölçme araçlarının ölçme dereceleri ve kullanılan istatistiksel tekniklerin yeterlilikleri ile sınırlıdır. Araştırma, uygulamaya katılanların görüşleri ve kişisel bilgileri ile sınırlıdır. Araştırma, araştırma kapsamında geliştirilen hipotezlerle sınırlıdır.

Araştırma, Erbaa ilçesi özelinde ESMEK üzerine ilk kapsamlı çalışma olmasından dolayı ayrıca önem taşımaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde; halkla ilişkiler ile ilgili konuyla bağlantılı olan temel kavramlar anlatılacaktır. İkinci bölümde; sanat ve meslek edindirme kursları hakkında genel bilgiler verilecek, üçüncü bölümde; ESMEK anlatılıp, dördüncü bölümde; gereç ve yöntemlerden bahsedilecek, beşinci bölümde; araştırmanın bulguları ve değerlendirilmesi, daha sonra yorum ve sonuç kısmına yer verilecektir.

# **BİRİNCİ BÖLÜM**

## **HALKLA İLİŞKİLER ile İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR**

### **1.1.HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMI**

Günümüzde halkla ilişkiler gittikçe ilerleyen önemi daha da artan bir fonksiyon haline gelmiştir. Ülkemizde çağdaş anlamda ilk halkla ilişkiler çalışmasını, 1961 yılında kurulmuş olan Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) yapmıştır. Öncesinde ise Atatürk döneminde bu anlamda çalışmalar yapılmış, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hem ülke içinde hem de ülke dışında sağlam, düzgün bir iletişim ağına sahip olmasını sağlamak amacı ile 1920 yılında Anadolu Ajansı kurulmuştur. Böylece Türkiye'de halkla ilişkilerin temelleri atılmış olup, kamu kuruluşlarında çeşitli isimler altında faaliyetleri sürdürülmeye başlanmıştır (Budak ve Budak, 2014:53).

Halkla ilişkilerin oluşması ve gelişim göstermesi için ulaşım, haberleşme ve kitle iletişim araçlarının yaygın bir duruma gelmesi gereklidir. Bu durumun gelişme göstermesi ise Cumhuriyet ile ivme kazanmıştır (Erdoğan, 2011:394).

Halkla ilişkiler genel olarak bütün örgütlü olan sosyal yapılar içinde vardır. Çünkü ekonomik, kültürel ve siyasal alanlarda yönetici sınıflarının, kendi amaçlarını gerçekleştirmek ve insanların istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilmek için halkla ilişkiler çalışmalarına ihtiyaçları vardır. Yönetimler özellikle güçlerini ellerinde bulundurmak amacı ile kamunun faydasına çalıştıklarını göstermek için; bilinçli ya da sistematik olmayan halkla ilişkiler faaliyetleri gerçekleştirirler. Çünkü yönetimin şekli ne olursa olsun, halkın desteğine ihtiyaçları vardır ve başarıları buna bağlıdır (Budak ve Budak, 2014:3).

Toplumda yaşanan hızlı değişimler ve bunlardan kaynaklanan sorunlardan dolayı iletişim çok güç bir duruma gelmiştir. İletişim halkla ilişkilerin omurgasıdır bundan dolayı günümüzde halkla ilişkiler bilgilendirme süreci zorunluluğun yanı sıra hizmet haline gelmiştir (Balta Peltekoğlu, 2014:1).

Halkla ilişkilerde; iletişimin karşılıklı olması zorunluluğu vardır. Kaynak durumunda olan kuruluşun vermiş olduğu kararlarında kendilerinin menfaatleri kadar hedef kitle konumunda olan insanların da menfaat ve çıkarlarının düşünüldüğü, gözetildiği bir sosyal sorumluluk anlayışı bulunmaktadır (Ayhan ve Canöz, 2006).

Gönüllü bir çalışmayı da bünyesinde bulundurmuş olan bu anlayış; insanlar arasında daha sağlam bağlar oluşmasına, toplum içinde bir güven ortamının inşa edilmesine ve devamlılığın sağlanmasına yardımcı olur. Bu açıdan bakıldığında sanat ve meslek edindirme kursları sadece hizmet üreten ve ürettiği bu hizmetleri satan kuruluşlar olarak karşımıza çıkmamakta, halkla ilişkilerin içerisinde var olan sosyal sorumluluk anlayışını da sahiplenen çağdaş kuruluşlar olarak görülmektedir. Bu bölümde halkla ilişkiler ile ilgili bilgiler verilecektir.

Halkla ilişkilerin İngilizcede kullanılan karşılığı ‘‘Public Relations’’ (PR) sözcüğüdür (Sabuncuoğlu, 2013:3). Halkla ilişkiler kavramına ilişkin çok çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Araştırmacıların bazıları halkla ilişkileri örgüt ve toplum arasında her iki tarafında faydasına olacak uzlaştırıcı bir işlev olarak açıklarlar (Sabuncuoğlu, 2013:3).

Halkla ilişkilerin ilk uygulama öncüsü Ivy Lee adlı Amerikalı bir gazetecidir. Ivy Lee bir şirkette halkla ilişkiler uzmanı olarak görev yapmaya başlamış, çalışan işçilerin iş bırakması ve bununla ilgili ortaya çıkan sorunları çözmek için çalışmıştır. Bu arada hazırladığı küçük broşürlerle ilk halkla ilişkiler örneğini vermiş, çalışmalarıyla günümüzde de halen kullanılan halkla ilişkiler ilkelerini yayınlamıştır (Kazancı, 1980:2).

Birincil amacı kar elde etmek olan ya da topluma hizmet etmek olan ister kamu ister özel sektör olsun bütün kuruluşların hedef kitlesiyle etkileşimde bulunması varlığını devam ettirebilmesi açısından mecburidir. İşte bu etkileşimin istenilen şekilde ve düzeyde olabilmesi kaygısı halkla ilişkiler olgusunu meydana getirmektedir (Güven, 2013:9).

Halkla İlişkiler; kuruluşların ya da kişilerin diğer kuruluş ya da kişilerle bir çıkar sağlamak amacıyla ilişki kurması veya oluşmuş olan ilişkilerini geliştirmek için yaptığı çalışmaların tamamıdır (Budak ve Budak, 2014:5).

Bir kurum ya da kuruluşun amacı kendini tanıtmak ve ilişkide bulunduğu kesimin özelliklerini tanımaktır. Her kurumun hitap ettiği halk kitlesi birbirinden farklıdır. Örneğin; hükümet için ülke içinde yaşayan bütün insanlardır. Gösterilen bütün çabalar ise halk ile bütünleşebilmek içindir. Bu sebeple, halka yansıtılmak istenenler, hitap edilmek istenen kitlenin özelliğine göre, halkla iletişim teknikleri kullanılarak aktarılır. Bu da karşılıklı olarak güvenilir ilişkiler geliştirir. Kurum bu şekilde olumlu imaj yaratarak toplumla bütünleşir (Sabuncuoğlu, 2013:4-5).

65 uzman tarafından saptanan 472 tanımın analizinden ortaya çıkan tanımlamaya göre; ‘‘Halkla ilişkiler bir işletme ile hedef kitlesi arasında karşılıklı olarak iletişim ve anlayış gerçekleştirmeye ve surdrmeye yardım eden ayrıcalığı olan bir yönetim görevidir’’ (Balta Peltekoğlu, 1993:4).

Halkla ilişkiler program, etkinlik ve kampanya uygulamaları yapan planlı ve sürekli li liği olan bir faaliyettir. Bu sebeple hedef kitlesi ile karşılıklı iletişim kurarak anlaşılmak ister (Balta Peltekoğlu, 1993:6).

Halkla ilişkiler özel ve tüzel kişilerin belirlenmiş hedef kitlelerle sağlam, dürüst ilişkiler kurarak, onları olumlu inanç ve davranışlara yönlendiren, tepkileri gözlemleyerek tutumlarına yön veren, karşılıklı fayda sağlayan ilişkileri devam ettirme yolunda yapılan planlı çabaları olan yöneticilik sanatıdır (Rağbet, 2013:5).

Halkla ilişkiler yönetimin benimsediği politikaları halka benimsetmek, yönetime karşı pozitif bir ortam oluşturulması karşılığında halkın yönetimden ne istediği yönetime karşı ne düşündüğü bilmek ve halkla işbirliği yapmak görevidir (Poyraz ve Yöndemli, 2015:322).

Literatürdeki tüm tanımların ortak zellikleri Oktay’a (2002:54) göre şu şekilde özetlenmektedir; ‘‘Halkla ilişkiler, kamuoyu ve örgüt arasında karşılıklı anlayışı oluşturmak ve devam ettirmek için planlı ve maksatlı yürütülen bir badır. Örgüt içi ve örgüt dışı hedef grupların davranışlarını, kanaatlerini, tutumlarını, algılamalarını, farkındalıklarını etkileme amacını taşıyan yönetsel faaliyettir. Yürüttüğü eylem, yöntem ve politikaların kamuoyları üzerinde etkilerini analiz ederek, kamuoyunun beklenti ve istekleri doğrultusunda bunları yeniden gözden geçirir ve sonuçlara adapte olur. Örgütün devamlılığını sürdürebilme gayesi ile kamunun çıkarları arasında bir denge kurarak toplumsal sorumluluk taraflı olumlu kimlik imajı oluşturmaya çalışılır. Halkla ilişkiler, kamuoylarını oluşturan örgüt ile hedef kitleler arasında olumlu ve sürekli yeni ilişkiler geliştiren aynı zamanda istihbarat toplama görevi ile oluşabilecek olası tehditleri ya da fırsatları yönetime bildiren çift yönlü bir iletişim fonksiyonu gören yönetsel bir faaliyettir’’ (Aktaran: Musabaev, 2011:6-7).

Halkla ilişkiler, bir kurum ya da işletmenin kendisi ile ilgili olan hedef kitlesi ile topluma yararı bulunacak faaliyetler konusunda, bu kesimleri bilgilendirmek sureti ile iyi ilişkiler geliştirmesi ve sürdürme çabalarını kapsamaktadır. Aynı zamanda kuruluşu;

müşteri ve çalışan ile etrafında ilgili bulunduğu tüm insanlara sevdirmeye ve saydırma sanatıdır (Mucuk, 2000).

Halkla ilişkiler, halkı etkileme ve halktan da etkilenecek ilişkileri geliştirme, anlama, iki yönlü bilgi alış veriş ve iletişime dayanarak dengelerin sağlanması yolundaki çabalarıdır. Halkın zihninde olumlu düşünceler, olumlu inanç, tutum ve davranışlar, halkı aydınlatma, örgüte iyi niyete dayalı destek, saygınlık sağlama eylemleridir. Halkın davranışlarını değerlendirerek, kurumun ya da yönetimin güttüğü politikalarını kamunun faydası ile bağdaştırarak halkın anlayış ve desteğini kazanma yolunda bir program düzenlenip uygulamasıdır (Tuncer vd., 2007).

Halkla ilişkiler sorun ve problemlerle karşılaşılması durumunda kamuoyuna cevap verebilmek, karşılıklı işbirliği oluşturmak için yönetime yardımcı olan erken bir uyarı sistemi gibi hazır bekleyen ve bunun için başlıca iletişim tekniklerini hizmette bulduran ayrıcalıklı bir yönetim fonksiyonudur (Sarı ve Özüpek, 2011).

Uluslararası Halkla İlişkiler Birliği (IPRA), halkla ilişkileri; “İşletmenin, özel ya da kamusal bir kuruluşun bağlantılı olduğu veya bağlantı kuracağı kimselerin anlayış, sempati ve desteğini elde etmek ve bu desteği devam ettirmek için yaptığı sürekliliği olan örgütlü bir yönetim görevidir” şeklinde tanımlamıştır (Aydın, 2014:11).

Halkla ilişkiler bireylerin algı biçimleri ile düşüncelerini, davranışlarını değiştirme tercih oluşturma amacını güden bir iletişim bilimidir (Kalafat Çat, 2013:4).

Halkla ilişkiler, insanların tutumlarını değerlendiren, kurumun güttüğü amaçları halk çıkarlarıyla bütünleştiren ve kamuoyunun kabulünü, desteğini kazanmak için uygulanan bir yönetim işlevidir (Erdoğan, 2011:384).

Halkla ilişkiler, insanların tercihlerini etkileyen, tutum, inanç ve davranışlarını değiştiren bir iletişimdir. Bir inancı benimsetmek ya da belli bir yönde hareket oluşturmak için halkı ikna sanatıdır (Erdoğan, 2014:18).

## **1.2.HALKLA İLİŞKİLERİN AMAÇLARI**

Halkla ilişkiler amacı olan bir iletişimdir. Örgütün amaçlarına en iyi şekilde ulaşabilmesi için çalışanlarına ve dış çevresine karşı olan iletişimini profesyonel bir şekilde yönetmesi gerekir. Bunu da para, zorlama ve şiddet ile değil fakat halkla ilişkiler faaliyetlerini kullanarak halkın beklentisini tatmin edecek şekilde ikna edici çalışmalarla yapmalıdır. Bu bağlamda halkla ilişkilerin temel amacı; çevresinde yer alan insanlarla,

kuruluşlarla ve hedef kitle ile birlikte uyumlu ve olumlu ilişkiler içinde olmak, bütünleşebilmek ve mutlu bir çevre oluşturabilmektir (Yılmaz, 2011:17).

Halkla ilişkilerin amaçları; halkı aydınlatarak çalışmalarını benimsemelerini sağlamak, yönetime karşı olumlu davranışlar oluşturmak, halkın yönetimle ilişkilerini kolay hale getirmek, halktan bilgi toplamak, halkı bilgilendirmek ve işbirliği sağlamak suretiyle özel sektör ya da kamu yararlarına cevap vermektir (Musabaev, 2011:7).

Halkla ilişkiler hedef kitle ile ayrıcalıklı ilişkiler kurmayı amaçlar. Bu amacı hizmet olarak düşünürsek bu hizmetten yararlanan halk yönetime destek verir. Kamuoyunun büyük bir güç kazandığı günümüzde de kurum ve yönetimlerin gelişmek ve varlıklarını sürdürmek için bu desteğe ihtiyacı vardır. Halkın desteğini almış olan yönetimde iyi bir yönetimdir ve her alanda başarıya ulaşabilir (Musabaev, 2011:8). Halkın inanmadığı, desteklemediği şeyleri gerçekleştirmek kolay değildir. Kamuoyu önemlidir, toplumun görüş ve inançları yakından takip edilerek, halkın kamu kurumları hakkında bilgi edinmesi sağlanmalıdır.

Halkla ilişkiler, halkın yönetime karşı olumlu düşüncelere sahip olmasını sağlamak, kuruluşların sunduğu hizmetleri, ürünleri halka tanıtarak benimsemelerini sağlamak, kuruluşun iş gücü problemlerini önlemek ve çözmek, kuruluş çalışanlarında, hissedarlarda iyi niyeti oluşturmak, kuruluş hakkında önyargı ve yanlış anlamaları önlemek, kuruluşun sunduğu tüm imkan ve hizmetlerden halkın en iyi şekilde yararlanmasını sağlamak, isabetli kararlar alınabilmesi için halkın bilgisini ve kurum çalışanlarının düşüncelerini almak, en yetenekli personelleri kuruma çekmek, halka kuruluşun politikalarını çok açık şekilde ifade etmek, halkın işbirliğini ve desteğini alarak hizmetlerin daha kolay ve çabuk görülmesini sağlamak amaçlarını taşımaktadır (Karaköse, 2004:8).

### **1.3. HALKLA İLİŞKİLERİN İLKELERİ**

Halkla ilişkilerde gerçekleştirilmek istenen işin, olumlu bir sonuca ulaşabilmesi için doğruluk, inandırıcılık, süreklilik, planlılık ilkelerine uygun şekilde faaliyetlerini gerçekleştirmek faydalı sonuçlar oluşturacaktır (Sabuncuoğlu, 2013:73-77). Bu ilkeler doğrultusunda verilen mesajların, yapılan çalışmaların olumsuz sonuçlanması neredeyse olanaksızdır. Bu nedenle halkla ilişkilerde temel teşkil eden bu ilkelerin tamamen halkın istediği güven unsurunu taşıdığı bir gerçektir.

### **1.3.1. Doğruluk**

Halkla ilişkiler halkı kurumun istediği bir şekilde ikna etme çabasıdır. Halkla ilişkiler bu ikna çalışmalarını yaparken doğruluk prensibinden kesinlikle ayrılmamalıdır. Eğer halka aktardıkları bilgiler yanlış ya da gerçeği yansıtmazsa toplumsal çevreyi kandırılmış sayılırlar. Toplum bunu fark ederse hem bu bilgiyi yayan kaynak hem de kuruluşu çok zarar görür. Kimi zamanda kurumda aksayan ya da kamuoyunda olumsuz izlenim yaratacak durumlar olabilir. Her zaman toplumsal çevreye gerçekleri söylemekte mümkün olmayabilir. Bu durumda da gerçekçilikten ayrılmamalı, bir diplomat misali kuruluş aleyhine oluşan durumları kuruluşun lehine çevirmeye çabalanmalıdır (Budak ve Budak, 2014:240).

Kamuoyunun desteğinin kazanılmasında doğru olan, gerçek bilgi vermektir. Dürüst olmak, kurumu olduğu gibi halka tanıtmak, halkın inancını kazanmak amaç olmalıdır (Sabuncuoğlu, 2013:74).

### **1.3.2. İnanırcılık**

Mesajın güvenilir olması inandırma eyleminde çok önemli bir etkidir (İldeş Aşılıpınar, 2009:64). İnsanlarla iletişim kurarken önemli olan sözlerimiz ile davranışlarımızın tutarlı olmasıdır. Söylenilen ile yapılanlar birbirine uyuşmaz ise ve verilen sözler ile ilgili zaman boyutu da uzunsa güvenilirlik azalır ve mesaja inanılmaz (Budak ve Budak, 2014:77).

Bir yönetimin en önemli özelliği topluma güven vermesidir. Eğer yönetim toplumun inandığı bir yönetim olmak istiyor, ve sorumluluklarını biliyorsa davranışlarında, yaptıklarında, söylediklerinde tutarlılık gösteriyorsa toplumun güvenini kazanır (İzgören, 2013:73).

Halkla ilişkilerin en zor çalışmalarından biri de inandırcılıktır. İnsanların görüşlerini değiştirebilmek, etkileyebilmek için büyük ikna yeteneğinin olması gerekmektedir. İkna çabalarını uygulamaya çalışırken de insanlara inanç ve güven verilmelidir. İnsanlara aktarılan bilgiler ile sonuçların paralel olması gerekir. Sonuçların tutarlı ve başarılı olduğunu gören toplumsal kitle, kuruluşun giriştiği bütün işlere istekli olarak destek verir. Böylece toplum ile kuruluşun bütünleşmesi daha kolay olur (Sabuncuoğlu, 2013:74).



### **1.3.3. Süreklilik**

Nasıl ki, hayatımızda oluşan dostluk zaman, emek, sabır, fedakarlık isteyen bir süreci kapsıyorsa, halkla ilişkiler de süreklilik ve sabır isteyen bir çalışmadır. Halkla ilişkilerde de amaç kuruluşa karşı güven yaratmak ve sağlam, güçlü bir imaj oluşturmak olduğundan yapılan işin somut bir sonucu zamanla ortaya çıkar (Budak ve Budak, 2014:241).

Halkla ilişkilerin en etkili ilkelerinden biri de sürekliliktir. Hedef kitleye aktarılabacak olan mesajlar birçok defa yinelenmelidir. Bu şekilde aktarılabacak mesajla sık sık karşılaşan kitlenin mesajı unutmayacak şekilde hafızasına yerleştirmek sağlanır (Sabuncuoğlu, 2013:77).

### **1.3.4. Planlılık**

Planlılık, halkla ilişkilerin yakın ya da uzak gelecekte kuruluşla ilgili ne, nasıl yapılabilmek isteniyor, hangi hedef kitleye yönelik, hangi zamanda çalışmalar yapılacak gibi soruların cevaplanması çalışmasıdır (Sabuncuoğlu, 2013:129).

Gelecekte yapılacak işleri önceden rasyonel metotlarla belirleyerek, buna göre kullanılacak tüm araçları ve atılacak adımları tanımlamak planlama ile mümkündür (İşçi, 2002:67).

Halkla ilişkilerin bütün aşamalarında en belirleyici faktör planlamadır. Ulaşılabilmek istenen amacın bir reçetesi ya da formülü yoktur. Bütün olaylar, sorunlar ya da mesajların iletilmesinde planlama gereklidir. Rutin olanın üzerinde mekanizmalar kullanarak aradığımız, amaçladığımız sonuçlara ulaşılabilir (Erdoğan, 2014:213).

## **1.4. HALKLA İLİŞKİLER ve İNSAN**

Halkla ilişkiler, örgütün hedef kitlesine verdiği hizmetlerinde ve çalışmalarında halkın etkili olmasını amaçlamıştır. Halkla ilişkiler örgüt içinde gelişen ilişkiler ile bağıntılıdır. Çünkü bu noktada iletişim vardır ve örgütün her basamağını ve çevresini ilgilendirmektedir. Bu mesaj örgüt içinde de olsa dışarıya gönderilen bir mesajda olsa ilişkileri iyileştirme, etkin haberleşme ve verimi artırmaya yönelik teknikler doğrultusunda halkla ilişkiler ile iç içe girmektedir. İnsan ilişkileri (beşeri ilişkiler), yaklaşımı aynen halkla ilişkilerde olduğu gibi bireyin, insanların gerek örgüt içinde gerekse çevresel faktörlerde ihmal edilmelerini, bir yana itilmelerini önlemek ve daha

önce yapılmış olan yanlış uygulamaları da ortadan kaldırmak amacı ile ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu nedenden ötürü insan ilişkileri yaklaşımında para hırsı ile çalışan işçinin yerini mutlu işçi almıştır. İşçiyi düşünüp sorunlarına göre çözüm üretmenin doğru olduğuna inanılmıştır ki bu yaklaşım halkla ilişkiler ile aynıdır. Birey örgüt içinde de dışında da olsa bu iki çağdaş yaklaşımın mutlaka içindedir. Bu iki yaklaşım buldukları her alanda verimlilik, birlik ve düzen ile ilgilenirler (Kazancı, 1997:36).

Bir yönetimin başarılı olabilmesinin ardında yapacağı işe kesin inancının olması vardır. Emek verdiği çalışmalarına inancı yoksa asla başarılı olamaz. Çünkü bir iş tamamlandığında anlamı olur. Başarının olmazsa olmaz kuralı “yapmak” tır. Yapmanın kuralı ise bitirmektir. Bir iş ne kadar muhteşem yapılmış olursa olsun tamamlanmadığı için can damarı kesilmiş vücut gibidir. Tam olarak tamamlanmamış iş, bitirilmeyecek ve amacına ulaştırılmayacaksa hiç yapılmayan bir işten daha kötüdür. Yönetimler de ikna ve iletişim çalışmalarıyla insan ilişkilerini kullanarak çevresel toplumu kendilerine bütünleştirebilmekte ve amaçlarına ulaşabilmektedirler (Buz, 2010:61). Bütün bu oluşumların kökeni ise insandır.

Kuruluşların kurulma aşamasında ve yönetimlerinde, kısaca bütün işlerin yürütülmesinde en önemli faktör insandır. Bu nedenle birincil amaç insanların kişiliklerine, düşüncelerine ve önerilerine saygı duymak olmalıdır. Bu bakımdan günümüzde insan ilişkilerine çok önem verildiği bir gerçektir (Sabuncuoğlu, 2013:15).

İnsan ilişkileri; bireyin ruhsal, duygusal, düşünsel yapısını bir bütün halinde inceler. Bireye duygu ve düşüncelerinde öneri ve çalışma özgürlüğü tanıyarak bireyin en yaratıcı yönünden en yüksek derecede yararlanmaya çalışır. Örgütteki yeri ve yaptığı iş ne olursa olsun ayırım gözetmeksizin herkese eşit, insanca davranış, saygı, güven duyma ve mutlu bir kurum yaratma amacını taşır (Sabuncuoğlu, 2013:15).

İnsan ilişkilerinde çalışan kişilerin ruh yapıları, görüşleri, duyguları ve düşünceleri bütünüyle incelenmektedir. Kuruluş içinde çalışan insanın sömürülmesini engellemek insanca çalışmalarını sağlamaktadır. Ayırım olmadan herkese eşit yaklaşarak mutlu insan, mutlu kuruluş oluşturulmaya çalışılır. İşte bu bağlamda halkla ilişkiler, toplumda insanca yaklaşımları geliştiren bir sanattır (Bülbül, 2004:93).

## 1.5. HALKLA İLİŞKİLER ve İLETİŞİM

Yaklaşık yirmi yıl öncesine kadar hiç kimse kablosuz iletişim araçları vasıtasıyla arkadaşları ile istediği her an her yerde temas kurabileceğini, işe gitmeden evden işlerini yönetebileceğini, kıtalararası para gönderme, alma ve bütün banka işlemlerinin saniyeler içinde evden yapılabileceğini, gazeteye el sürmeden bütün gazetelerin okunabileceğini, canlı yayınlara evden katılıp fikirlerini söyleyebileceğini, resimlerini çekip saniyeler içinde diğer insanlara gönderebileceğini her türlü çatışma, savaş, trafik, doğa olayları, kültürel, sanatsal, meteorolojik olayları, yarışma, spor faaliyetlerinin dünyanın neresinde olursa olsun ev ortamında anında izlenebileceği bir iletişim ortamının olacağını tahmin edemezdi. Bütün bu sayılanlar ve değerler iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile mümkün hale gelmiştir (Koçel, 2014:609).

Yaşanan bu büyük dönüşümler toplumsal çevreyi ve insanların, kitlelerin yaşamlarını da oldukça büyük değişimlere uğratmıştır. Bu gelişmelerden dolayı ekonomik yaşamın hücreleri olan işletmeler, kurum ve kuruluşlar ile iç ve dış çevre unsurları da dinamik bir şekilde önemli dönüşümler yapmak zorundadırlar. Çünkü iletişimde kullanılan araç ve gereçler teknolojiye bağımlı bir şekilde değişmektedir (Koçel, 2014:610).

Kuruluşlar, toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısından kesinlikle soyutlanmayacak birimlerdir. Sürekli olarak değişim gösteren toplumsal çevrede kuruluşun amaçlarına yönelik yaşamını sürdürebilmesi için değişen yeni koşullara uyması ve toplumsal çevre ile ilişki kurması ve bu ilişkiyi sürdürmesi şarttır (Sabuncuoğlu, 2013:51).

Halkla ilişkilerin temelinde yatan olay iletişimdir. Halk ile olan ilişki bir iletişim olayıdır. Bu nedenle halkla ilişkiler uygulamalarını gerektiği gibi uygulayabilmek için önce iletişimi anlamak gerekir. Halkla ilişkilerde iletişimin bütün incelikleri bilinmelidir. İletişim kişiler arasında olabileceği gibi kurum ve kişiler arası da olabilir. Gerekli olan iletişimde iki tarafın bulunmasıdır (Kazancı, 1997:50).

İletişim toplumu oluşturan bireylerin veya toplulukların diğer birey ve topluluklarla olan etkileşimini anlatmaktadır (Yıldız, 2013:1).

İletişim, birbirlerine ortamlardaki olaylar, olgular ile ilgili değişimleri haber veren, bilgileri birbirlerine aktaran, aynı olgular, sorunlar karşısında tecrübelerini

birbirine ifade eden insanların oluşturduğu topluluk ya da toplumsal yaşam içinde gerçekleştirilen tutum, davranış, yargı, düşünce, duygu bildirimleridir (Yıldız, 2013:2).

İletişim bilgi, düşünce ve tutumların ortak semboller aracılığı ile kişiler ya da gruplar arasında değiş tokuş edildiği bir süreçtir (Yıldız, 2013:2).

İnsanlar arasında bir ortaklığın kurulmasını sağlayan iletişim, birliğin sağlanmasına, toplumsal çevre arasında gerekli ilişkilerin kurularak sosyal hayatın devamına, insanlar arası bilgilerin, duygu ve düşüncelerin aktarılmasına olanak sağlayan bütün kitlelerin çimentosunu oluşturmaktadır (Sabuncuoğlu, 2013:50).

İletişim süreci, iletişim araçları ile insanlar arası bilgi, duygu ve düşüncelerin aktarılması ile sonrasında ki etkileşimi de ifade eder. Mesajı gönderen iletişimi başlatan öge kaynaktır. Kaynak; bir bilgiyi, duygu ya da düşünceyi kuruma ya da topluma aktarır. Bu aktarımı ise halkla ilişkilerin çokça kullandığı iletişim araçları ile yapar. İletilmek istenen mesajın ulaştığı yere ise hedef denir. Hedef ulaşılmak istenen kamuoyu, toplum, örgüt, grup ya da birey olabilir (Yıldız, 2013:4-5).

Halkla ilişkilerde mesaj hedef kitle tarafından algılandıktan sonra yeni hal alır. Bu yeni durum için yeni mesajlar gerekir. Bu nedenle hedef kitledeki meydana gelen yeni durum için uygun mesajlar verilmelidir. Hedef kitlede oluşan bu değişikliğin öğrenilmesi ise özel çabayı gerektirir. Buna da (feed back) geri bildirim denir. Halkla ilişkilerci, araştırma, kamuoyu araştırması yaparak, özel görüşme ya da yüz yüze ilişkilerden yararlanarak özel çaba harcar. Geri dönüşüm elde edilmezse halkla ilişkilerde iletişim eksik kalır (Kazancı, 1997:52).

Halkla ilişkilerde iletişim plana bağlı olmalıdır. Mesajın hangi kitle ve hedef konuma verileceği hesap edilmeli, hedef kitlenin durumu, algısı göz önüne alınmalıdır. Hangi iletişim aracıyla hangi hedef kitleye mesaj verileceği belirlenmelidir. Çünkü her kitlenin mesajı alma durumu farklıdır. Günümüzde çok yaygın kullanılan bir araç olan interneti kullanmayan birisine sosyal medyada duyurulan bir mesajın etkisi olmaz. Bu nedenle hedefin özelliklerine göre mesaj verilmelidir. Halkla ilişkiler vereceği mesajı hedef kitlenin sosyo-ekonomik, kültürel düzeylerine göre belirlemelidir. Aksi halde mesaj yerine ulaşmaz (Kazancı, 1997:54).

Toplumsal yaşamımızın her alanında iletişim bizimle iç içedir. İletişim olmasa toplumsal yaşamın sürekliliği olmazdı. İletişim sadece sözel olarak düşünülmemelidir.

İnsanların sergiledikleri davranışlar, hareket ve tarzları da birer iletişimidir (Balta Peltekoğlu, 2014:206).

İletişim insanın kendisini ve toplumsal ortamda sürekli olarak üretmesini ifade eder. İnsanın toplumda varoluşunun zorunlu koşulu iletişimidir, iletişim olmadan insan kendi ve toplumdaki varlığını sürdüremez (Erdoğan, 2014:23).

Günümüzde toplum karar mercii durumundadır (Kadıbeşegil, 2013:34). Para ile satın alınamayacak tek şey itibardır, bu doğrultuda kurumun itibarı ise elle tutulmaz, gözle görülmez, paha biçilemeyen bir değerler bütünü olarak karşımıza çıkar. İtibar sahibi olmak isteyen kişi, kurum ve kuruluş eğer toplumun kültürüne toplumun benimsediği değerlere uygun davranış biçimleri sergilerse o derece önemli ve değerli olur (Kadıbeşegil, 2013:121).

Yönetimler hedef kitle ile iletişimde gerçek anlamda açık, net olduklarında, kendilerine daha çok fikir ulaşmasını ve çoğalmasını sağlayacaklardır (İzgören, 2013:35).

Halkın gözünde düzgün imaj oluşturmak isteyen yönetim öncelikle halkı tanımalı; halkın zayıflıklarını, ihtiyaç, beklenti ve isteklerini saptamalı; buradan hareketle de halk ile kucaklaşıp, bütünleşebileceği mesajları seçmelidir (Budak ve Budak, 2014:71).

Hedef kitlemiz bizi tanıdığı sürece varlığımız devam eder, bu sebeple insanların ne beklediklerini bilmek ve ne zaman, nasıl hangi iletişim araçlarıyla ulaşacağımızın çalışmasını çok iyi yapmak gerekir (Sabuncuoğlu, 2013:147).

## **1.6. HALKLA İLİŞKİLERDE KULLANILAN YÖNTEM VE İLETİŞİM ARAÇLARI**

Halkla ilişkiler pratiğe dönüştüğünde tam uygulamayla bir anlam kazanır. Bu pratikte halkla ilişkilerin ne yaptığını anlatır. İlk adım yönetim ya da kurumun bir amaç için oluşturduğu bilgiyi halka iletmesidir. Bunun için halkla ilişkilerin bütün iletişim yöntem ve taktiklerinin tam olması gerekmektedir. Bu yöntem ve taktikler özel ve kamu kuruluşlarına göre değişiklik göstermektedir (Yılmaz, 2011:21).

İletişimde muhatap olan tarafın büyük bir kitle özelliği göstermesi sebebi ile iletişim kitle iletişimi olarak da anılır. Teknolojik, ekonomik, toplumsal gelişmelerin hızlı yaşandığı günümüzde topluma aktarılması gereken iletilerin çok geniş alıcı kitlelerine ulaştırılması gereklidir. Bu düşüncede iletişim araç ve teknolojilerinin daha da gelişmesine sebep olmaktadır. Kitle iletişim araçlarında iletilecek olan mesaj ya da

konu herkesin duygu ve düşünceleri açık bir şekilde öğreneceği yöntemlerle çok geniş kitlelere ulaştırılır (Yıldız, 2013:6).

Kitle iletişimi; Teknik araçlar vasıtasıyla toplumun belirli bir kesimine değil, bilhassa toplumun büyük bir kesimine hitap edilmesidir (Yıldız, 2013:6).

İşletmenin ismini duyurmak, güvenilirliğini kanıtlamak ve şöhretini artırmak için halka işletmeyi benimsetici ve tanıtıcı çeşitli faaliyetler yaparak basın toplantısı, broşür, bildiri yayınlamak, sözlü açıklamalar, şikayetlerle ilgilenme, işletmeyi ziyaretçilere açık tutmak, burs ve ikramiyeler vermek, kampanyalara, bağışlara katılmak, yarışmalar ve toplumsal programlara katılmak işletmenin hedef kitlesi ile iletişime geçmesinde kullanılır (Çetin, 2012:173).

Bu bakımdan tanıma ve tanıtma da kullanılan iletişim yöntem ve teknikleri şunlardır:

#### **1.6.1. Tanımda Kullanılan Yöntem ve Teknikler**

Tanım; yönetimin halkın gereksinim ve isteklerini öğrenmesi doğrultusunda uygulanan çalışmalardır. Bu çalışmalar hem çevreye yönelik hem de yönetimin kararlarını alırken bilgi eksikliklerini gidermek, hedef kitlesini tanımak, kimi konu ve mevzularda halk ile sorumluluk paylaşmak, dinamik şartları ve halkın bu koşullar ile ilişkili arzu ve isteklerini öğrenmektir (Kazancı, 1997:113).

Çevresinde gelişen ve yaşanan olayları görmezden gelen yönetimler olup bitenlerden habersiz olacaklardır. Bununla ilgili olarak düzgün bilgiler elde edemeyip sağır konumunda olacaklardır ve sorunlar içinde bir yönetim olarak toplumsal karışıklıklara, sistemlerin karışmasına neden olacaklardır. İşte bu durumların düzeltilmesi için halkla ilişkiler teknikleri önemli bir konumdadır. Halkla ilişkilerde (feed back) geri bildirim doğru değerlendirilirse, toplum ile yönetim uyumunu sağlayacak olan en önemli araçtır. Halkla ilişkilerin günümüz şartlarına uygun olmasının en can alıcı ve önemli noktası, insanların verdikleri tepkileri öğrenerek, yönetimin varlığını sürdürmesine yardımcı olabilmektir (Kazancı, 1997:114).

Halkla ilişkiler çalışmaları yaparken hedef kitemizin demografik özelliklerini, görüş, düşünce ve eğilimlerini bilmiyorsak, hazırladığımız program, terzinin kıyafeti dikeceği kişiyi görmeden diktiği elbiseye benzer, dar ya da bol gelir (Kazancı, 1997:230). Halkla ilişkiler, bilgiye dayalı bir iletişim disiplindir Halkla ilişkiler çalışmasında

atılması gereken ilk adım, tanıtılacak işletmenin ve belirlenmiş hedef kitlelerinin çok iyi tanınmasıdır (Budak ve Budak, 2014:249).

Tanımda kullanılan bir takım yöntem ve teknikler mevcuttur. Bunlar takip eden başlıklarda tanımlanacaklardır:

#### **1.6.1.1. Anketler**

Anketler, kamuoyunu ve çevreyi tanımda, kullanılan yöntemlerden biridir. Kuruluş, halkın durumu konusunda gereksinim duyduğu bilgileri anketler yardımıyla saptar. Böylece yönetim, çalışmalarında daha etkin olabilmektedir (Kazancı, 1997:123). Ayrıca yapılan araştırma verilerinin de istatistiksel bir dayanağının olması, elde edilen bilgilerin, araştırmanın değerini yükseltir (Budak ve Budak, 2014:250).

#### **1.6.1.2. Toplantılar**

Kuruluşun toplumsal çevresiyle ilgili olan bilgisini artırmasının yollarından biri de toplantılardır. Halkla iç içe yapılan sohbet buluşmaları, yönetimlerin yaptığı halk günleri buluşması ve diğer toplanma türleri halkla ilgili bilgilerin edinilmesinde etkili bir rol oynar. Bu tür toplantılarda halkla ilişkilerin görevi gözlem yapmak; edindiği bilgileri yönetimle paylaşmak; aksaklık olan noktalar için uygun stratejiler ve taktikler belirlemek ve uygulamaktır (Budak ve Budak, 2014:251).

#### **1.6.1.3. Basını İzleme**

Yazılı basın, yönetimin toplumdan haberdar olmasını sağlayan en masrafsız araçtır. Ayrıca, halkın istek ve önerilerini yönetime duyuran bir dilekçe niteliğindedir. Bir nevi basın, halk ile yönetim arasında köprü vazifesi görür (Kazancı, 1997:133). Halkla ilişkiler, kurumunu tanıtmaya görevini yaparken, basın vasıtasıyla geniş kitlelere ulaşır. Yönetim basını izleyerek ve takip ederek kuruluşla ilgili görüşlerden haberdar olur aynı zamanda diğer sektörler ile ilgili bilgiler edinir. Bu da kurumun kararlarını verirken isabet derecesini yükseltir (Budak ve Budak, 2014:252).

#### **1.6.1.4. Halkla Yüz Yüze İlişkiler**

Halkla ilişkilerde en yaygın olan iletişim biçimi yönetim ile halkın bireysel olarak, yüz yüze olan ilişkisidir. Amaç sorunları çözmektir. Yönetimin bu ilişkiden gelecekteki

planları için sonuç çıkarması halkla ilişkilerin bir parçasıdır. Halk yönetimden düşüncelerinin karşılığını hemen öğrenme imkanı bulduğundan yüz yüze görüşmede besleyici yankı, geri dönüş anında olur (Kazancı, 1997:132).

Beden dilinin de yüz yüze yapılan iletişimde çok önemli bir desteği vardır (Budak ve Budak, 2014:75). İnsanlar konuşurken, karşısındakini dinlerken sözsüz iletişim olan beden dilini mutlaka iletişime katarlar. Herkesin kullandığı ortak bir dildir beden dili. Bilinçaltından kaynaklanması sebebiyle yanıltıcı değildir (Sabuncuoğlu, 2013:253-255).

#### **1.6.1.5. Danışma**

Danışmanın çok çeşitli kullanım alanları vardır. Çalışmada danışmanın, halkla ilişkiler ile olan kısmı ele alınıp, bir yanda halkın diğer yanda ise yönetimin bulunduğu bir ortamda, yönetimin halktan, kararlarını hazırlamak için bilgi alması olarak kullanılacaktır. Danışmadaki temel amaç verilecek bir kararda ya da yapılacak bir işte halkın bu çalışmalar konusunda ne düşündüğünün öğrenilmesidir (Kazancı, 1997:119).

Halka danışan bir yönetim halk ile uyumu sağlayabilecektir. Bu konuda Langrod (1972:80) şöyle demiştir: “Yönetimin kimi zaman toplumda oluşacak tepki ve sonuçları düşünmeden karar alıp daha sonra halkın tepkisi ve engellemesi ile adım adım veya birden gerilediğine çok sık rastlanmaktadır” (Aktaran: Kazancı, 1997:120). Bu bakımdan “yönetmek önce halkı tanımak yani danışmak, sormak demektir” (Kazancı, 1997:117).

Danışma, yönetimin hata yapmasını engelleyebilir, kararların uygulanmasından sonrada ortaya bir tepki çıkarsa, bu tepkiye karşı çözüm gösterebilir. Yönetim danışmayı doğruluk, yerindelik, hakkaniyet yoluyla gereği gibi yerine getirirse üstünlükler yakaladığı gibi kendini dış etkenlere karşı korumuş olur. Çünkü danışan bir yönetim çok az hata yapar (Kazancı, 1997:121).

#### **1.6.2. Tanıtmada Kullanılan Yöntem ve İletişim Araçları**

Tanıtmada; halka doğru bilgilerin verilerek halkın aydınlatılması ve aynı zamanda karmaşık bir yapı içinde olan yönetim aygıtının yol açtığı tanıma-bilme eksikliğini gidermek için yapılan halka bilgi aktarma çalışmasıdır (Kazancı, 1997:63).

Yönetim tanıtmada işlevini gerçekleştirirken hedef kitlenin veya toplumun kendisinden beklediği bilgileri aktarır. Diğer taraftan toplumun kendisiyle olmasını sağlayacak yöntemler uygular (Kazancı, 1997:63). Tanıtmada yapılan iletişim tek yönlüdür. İletilecek mesaj yönetimden halka gider (Kazancı, 1997:115). Başarılı bir



tanıtma gerçekleştirebilmek için halkla ilişkilerin iletişim araçlarından yararlanılması zorunludur (Kazancı, 1997:68). Tanıtım için oldukça bol iletişim araçları vardır (Erdoğan, 2014:256). Halkla ilişkiler birimi de kuruluşu halka tanıtmak ve benimsetmek amacındadır. Kuruluşun misyonu, vizyonu, değerleri, organizasyonları, toplumsal çevreye katkıları kitle iletişim araçlarıyla topluma aktarılarak tanıtım yapılmaya çalışılır (Sabuncuoğlu, 2013:13). Kitleye verilen mesaj; anlaşılır, açık net olmalı, iletişim uygun zamanda yapılmalı, mesajda ilgi, etki, dikkat çekicilik, eyleme yönlendirme olmalıdır (Budak ve Budak, 2014:77-78).

Tanıtmada, kurumun yapısının ve işleyişinin zihinlerde hiçbir kuşkuya yer bırakmadan toplumun bilgilendirilmesidir (Budak ve Budak, 2014:253). Kuruluşla ilgili olan bütün haber ve bilgilerin toplum tarafından bilinmesi isteniyorsa, basınla iyi ilişkiler kurularak çeşitli iletişim araçlarıyla (bildiri, bülten vs.) basına alternatifler sunmaya çalışılmalıdır (İşçi, 2002:43).

Tanıtmada kullanılan bir takım yöntem ve iletişim araçları vardır. Bunlar: basılı/yazılı araçlar, sözlü araçlar, görsel ve işitsel araçlar şeklinde sıralanabilir. Bu bakımdan devam eden başlıklarda tanıtımda kullanılan araçlar tanımlanmaktadır.

#### **1.6.2.1. Basılı/Yazılı Araçlar**

*Gazeteler:* Basılı ve yazılı araçlar kurumun ya da yönetimin belli periyotlarla yayınladığı ve ücretsiz olarak dağıttığı, kurumla ilgili ya da kamu faydası gözetken çeşitli konularda bilgi veren, halkla ilişkileri geliştirmek için kullanılan çok yaygın bir halkla ilişkiler aracıdır (İşinibilir, 2010:25).

Öte yandan gazetelerde halkla ilişkilerin en önemli araçlarından biridir. Basılı medya türleri içinde en çok okunan ve en etkili olan iletişim aracı gazetedir (Budak ve Budak, 2014:265). Gazetenin ilk işlevi haber vermektir. Dolayısıyla gazete; ekonomi, kültür, politika ve diğer konularda yorumlu ya da yorumsuz halka bilgi ve haber vermek için çıkarılan basılı yayındır (Bülbül, 2004:345).

Gazetenin düzenlemesini, içeriğini halkla ilişkiler yapmaz amaç verilecek haber için yer tahsisi sağlanmasıdır (Kazancı, 1997:259). Kuruluşların tanıtımı ve faaliyetlerinin kamuoyuna anlatılmasında ulusal, yerel, kurum gazetelerinden yararlanır. Kuruluşların haberleri vasıtasıyla ilgili, ikna ve güven faktörü yükselir (Işık, 2013:40).

*Basın Bülteni:* Görüntülü ve basılı medyaya haber aktarmanın başında basın bülteni gelir. Kuruluşlar televizyon, gazete ya da diğer araçlarla kendi çalışmalarını halka aktarmak isterler. Kuruluşun yapmış olduğu çalışmalar, haber olacak nitelikte ise bunlar yazıya dönüştürülüp basın bülteni haline getirilir. Bu bağlamda basın bülteni, kuruluştaki olaylar, gelişmeler, çalışmaların kurum tarafından haber niteliğine getirilerek medyaya dağıtılması olayıdır (Kazancı, 1997:263).

Kuruluşun elindeki iletiler ile basına ulaşmasında en kolay, hızlı ve masrafsız yöntemdir. Günlük ya da gereksinime göre periyodik olarak düzenlenebilir, içeriğinde birçok mesaj yer alır (Bülbül, 2004:176). Basın bültenleri kuruluş hakkındaki olaylardan haber vermelerinin yanında ilişkide olduğu hedef kitlenin görüşlerini öğrenme amaçlı anket gibi de kullanılır (İşçi, 2002:44).

*Basın Toplantıları:* Basın toplantıları da görüntülü ve basılı medyaya haber göndermenin başında yer alır. Kamuoyunda ilgi doğuracak ve ses getirecek olaylar basın toplantılarına konu edilmelidir. Basın toplantısının kamuoyunda istenilen etkiyi yaratması için önemli bir yenilik, değişiklik, hizmet, konu ya da sorun olmalıdır. Basın toplantıları halkla ilişkiler görevlisi sorumluluğuna bırakılmalıdır. Basın toplantısının başarılı bir şekilde geçmesi için de önceden toplantıya katılacakların sayısı bilinmeli, ilgililere önceden haber verilmeli, salonun ses, ışık düzeyi ve ikramlar hususlarına dikkat edilmelidir (Kazancı, 1997:262).

Basın toplantıları, çok önemli haberler, olaylar kamuoyuna açıklanmak üzere düzenlenirler, kamuoyuna haberi ulaştırmada rolü çok büyüktür (İşçi, 2002:45). Kuruluşların tanıtımında ve mesajların kamuoyuna aktarılmasında en çok kullanılan yöntemlerdendir. Basın toplantılarına olağanüstü bir halde, büyük bir açılış ya da bilimsel toplantıda veya kamuoyu dikkatinin çekilmek istenildiği durumlarda başvurulur (Bülbül, 2004:171).

*Dergiler:* Dergilerin maliyeti diğer kurum yayınlarına oranla daha yüksek olabilmektedir. Dergi ile özellikle ulaşılmak istenen özel spesifik kitleye ulaşma olanağı sağlanır (İşinibilir, 2010:25).

Dergilerin avantajları şu şekildedir: Rengi ve baskı kalitesi ile prestiji çok yüksektir; uzun ömürlü olduğundan dolayı pek çok kişi tarafından okunma olasılığı yüksek, mesajın etkisi ise daha fazladır; piyasaya çıkan yeni ürünler, açılışlar, ödüller, yaşanan değişiklikler ya da işletmeye yönelik mesajlar belirli hedef kitleye etkin şekilde

ulaştırılır; halkla ilişkiler uzmanlarına ve özel kitlelere kolaylıkla hitap eder; mesajları rahatça biçimlendirildiğinden hedef kitleleri daha çabuk etkileyebilir (Budak ve Budak, 2014:266).

*Mektuplar:* Mektup kişiye özgü ve belge niteliği taşımasından dolayı dar bir iletişim ortamında halen kullanılmakta olan bir araçtır (Aziz, 2014:47).

*Broşürler:* Broşürleri kuruluş kendisi hazırlar, içeriğini kendisi oluşturur. Bunun için bazı üstünlükleri taşır. Broşürler renkli, az sayfalı, bol resimli, dikkat çekici olmalıdır. Kitleye verilecek olan mesaj kolay anlaşılır olmalıdır (Kazancı, 1997:267).

Broşürlerdeki ortak özellikler, şu şekildedir: mesajlar daima basittir; bilgilendirme, eğitime ve ikna etme amacındadır; süreklilik taşımazlar; çok sayıda çoğaltılabilirler; dili basit ve anlaşılır olmaktadır; görsel çekiciliğe sahiptir ve kendi dağıtım sistemleri vardır (Balta Peltekoğlu, 2014:272).

Eğitim ya da bilgilendirme amaçlı broşürler olabilir. Kurumlarda topluma hizmetlerinin tanıtımını yapmak, bilgilendirmek, ikna etmek amacıyla görsel açıdan zengin broşürler yayımlarlar (Balta Peltekoğlu, 2014:273).

*El Kitapları:* Broşürlerin ihtiyacı karşılamadığı durumlarda konuların açıklanmasında el kitabı hazırlanabilir (Kazancı, 1997:267). Özel bir konuya yer vermesinden dolayı her zaman yararlanılabilecek bir başvuru kitapçığı niteliğindedir (Işık, 2013:42).

*Raporlar:* Kuruluşun yıl içinde yaptığı çalışmaların kronolojik olmak üzere yer aldığı yıllıklara rapor denir. Somut gösterge ve istatistikler bulunduğu medyanın başvuru merkezi niteliğini taşır. Kuruluşun çalışmalarının kanıtını taşıması sebebiyle dürüstlikle abartı olmadan sunulmalıdır. Raporlarda, kuruluşların sektörel sorunları, geleceğe bakış açıları, ülke problemleri yer alır. Kuruluşların itibarları, kamuoyu nezdinde etkileri, güvenilirlikleri büyük ölçüde buna bağlıdır. Çünkü raporlar medya tarafından geniş kitlelere duyurulma amacı ile takip edilmektedir (Işık, 2013:43).

*Davetiyeler:* Kuruluşların çeşitli konularda yapacağı toplantılara ilgili kişileri çağırma için gönderilen üzerinde yer, saat, zaman belirtilen çağrı niteliği taşıyan kağıtlardır (Bülbül, 2004:201).

*Duyurular:* Kuruluşla ilgili verilecek haberlerin kısa, anlaşılır bir dille periyodik olarak kamuoyuna duyurulmasıdır (İşçi, 2002:43).

*Basın Bildirisi:* Basın bildirisi, kuruluşun yaptığı hizmetler, faaliyetler, çalışmaları ve kuruluş hakkındaki haberlerin toplumsal çevre üzerinde pozitif, olumlu imaj oluşturması için hazırlanır. Kısa ve temel bilgileri sunan basın bildirileri basılmaya hazır şekildedir (Erdoğan, 2014:278). Basın bildirileri konuyla ilgili uzman kişi tarafından kaleme alınır (Bülbül, 2004:182).

*Basın Gezileri:* Basın gezileri kuruluşu tanıtan bir halkla ilişkiler çalışmasıdır. Basına düzenlenen turlar kuruluşu tanıtmaya olarak çok önemli bir uygulamadır. Kuruluşun yeni açılması ya da yeni, ek bir katkı yapıldığında basın davet edilerek tanıtım amaçlanır (Sabuncuoğlu, 2013:167). Kuruluş, bir kampanya içinde halkı bilgilendirme amaçlı basın için gezi düzenleyebilir (Erdoğan, 2014:244).

*Afiş, İlan Tahtası:* Kuruluşların belirli noktalara astıkları afişler ve ilanların amacı bütün toplumsal çevrenin dikkatini çekebilmektir. Bu nedenle görsel açıdan daha dikkat çekici olmalıdır (Sabuncuoğlu, 2013:175). Afişler hedef kitle ile yanıt almadan iletişim kurarlar. Az söz ile anlatılacakları ifade ederler. Bilmediğimiz kişilere ulaşmak mümkün olmadığından afişler cadde, sokak, ana yol, işlek merkezi yerler, insanların bulunduğu kalabalık ortamlarda ulaştırmak istediğimiz mesajı insanlara ulaştırır (Bülbül, 2004:195).

#### **1.6.2.2. Sözlü Araçlar**

*Yüz Yüze Görüşme:* Kuruluş ile halk arasında yapılan yüz yüze konuşmalardır. Yönetici ya da lider karşısındaki kişinin davranışlarını, tepkilerini ve algısını anında anlar. Çünkü buradaki iletişim yüz yüze ve çift yönlüdür. Sabırlı, güler yüzlü, nazik, karşısındaki kişinin anlayacağı şekilde net bir dille konuşan yönetici hedef kitlede kuruluşu adına hem olumlu bir izlenim bırakmış hem de bir hizmet yapmış olacaktır (Sabuncuoğlu, 2013:178).

*Telefonla Görüşme:* Yakın olduğumuz ve sık ilişkilerde bulunduğumuz çevre ile yaptığımız iletişimde kullanılabilir. Aradığımız kişiye her an ve her yerde ulaşabileceğimiz bir araçtır. Ulaştığımız kişi sayısı sınırlıdır fakat acil durumlarda çok etkilidir. Daha sıcak bir iletişim aracı olarak kabul edilir (Aziz, 2014:47). Telefon, teknolojinin insanlar için sunduğu en cazip hizmet ve kuruluş için vazgeçilmez bir araçtır (Budak ve Budak, 2014:263).

*Toplantılar:* Sözlü iletişim aracı olan toplantılar güncel konulardan seçildiğinde daha çok ilgi görür. Toplantının yeri ve zamanı ile konusu iyi belirlendiğinde kuruluş için

faydalı olur. Kalabalık olması da olumlu izlenim oluşturur. Toplantıda konuşacak kişinin ilgi alanında ün yapmış birisi olması daha çok ses getirir. Basın mensupları toplantıya davet edilerek gerekli kolaylıklar gösterilmeli böylece toplantının medyada haber olarak sunulması sağlanmalıdır (Bülbül, 2004:217). Kuruluşun yaptığı bu tür tanıtıcı toplantılarda, kuruluş yetkilileri toplantı esnasında tanıtıcı bilgiler verirken en doyurucu bilgileri sunarlar (Sabuncuoğlu, 2013:180).

*Konferans ve Seminerler:* Konferans kısa bir sürede geniş kitlelere farklı konuların sunulmasıdır. Seminerler ise belirli konularda insanları aydınlatıcı, eğitici bir toplantıdır. Uzun süreli, soru cevaba dayalı, halkla ilişki kuran bilimsel bir faaliyettir (İşçi, 2002:53).

### **1.6.2.3. Görsel ve İşitsel Araçlar**

*Radyo:* Halkla ilişkilerde kullanılan en etkili, en önemli iletişim araçlarından birisi de radyodur. Kurumlar mesajın özelliğine göre, yerel basın ya da ulusal basını tercih etmelidirler (Kılıç, 2006:57). Radyolarda yayınlanan haberler çeşitli programlar aracılığıyla farklı demografik özellikteki kitlelere ulaşabilmektedir (Bülbül, 2004:204). Çünkü hedef kitlenin seçimi kolay değildir. Radyo yerel kabulü yüksek olan bir araçtır. Kulağa hitap eder bundan dolayı kişisel yakınlık hissiyatı verir, yüz yüze ilişkiye yakın bir durum oluşturur. Çok geniş kitlelere hitap eder, bu nedenle güven verir. Diğer iletişim araçlarına göre hızlı haber dağıtma özelliğinden dolayı radyonun önemi büyüktür. Bu nedenle kuruluşlar radyolarda yayınlanan, röportaj, haber bültenleri gibi programların içerisinde yer almaya çaba göstererek halkla ilişkiler çalışmalarını etkin bir şekilde yürütebilirler (Demir, 2011).

*Televizyon:* Televizyonda ses ile birlikte görüntünün de yer alması ilgiyi ve etkiyi daha çok artırır. Halkla ilişkiler kuruluşun yaptığı hizmetleri kamuoyuna tanıtacak kısa filmler hazırlayarak ta televizyondan yararlanabilmektedirler (Bülbül, 2004:205). Televizyonun çok geniş kitlelere ulaşma imkanı vardır. Bununla birlikte maliyeti yüksektir. Daha çok görme duyumuza hitap eden bir kitle iletişim aracıdır. Ses görüntüyü destekleyen niteliktedir. Kuruluşların televizyonlarda halkla ilişkiler amaçlı kullanılan programları hazırlamaları zor ve oldukça maliyetlidir. Bu nedenle kuruluşlar bu konuda uzman olan televizyon kuruluşlarından yararlanırlar. Televizyondaki programların halkla

ilişkiler alanında kullanılmasında yayının ne zaman yapılacağı, ne kadar süreceği, hedef kitle, sunuş göz önünde bulundurulmalıdır (Demir, 2011).

*Sinema, Film, Video Bant:* Halkla ilişkilerde filmler çok kullanılmasa da mesajın özümsemesinde oldukça etkilidir. Konulu filmlerde oldukça büyük harcamalar gerekir ve yapımı zordur. İzleyiciye farkında olmadan belirli mesajlar iletilir ve benimsenmesi sağlanır. Belgesellerde ise oyuncu ve öykü olmaz. Anlatıcı belirlenen mesajı çok sık bir şekilde tekrarlar. Toplumsal bir sorun, olay ya da kurum ayrıntılı bir şekilde ele alınır (Kazancı, 1997:273).

*Sergi ve Fuarlar:* Sergiler kuruluşların çalışmalarını tanıtır, anlatmak istediklerini anlatır. Sergilerdeki görüntüler net herkesin anlayacağı şekilde resim, çizgi, maket, pano vs. şeklinde olmalıdır. İnsanlarda merak uyandırmalı ve katkı sağlanması açısından farklı düşüncelerden, eleştiri ve önerilerden yararlanılmalıdır (Kazancı, 1997:276).

Meslek kuruluşları, Halk Eğitim Müdürlükleri, Dernek ve Tarım Müdürlükleri meslek edindirmeye yönelik dikiş, nakış, halı, resim, el sanatları, boyama, gıda korunması, müzik, vb. dallarda kurslar vermektedirler. Bu kurslarda üretilen ürünler sergilerde haklın beğenisine sunularak, sanatsal ve sosyal bir etkinlik olarak çok dikkat çeker ve halkın büyük ölçüde ilgisini görür. Kimi yörelerde ise sergiler, harekete geçme ve dışa açılma yönünden önemlidirler (Bülbül, 2004:209). Sergi ve Fuarlar kuruluşların ürettikleri ürün ya da hizmetin tanıtımlarını yapmaları ve pazarı genişletme imkanı açısından önem taşır (Balta Peltekoğlu, 2014:302).

Halkla ilişkilerde sergi ve fuarların amaçları; halka kuruluşun tanıtımını yapmak, mevcut müşterilerle iletişime geçerek ürün ve hizmetlere olan ilgileri artırmak, potansiyel müşterilerle yeni satış alanları yaratmak için iletişime geçmek, yeni olan ürünleri ve hizmetleri tanıtmak, yetkililerle iletişimde olmak, bölge temsilcilerinin etkinliğini artırmak, pazar araştırması ve uzun dönemli planlamalara katkı sağlamak, sipariş imkanları oluşturmaktır (Balta Peltekoğlu, 2014:303).

Fuarlarda sosyal, kültürel, sanatsal, spor etkinlikleri gibi faaliyetler düzenlenir. Fuarın yapıldığı mekanda standlar kuruluşlar için yerel, ulusal olarak ayrı ayrı düzenlenir. Bu da ziyaretçiler tarafından daha yakın yüz yüze tanınma imkanı sunar. Çeşitli broşür, hediyeler vererek daha ilgi çekici hale getirilen bir organizasyondan daha olumlu sonuçlar alınacaktır (Bülbül, 2004:207).

*Yarışmalar:* Farklı kesimler arasında organize edilen yarışmalar toplumun dikkatini, ilgisini kuruluşun üzerine çeker. Yarışmada ödöl olması yarışmaya ilgiyi artırır ve ciddi bir görünütl sağlar. Kitle iletişim araçlarıyla kazananlar ve ödülleri duyurulur. Yarışmalarda faydalı bir konu işlenebilir, bu sayede hem çevre hem yarışmanın ilgi duyan kesimi hem de kendi tanıtımına da fırsat bulan kuruluş kazanç sağlar. Kuruluşun toplum gözünde yükselmesinde yarışmalar önemli bir etkidir (Kazancı, 1997:275).

*Festivaller:* Festivaller halkla ilişkiler için çok önemli bir fırsattır. Festivallerin organizasyonu kapsamlı ve yorucu bir iştir. Tek bir kuruluş organizasyon için zorlanabilir. Bu nedenle ilçe ve kentlerin mülki idare amirleri olan vali ve kaymakamların desteklerinin alınması gerekir. İlçe ve kentlerde, kuruluş yıldönümleri, yöresel tanıtım organizasyonları, belirli (önemli) gün ve haftalar düzenlenerek kentin ekonomisine de katkı sağlanır. Bu tür etkinlikler gelişen kitle iletişim araçlarıyla en uzak yerlere bile duyurulabilir (Kazancı, 1997:274).

*Törenler:* Halkla ilişkiler ve tanıtım yönünden başvuru olan sosyal bir etkinliktir. Törenler, özel ya da kamu sektöründe kuruluşların hizmete açılma, üretime geçme, büyüme, yıldönümü ya da çeşitli atılımlarıyla ilgili olarak düzenlenmektedir. Halkla ilişkiler faaliyetleri ve tanıtım uygulamalarının rahatlıkla yapılabildiği törenler kuruluş için çok yararlıdır. Ünlülerin, sanatçıların törene katılımı da farkındalık oluşturup, kuruluşun imajına olumlu katkı sağlayacaktır (Bülbül, 2004:215).

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **SANAT MESLEK KURSLARI**

#### **2.1. MESLEKİ EĞİTİM YAKLAŞIMI**

Hükümetler ile uluslararası kuruluşlar ve çalışma örgütleri (OECD, AB, ILO) gibi, hızla değişen ve giderek esnekleşen işgücü dünyasında insanların sürekli yenilenmesini, yaşam boyu öğrenmelerini sağlayacak bilgi ve becerilerini geliştirmeleri gerektiğini savunmaktalar. Yaşam boyu öğrenmenin bir aracı olan sanat ve meslek kursları, ekonominin ihtiyacı olan iş ve mesleklerde işsiz olana ya da işi olup kendini geliştirmek, yenilemek isteyenlere kamu ve özel sektörler tarafından verilen beceri kazandırma, meslek öğretme amaçlı kurslardır (Öksüz, 2010:36).

Dünyada ve ülkemizde teknoloji ve hizmet alanlarında çok hızlı ve sürekli değişimler yaşanmaktadır. Ulusal ve uluslararası yaşanan bu değişimlere paralel olarak rekabette artmaktadır. Böyle kıyasıya rekabetin olduğu bir piyasada ayakta kalabilmesi için daha kaliteli, seri üretime ve hizmetlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı giderecek unsurlar ancak yeni teknolojiyi üretmek, mevcut olan faktörleri ise en verimli şekilde kullanmakla mümkün olur. Bu da emeğin geliştirilmesine bağlıdır ve mesleki eğitimle mümkündür (Öksüz, 2007:3).

##### **2.1.1. Genel Olarak Eğitim**

Eğitim, insanın doğumundan başlayıp ölümüne kadar devam eden, birçok kavram ve tanımı içinde bulabileceğimiz bir olgudur. İnsanın bedensel, ruhsal ve sosyal yeteneğini toplum ve kendisi için geliştirme, topluma uyum sağlama sürecidir. Bireylerin yaşamlarında her alanda ihtiyaç duyacakları bilgi, anlayış ve ahlaki değerleri geliştiren, insanlara istenilen kabul gören davranışları benimsetme, öğretme çabasıdır (Yancar, 2014:3).

Günümüz bilgi çağında olması özelliğinden dolayı ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda yaşanan bilgi ve teknolojiye çok hızlı değişimler toplumun bütün yaşam alanını etkilemektedir. Bilgi ve teknolojinin bu hızlı değişimi aileler ile çocuklar arasında kuşak çatışmasına ve toplumdan soyutlanmış bireyler yetişmesine yol açmaktadır. Bu nedenle toplum olarak yaşam boyu eğitimi benimseyen, sürekli gelişim içinde olan bireyler olmamız gereklidir. Yaşam boyu eğitim içinde ise, bireyin yaşadığı hayat



boyunca yetenek, bilgi, beceri, sosyal ve mesleki bütün eğitimleri bulunmaktadır. Örgün eğitim, yaygın eğitim, mesleki ve teknik eğitim, hizmet içi ve hizmet dışı eğitim ve öğretimler bu kapsamdadır (Ay, 2015:1).

Yaşam boyu öğrenme bireylerin, bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine imkan sağlayan; bireyin kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdam edilebilme ile bağlantılı her türlü öğrenme etkinliğidir (Ay, 2015:6).

Toplumların, insanların kültürlü, bilinçli, özgür olmalarında güvenliklerinde, ekonomik gelişimlerinde, daha iyi koşullarda yaşamalarında eğitim en belirleyici faktördür (Tırinoğlu, 2006:1).

Bütün toplumların ilk amacı kendi varlıklarını sürdürebilmek ve gelişebilmektir. İnsanoğlu doğumundan itibaren inancını, varlığını, gelişmelerini kendisine ve çevresine kanıtlamak uğraşındadır. Çünkü birey içinde yaşadığı aile, toplum, dünya ile yaşamını sürdürmektedir. Bütün bu kaynaşmaların özünü besleyen, devamlılığını sağlayan insanlara verilen eğitimidir (Tırinoğlu, 2006:8).

Eğitimin üretime ve ekonomiye yönelik olan boyutu ise mesleki eğitimidir. Bu ise bireylerin yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmek için gerekli olan belli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırma bireyi zihinsel, kişisel, ekonomik yönleriyle dengeli bir şekilde geliştirme sürecidir (Kalaycı, 2014:1).

Her bireyin bireysel yaşam amacına erişebilmesi için yeterlilik ya da yetersizlikleri ne olursa olsun yardıma gereksinimi vardır. Bu gereksinimleri karşılayabilmesi için en iyi yardım eğitimidir (Tez, 2014:7).

Eğitim; bireye zihinsel, bedensel, duygusal, toplumsal davranış, yeteneklerinin, istenilen doğrultuda geliştirilmesi için ona birtakım amaçlara dönük yepyeni bilgiler, davranış, yetenek kazandırma yolundaki çalışmaların tümüdür (Tez, 2014:8).

Eğitim, insanın kendisini geliştirmesine imkan sağlamak, sosyalleştirmek, kişiyi meslek sahibi yapmak, toplumsal gelişmeye katkı sağlamak, toplumun gereksinimi olan ekonomik yaşam için işgücü sağlamak, insanlara etik davranışlar kazandırmak, sorumlu bireyler yetiştirmek amacındadır (Tırinoğlu, 2006:10).

Örgün eğitim, yaygın eğitim, mesleki ve teknik eğitim alanında görev yapan bütün kurumlar arasındaki çalışmaların koordinasyonunu Milli Eğitim Bakanlığı sağlamaktadır (Şahoğlu, 2010:7).

### **2.1.2. Mesleki Eğitim**

Mesleki eğitim bireylere ilgi ve istekleri doğrultusunda iş hayatlarında geçerliliği olacak bir mesleği öğrenmeleri için gereken bilginin, yeteneğin, iş alışkanlığının kazandırılma ve geliştirilmesi eğitimidir (Ünsal, 2013:4).

Bireyin iş hayatında belirli bir meslek dalında üretici konumunda olarak herhangi bir statü ile yer alabilmesi adına gerekli olan yeterliliği, mesleki kültürü kazanabilmesi adına verilen eğitime mesleki eğitim denir (Öksüz, 2007:4).

Bir ülkenin gelişmişliğinin en önemli göstergesi ekonomisidir. Ekonominin temeli ise yetişmiş, bilgili, tecrübeli, vasıflı insan gücünden kaynaklıdır. Meslek eğitimi de işte bu nedenle genç bireylere meslek yolu hazırlamak, meslek kazandırmak ve kalkınmanın temeli olan ekonomik işlemlere iş alışkanlığı olan, meslek bilen işgücü yetiştirmektir (Yaldız, 2015:18).

Mesleki eğitim, bireyin geçimini sağlayabilmek için gerekli olan mesleki bilgiyi ve meslek becerisini kazandırır (Yaldız, 2015:2).

### **2.1.3. Sanat Eğitimi**

Sanat eğitimi örgün ve yaygın eğitim içinde; insan dürtülerinin harekete geçmesini sağlayan, bireylerin duygu, düşünce, yeteneklerini anlatarak yaratıcılığının estetik düzeye ulaştırılması amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümü olarak tanımlanır (Çelik, 2011:31).

Sanat, insanla birlikte vardır ve yaşar. İnsanlar geçmişlerini o dönemlerde yapılmış olan sanat eserleriyle öğrenmişlerdir ve geleceğe de sanat ve sanat eğitimi vasıtasıyla bir şeyler bırakacaklardır. Çünkü sanat evrensel bir dildir her yerde herkesçe aynı anlam, ifade eder. Günümüz teknoloji çağında da toplum birbirinden kopmak yerine sanat eğitimi ile normal yaşamlarına kavuşabilirler (Meriç, 2011:17).

Sanat insanları ortak bir noktada buluşturur. Bu nedenle sanat eğitimi de bireye estetik bir kişilik kazandırmayı hedefleyen eğitim alanıdır. Birey sanat eğitimi sürecinde; algı, bilgi, düşünme, tasarlayarak yorumlama ve ifade etme davranışlarını estetik ilkeler doğrultusunda sanat diliyle edinir. Resim, müzik, şiir, öykü, roman, tiyatro, heykel, dans, yaratıcı drama, film, video, fotoğraf, seramik gibi sınırsız sanat evreninden kendisine en uygun olanı seçerek kendisini ifade etme olanağı bulur (Çelik, 2011:31).

## **2.2. TÜRKİYE’DE GENEL MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ, AMAÇLARI, GELİŞİMİ**

Ülkemizde 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 18. Maddesine göre, Türk milli eğitim sistemi, örgün ve yaygın olmak üzere iki aşamadan oluşur. Bu kanun çerçevesinde örgütlenmiş olan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu da çıraklık eğitimiyle eğitim sistemlerinin bütünlüğü içerisinde düzenlenmiştir (Öksüz, 2010:8).

Türkiye’de mesleki eğitim sisteminin büyük sorumluluğu Milli Eğitim Bakanlığı’na (MEB) aittir. Fakat Türkiye’de mesleki eğitim faaliyetlerini yürüten çeşitli kurum ve kuruluşlar vardır. Bunlardan bazıları; büyükşehir belediyeleri, belediyeler, İŞKUR, vakıflar, sivil toplum örgütleri ve bakanlıklardır. Bu kurumlar MEB’in kapsamış olduğu alan dışındaki mesleki iş kollarında eğitim vermektedirler (Ünsal, 2013:8-9).

Türkiye’de genel mesleki eğitim sisteminin amacı, bireylerin iş hayatları ve yaşamları için gerekli, istendik, kabul gören davranışlar geliştirme, öğrenme ortamı sağlayarak bilgi, teknik ve kuramsal becerileri ve alışkanlıkları kazandırma sürecidir (Kalaycı, 2014:13).

### **2.2.1. Örgün Eğitim**

Örgün eğitim, Milli Eğitim Bakanlığı’nın amaçlarına göre hazırlanan belli bir yaş grubunda olan bireylere okul çatısı altında, hazırlanmış olan düzenli eğitim programlarıdır. Okul öncesi öğretim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim örgün eğitim sisteminde yer alır ayrıca genel, mesleki ve teknik eğitimler de uygulanmaktadır (Yaldız, 2015:1).

### **2.2.2. Yaygın Eğitim**

Toplumda yaşanan hızlı değişme ve gelişmeler bağlamında “eğitimde asıl olan, okul eğitimidir” anlayışında değişmeler yaşanmasıdır. Bireyler ve gençler için okuldaki eğitimin değeri azalmamış, aksine bütün hayatın öğrenme ve gelişim süreci olduğu anlayışı yaygınlaşmıştır. Toplumda ekonomik, sosyal, kültürel ve çeşitli alanlarda da yaşanan yeni gelişmeler, eğitimde konu olacak insan istek ve ihtiyaçlarını her geçen gün artırırken diğer taraftan eğitimi de hayat boyu devam eden, dinamik, sürekli doyurulması gereken bir ihtiyaç durumuna getirmiştir (Yancar, 2014:4).

Yaygın eğitim, insanların gereksinimlerini karşılamak amacı ile çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak, bireylerin eğitimi için uygun ortam sağlayarak, ihtiyaç duyulan çeşitli alanları karşılar şekilde örgün eğitimi tamamlayıcı olan, örgün eğitimin dışında kalmış bütün bireyler için yapılan eğitimidir (Tez, 2014:10).

İhtiyaç olan alana göre de hizmet veren yaygın eğitim, çok geniş alanları kapsamaktadır. Okuma-yazma öğretiminden, hizmet içi eğitimlere, dikiş-nakış, çiftçilere öğretilen sulama, gübreleme yöntemlerine, meslek öğretme eğitimlerine, göçmenlerin geldikleri şehirlere uyum sağlamalarına kadar daha birçok çeşitli alanlarda insanları eğiten, milli ve insani değerleri aşlayan, ekonomik, sosyal, kültürel değişmelere daha iyi bir hayat sürdürebilmelerine yardımcı olan çok kapsamlı bir süreçtir (Tez, 2014:10).

Yaygın eğitim, yerel toplumların refahının iyileştirilmesi, toplumun maddi kalkınmasına destek, meslekleri olmayan bireylere meslek öğretmek ve istihdamlarına yönelik düzenlenen eğitimidir. Bu eğitimlerin amacı, olanakları artırarak istihdam sağlamaktır (Akbaş, 2000:6). Bu bağlamda sanat ve meslek edindirme kursları çok çeşitli dalları ile toplumun ihtiyaçlarına cevap vermektedir, insanlar bir çaresizlik arayışı ya da boşluğa düşmekten bu gibi hizmetlerle kurtulmaktadır.

Yaygın eğitim; Örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış, gittikleri okullardan erken ayrılmış ya da meslek dallarında daha yeterli gelmek isteyenlere uygulanan eğitim şeklidir. Eğitim alanında bireyin yaratıcılık, hayal gücü ve vizyonunu geliştiren, her bireyin özellikleri doğrultusunda kendini geliştirebildiği, zaman ve mekan kısıtlarından arınmış, kendi özgün öğrenme tekniklerini yaratmış, öğrenme ve insan odaklı bir eğitim sistemidir (Yancar, 2014:4-5).

### **2.2.2.1. Yaygın Eğitimin Amaçları**

Ülkemizde yaygın eğitim amaçları ve ilkeleri 1973 yılında kabul edilen Milli Eğitim Bakanlığı'nın (Haziran 2010) Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'ne göre şöyle sıralanmıştır:

“Yaygın eğitim faaliyetleri, Anayasa, Türk milli eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre;

- a) Bireylerin milli bütünlüşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı,

- demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,
- b) Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkanları hazırlamak,
  - c) Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,
  - d) Milli kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,
  - e) Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde mesleki ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,
  - f) Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,
  - g) Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,
  - h) Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkanını sağlamak,
  - i) Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,
  - j) Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkanları hazırlamak,
  - k) Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,
  - l) Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak amacıyla düzenlenir” (MEB, 2010:Madde-4).

#### **2.2.2.2. Yaygın Eğitimin İlkeleri**

Milli Eğitim Bakanlığı'nın, (Haziran 2010) Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'ne göre yaygın eğitimin ilkeleri şunlardır: Hayat boyu öğrenme amacını taşıması, bilimsellik ve bütünlüğü benimsemesi, her yerde eğitim, iş birliği ve eş güdüm, gönüllülük esasına dayanması, yenilik ve gelişmeye açık, planlı, geçerli, sürekli, ihtiyaca uygun ve herkese açık olması yaygın eğitimin ilkelerini oluşturur (MEB, 2010:Madde-5).

### **2.2.2.3. Yaygın Eğitim Veren Kurumlar**

Özel kurs, özel dersane, açık ilköğretim, açık lise, mesleki ve teknik açık ilköğretim okulu, bilim ve sanat merkezleri, endüstri pratik sanat okulları, eğitim ve uygulama okulları, mesleki eğitim merkezleri, yetişkinler teknik eğitim merkezleri, olgunlaşma enstitüleri, pratik kız sanat okulları, çıraklık eğitimi merkezleri, halk eğitim merkezleri başlıca yaygın eğitim kurumlarını oluşturmaktadır (Yancar, 2014:7).

Ayrıca belediyeler, işkur, kosgeb, özel eğitim kurumları da Milli Eğitim Bakanlığı bilgisinde yaygın eğitim düzenleyen kurumlardır (Ertam, 2011:22).

### **2.2.3. Çıraklık Eğitimi**

Mesleki eğitim kanununda, yaygın eğitimin bünyesinde kabul edilen çıraklık eğitimi, bireylere örgün ve yaygın eğitimden sonra üçüncü bir meslek edinme yoludur. Günümüzde mesleki ve teknik eğitim veren okullarda kalifiye eleman ihtiyacının tam olarak karşılanamaması sebebiyle okul ve işyerinin ortaklaşa sorumluluk alacağı çıraklık sistemine geçilmesi amaçlanmıştır. Daha çok işletme tarafına ağır basan çıraklık eğitimi bireyleri doğrudan iş hayatına hazırlamak amacındadır. Çıraklık eğitimi başarıyla tamamlayan bireyler eğitimlerinin sonunda, kalfalık, ustalık, usta öğrencilik belgeleri almaktadırlar (Ünsal, 2013:12).

Çırak olabilmek için en az ilköğretim okulunu bitirmiş olmak, 14 yaşını doldurmuş olmak ve 19 yaşından gün almamış, sağlık durumunun mesleğinin gereği olan işlerini yapmasına uygun durumda olması şartları aranmaktadır (MEK, 1986:Madde 10). Çıraklık eğitimi iki farklı şekilde uygulanmaktadır. İlki 3308 sayılı kanun kapsamında MEB tarafından belirlenmiş meslek dallarında verilen çıraklık eğitimi, ikincisi de MEB'in çıraklık eğitimi vermediği meslek dallarında ilgili meslek kuruluşlarının denetiminde yapılan çıraklık eğitimidir (Messeğitim, 2009).

Çıraklık eğitiminde; çırak adaylığı, çıraklık, kalfalık, ustalık aşamaları vardır. Mesleğin özelliğine göre eğitimler 2-4 yıl arasında değişir ve sürekli dir. Çıraklar haftada bir defa mesleki eğitim merkezlerinde ya da MEB'in belirlediği işyerlerinde teorik eğitim, haftanın diğer günlerinde ise işyerinde pratik eğitim alırlar (Messeğitim, 2009). İşverenler çıraklara ücretlerini ödemek zorundadırlar. Ayrıca iş kazaları, meslek ya da diğer hastalıklara karşı sigortaları yapılır, primleri ise devlet tarafından ödenmektedir (Messeğitim, 2009).

Çıraklık eğitiminin amacı; Milli eğitimin amaç ve ilkelerine uygun olarak eğitime katılan insanların iyi bir bireyden beklenen davranışlar göstermesi, çeşitli mesleklerde iş öğrenmeleri, çalışmanın önemini anlamaları, iş güvenliğine ait kuralları öğrenmeleri, ortak değerler edinmeleri, iş hayatına uyumu sağlayacak bilgiler kazanmalarını sağlamaktır (TESK, Madde:5).

### **2.3. SANAT ve MESLEK EDİNDİRME KURSLARINA İHTİYAÇ DUYMA NEDENLERİ**

Sanat ve meslek kurslarına ihtiyaç duyma nedenleri ekonomik, sosyal, kültürel faktörlere dayanmaktadır. Halkla ilişkiler ise, kamu yararına faaliyetlerinde toplumun ekonomik, sosyal, kültürel yönden gelişimine katkıda bulunmak, toplumsal çevre ile iç içe olarak bu döngüde çalışmalarını yapmaktadır.

Ekonomik olarak; bireyleri iş ve sanat sahibi yapmak, işsizliği azaltmak, kentlerin gelişmesine katkı sağlamak, üretimi artırmak, insan gücünü değerlendirmek, yeni hizmet alanlarının gelişmesine yardımcı olmak, yöresel özelliklere ve ihtiyaçlara uygun eğitim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar yapmak ile endüstrinin ihtiyacını karşılamak için mesleki eğitim çalışmaları yapmak ekonomik anlamda meslek kurslarına ihtiyaç duymanın nedenleridir (Tez, 2014:12-14).

Sosyal olarak; toplumsal çevre ile birlikte yardımlaşma, dayanışma, çalışmaya yönelik alışkanlıklar kazandırmak, kırsaldan kente göç edenlerin ekonomik, sosyal, kültürel sorunlarının çözümüne yönelik eğitim çalışmaları toplumun gereksinim duyduğu bilgi, görgü, beceri ve ilkyardım, aile planlaması, trafik, tüketici eğitimi, sivil savunma, ahlak gibi konularda yapılan çalışmalar çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere uyum sağlayıcı eğitimler yapmak sosyal nedenlerdendir (Tez, 2014:12-14).

Kültürel olarak; okuma yazma öğretmek, kişilerin okulda aldıklarını bilgilerini tamamlayarak mesleki seviyeye ulaştırmak, milli kültürü tanıtıcı, koruyucu, benimsetici eğitim vermek, tarihi yerleri koruyucu aile ve ülke ekonomisine katkıda bulunacak nitelikte turizmi desteklemek, bireylerin kültürel ve sanatsal becerilerini geliştirerek sergileme imkanı sunulması sanat ve meslek kurslarına ihtiyaç duyulan kültürel nedenleri oluşturmaktadır (Tez, 2014:12-14).

## **2.4. SANAT ve MESLEK EDİNDİRME KURSLARI**

Sanat ve meslek edindirme kursları, örgün eğitimin dışında kalmış olan kişilere meslek bilgisi ve becerisi kazandırmak, mesleği olan kişilere ise mesleklerinde daha da ilerleme, hiç mesleği olmayanlara ise yeni oluşan iş koşullarına göre meslek edindirmek ve işgücü piyasasına yeni işgücü kazandırmak için düzenlenen kurslardır (Tez, 2014:30).

Sanat ve meslek kursları bireyleri hayata ve mesleğe hazırlamak, bir iş yerinde istihdam edilecek ya da kendi işini kuracak kişilere meslek bilgi ve becerisi öğretmek ile bu kimselere yeniliklere açık olma ve sürekli gelişme düşüncesini benimseten kurslardır (Temiz, 2009:12). Sanat ve meslek kursları, hiç eğitim görmeyen ya da eksik eğitim gören veya bir meslekte çalışmakta olan bireylerin; toplumsal çevre içinde pasif bir tüketici durumundan çıkarıp aktif bir üretici durumuna getirmek, yaptıkları işlerde gelişmelerini sağlamak amacıyla düzenlenirler. Bu kurslardan bazıları, resim, el sanatları, müzik, dikiş-nakış, gıda yapımı, vs. kurslarıdır (Meriç, 2011:15).

İnsanların istek ve gereksinimleri birbirinden çok farklı olduğundan öncelikli olarak eğitim ihtiyaçları saptanmalıdır. Bu bağlamda kişilerin cinsiyet, yaş, ekonomik durumları, medeni durumları, eğitim seviyeleri, iş alanları, vs. araştırılmalı bunun sonucuna göre kişilerin gereksinimleri ne doğrultuda ise meslek kursları bu yönde düzenlenmelidir (Tez, 2014:38). Bir ev hanımı boş vakitlerini değerlendirmek için ya da geçimine ekonomik bir fayda sağlayabilmek için iğne oyası, dikiş-nakış, gıda hazırlama vb. gibi kurslara ihtiyaç duyarken, bir baba evini geçindirmek adına bir kepçe operatörlüğü kursuna ihtiyaç duyabilir. İşte bu nedenle bireylerin öncelikle hangi yönde bir eğitime ihtiyacının olduğunun saptanması çok yararlı olacaktır.

### **2.4.1. İstihdam Garantili Kurslar**

İstihdam garantili eğitim kursları; özel sektör, kamu sektörü ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yürütülen; içeriğin ve verilecek eğitimin ortaklaşa belirlendiği işsizlere yönelik işgücü eğitim programlarıdır. İŞKUR' da istihdam garantili kurs hizmetlerini bu kurumlarla işbirliği içinde yapmaktadır. İstihdam garantili kurslara özellikle İŞKUR'a kayıtlı olan işsiz kişiler katılmaktadır. Yapılan anlaşma gereğince de istihdam garantisi olan bu meslek kurslarına katılan bireylerin en az %60'ının birlikte çalışılan kurum ya da kuruluş tarafından istihdam edilmesi gereklidir (Ünsal, 2013:14).



İstihdam garantili kurs, bu kurslara katılan kursiyerlerin kurs bittikten sonra, yetiştikleri mesleklerde tam zamanlı olarak işe başlamalarıdır (Ünsal, 2013:15).

#### **2.4.2. Kendi İşini Kuracaklara Yönelik Kurslar**

Kurum tarafından kendi işini kuracak olan işsiz bireylere yönelik işgücü eğitim kursları düzenlenmektedir. Kuruma kayıtlı olan işsiz bireylere mesleki eğitim verilerek kendi işlerini kurmalarına yardımcı olmak için düzenlenen kurslardır (Bulut, 2010:82).

İşlemler El Kitabı'nda bu kursların; "İşsizlerin, özürhümlerinin ve eski hükümlülerinin iş piyasasında ihtiyaç duyulan mesleklerde yetiştirilerek veya mesleki bilgi becerileri geliştirilerek ya da meslekleri değiştirilerek iş kurmalarına ya da kendilerine gelir getirici faaliyette bulunmalarına yardımcı olmak" amacıyla düzenlendiği ifade edilir (Ünsal, 2013:16).

2009 yılında ise KOSGEB ile işbirliği yapılarak kendi işini kuracaklara yönelik kurslar girişimcilik kursuyla eşleştirilmiştir (Bulut, 2010:82).

#### **2.4.3. Özürhümlerinin Mesleki Eğitimi ve Rehabilitasyonu**

İŞKUR kamu ya da özel kurumlardaki işverenlerden gelen bilgiler ve yaptığı araştırmalara göre özürhümlü bireylerin hangi işleri yapabileceklerini belirleyerek, o mesleğin gerektirdiği nitelikleri de göz önünde bulundurarak özürhümlüleri mesleğe kazandırmak için eğitim ve rehabilitasyon programları uygular. Eğitim sonunda başarılı olabileceği iş ve mesleklerin bulunduğunu gösteren belge verilir (Kayacı, 2007:51).

Özürhümlerinin mesleki eğitimi ve rehabilitasyonunda hedef kitle olarak kuruma kayıtlı olan özürhümlü bireyler baz alınmıştır. Özürhümlerinin mesleki eğitimi ve rehabilitasyonu için onların ilgi ve kabiliyetlerine göre İl/Şube Müdürlüklerince dernek, vakıf ve rehabilitasyon merkezlerinin de görüşleri alınarak meslek kursları açılır. Bu kursların giderleri özürhümlü ve eski hükümlü çalıştırmayan işletmelere ceza olarak kesilen paralardan karşılanmaktadır (Ünsal, 2013:16).

#### **2.4.4. Hükümlülerinin ve Eski Hükümlülerinin Mesleki Eğitimi ve Rehabilitasyonu**

Suç ve suçlularla mücadele kamu düzeninin sağlanmasında önemlidir. Eğer bir toplumda suç eyleminin karşılığı yoksa o toplumların varlığını devam ettirmesi zordur. Bu nedenle ceza infaz kurumları özgürlüğün kısıtlandığı yerler olarak kamu düzeninin

korunmasında çok önemli bir yerdedir. Gelişmiş ülkelerin tümünde hükümlülerin ceza infaz kurumlarında buldukları süre içinde mesleki eğitimi teşvik edilmektedir (Yaldız, 2015:2). Günümüzde çağdaş infaz kanunlarındaki amaç, insanların suç işlemelerine fırsat vermeyecek etkenleri güçlendirici, suç işleyenlerin ise cezalarını infaz etmelerinin yanında ceza ve infaz kurumlarında eğitilerek topluma tekrar kazandırılan, üreten, yasalara ve toplumsal kurallara uyarak yaşamalarını sağlayan bir birey haline getirebilmektir (Yaldız, 2015:3). Hükümlülere ceza infaz kurumlarında üç ayrı mesleki eğitim verilir. İlki ceza infaz kurumu içinde değerlendirilecek beceriler kazandırılır. İkincisi mesleki eğitim verilir. Üçüncüsü ise cezası bittikten sonra kısa sürede iş bulabileceği becerilerin kazandırılmasıdır (Yaldız, 2015:3).

5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun dördüncü kısım ikinci bölümde eğitim 75., 76., 77., maddelerde düzenlenmiştir: (Adalet Bakanlığı, Mevzuat:2004).

“Eğitim programları

**Madde 75-** (1) Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye, kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır.

(2) Hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek ekonomik ve kültür durumuna uygun biçimde düzenlenen eğitim programları; temel eğitim, orta ve yükseköğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.

Öğretimden yararlanma

**Madde 76-** (1) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitim evlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır.

Dernekler, vakıflar, gönüllü kuruluşlar ve kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkiler

**Madde 77-** (1) Hükümlülerin iyileştirilme çabalarında başarıya ulaşılması için dernekler, vakıflar ve gönüllü kişi ve kuruluşlar ile işbirliği yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları bu maksatla olanakları ölçüsünde, gerekli yardımları yapmakla yükümlüdürler”

Kapalı ve açık ceza infaz kurumlarına gelen hükümlülere ilk olarak meslek kursları veriliyor. Burada mesleği öğrenen hükümlü atölyelerde sigortalı ve maaşlı olarak çalışıyor. Böylece hem meslek sahibi olup hem de para kazanıyorlar. Bunlarla ilgili bazı uygulamalar haberler ve görüşler şu şekildedir:

Adıyaman açık ceza infaz kurumunun mobilya ve tekstil atölyesinde hükümlüler hummalı bir çalışma yapıyorlar. Okullara okul sıraları, köy korucuları için kamuflajlar yapılıyor. Fırınlarda infaz kurumları için ekmek üretiliyor. El işi sanatları da yapılıyor; boncuklardan süs eşyaları, gemi maketleri, saatler ve masa üstü çeşitli ürünler üretiliyorlar. Bunun yanında temizlik, oto yıkama ve spor faaliyetler de yapıyorlar. Hükümlülere ihtiyaçları doğrultusunda kurslar da veriliyor. Okuma-yazma bilmeyene okuma-yazma kursu, bilgisayar kursu vs., hükümlüler cezaları bittikten sonra mesleklerini sürdürmeyi planlamaktadırlar (Memurlar, 2014).

Cumhuriyet Başsavcısı Ali Ulvi Yılmaz: “Ceza infaz kurumundaki hükümlülerin eğitimlerine çok önem veriyoruz. 352 hükümlü şuan da kurumda sigortalı olarak çalışıyor. Hükümlüler büyük bir erdemle çalışıyor, üretiyor aileleri ve kendileri için güzel bir kazanç sağlıyor bu arada çalışıp üretim yaparken de eğitimleri için bütün imkanlar sağlanıyor. Ceza infaz kurumuna gelen hükümlülerin içeride kaldıkları süreye bağlı olarak meslek edindirme kurslarımızda, ilgili oldukları iş koluna yönelik meslek kursumuza alıp meslek öğrenmesini sağlayarak üretim işine dahil ediyoruz. Toplumsal çevreden, hükümlülerden olumlu sonuçlar alıyoruz. Burada standartlar güzel ve herkesin huzuru yerinde, şartlarımızı daha da iyileştirme daha çok sayıda hükümlüyü sigortalı istihdam etme amacındayız” diyor. Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürü Abdulhamit Denizci ise; “Değişik iş kollarında 16 farklı atölyede hizmet veriyoruz, şuan cezaevinde 592 hükümlü var. 350-400 arası hükümlüye bu atölyelerde istihdam sağlıyoruz. Temizlik, fırın, demir, kilim, mobilya, tekstil atölyelerimiz hizmet veriyor. Amacımız meslek öğretmek, mesleği olanın mesleğini daha da geliştirmek. 350 hükümlü şuan meslek öğrendi. Sigortalı ve ücretli olarak çalışan hükümlülerimiz mutlular onlarla birlikte bizde mutlu oluyoruz. Dışarı çıkınca da vereceğimiz ‘tavsiye mektupları’ ile meslekleri kapsamında rahat iş bulabiliyorlar. Ceza infaz kurumumuz büyük istihdam sağlıyor, bir fabrika gibi çalışıyor” diye konuşmuştur (Memurlar, 2014).

Nuriye Akman, cezaevine misafir olduğunda şunları söylüyor; “İyi halli olmaları durumunda ve talep etmelerinde hükümlülerin atölyelerde çalışma hakları var. Ankara’nın büyük bir marketine mantı üretiliyorlar, Türk Hava Kuvvetleri işçilerinin beyaz-mavi önlüklerini dikiyorlar. Bir tekstil firması adına makine başlarında nevresim ve çarşaf dikiyorlar. Konuştuğumda ise, çalışarak acılarını biraz da olsa unuttuklarını yoksa zamanın geçmediğini, akıllarına kötü düşünceler geldiğini söylüyorlar. İçlerinden

biri de ‘odamda kalsam intihar ederim’ diyor. Atölyelerde diğer hemcinsleriyle tanışıp, kaynaşan, sohbet eden, dertleşen mahkûmlar bir işle meşgul olduklarından dolayı bir nebze olsun onlara daha iyi geliyor’’ (Zaman, 2011).

Silivri cezaevinde de mahkûmlar, araç bakım onarım, erkek kuaförü, restoran, market, fotoğrafhane, kafeterya, misafirhane, fırın, inşaat bakım onarım iş kollarında çalışıp üretim yapıyorlar. Günde 500 adet kuru pasta, 1000 kek, 2200 simit, poğaç, hamburger, 14000 ekmek üretiyorlar. Bu ürünlerle cezaevinde bulunan hükümlü, tutuklu ve personelin ihtiyacı karşılanıyor. 1500 ile 2.500 TL arası maaş alan mahkûmların sigortaları yatıyor yılda bir defa da kurumdan kar payı alıyorlar. Ayrıca mahkûmların yeniden topluma kazandırılması amacıyla Adalet Bakanlığı çeşitli iş kollarında meslek kursları açıyor, kursu tamamlayan çalışmaya teşvik ediliyor. Bakanlık özel sektörle de bu konuda iş birliği yaptı isteyen mahkûm dışarıya çıktıktan sonra özel sektörde işine devam ediyor, isteyen de öğrendiği meslekte işyerini açabiliyor (Habertürk, 2015).

Malatya E tipi kapalı ceza infaz kurumunda da hükümlüler mobilya ustalığından, kaynakçılığa, berberliğe, dikişe kadar çok çeşitli alanlarda meslek sahibi oluyorlar. Mahkûmların istedikleri doğrultuda kursları kanalize eden ceza infaz kurumu terzilik, ahşap süsleme, bilgisayar işletmenliği gibi kursların yanında mahkûmlar için ebru, resim gibi sanat kursları da veriyor. Birçok ev mobilyası da üreten mahkûmlara altın bileziklerini kazandırmak amacındalar. Cezaevinde eğitimlerine devam eden hükümlülerin yanı sıra imam öğreticiliğinde Kuran-ı Kerim öğrenenler de var. Ayrıca cezaevindeki mahkûmların arasındaki uluslararası yarışmalarda Malatya cezaevi spor alanında bir şampiyonluk ve resim yarışmasında Türkiye ikinciliği başarısını kazanmıştır (Akşam, 2013).

Sivas kadın açık ceza infaz kurumunda da yaklaşık 150 kadın kalıyor. Burada eğitim-öğretim öncelikli olarak geliyor. Farklı dallarda uzman eğitimciler tarafından meslek kursları veriliyor. Bayan kuaförlüğü, el nakışı, arıcılık, besicilik, girişimcilik bunlardan bazılarıdır (DHA, 2013).

Cezaevlerinde mahkûmlar tarafından üretilen yüzlerce çeşit ürün iş yurtları tarafından açılan satış mağazalarında vatandaşlarla buluşuyor. Böylece mahkûmlar hem meslek öğreniyor hem de para kazanıyorlar. Bu mağazalarda ayakkabı, süt ürünleri veya kıyafet kategorisinde tekstilden gıdaya 152 çeşit ürünü aynı anda bulmak mümkün. Burayı normal mağazalardan ayıran en önemli özelliği bu mağazada satışa sunulan her

şeyin cezaevlerinde üretilmesidir. Adalet Bakanlığının bu yeni projesiyle cezaevlerinde üretilen bu ürünler, artık mağazalarda satışa sunuluyor. T.C. Adalet Bakanlığı, İş yurtları Kurumu Halka Açık Satış Mağazası adı altında olan bu mağazaların en büyük satış noktalarından birisi Ankara'da faaliyettedir. Uşak cezaevinde üretilen şık ve hakiki deri kıyafetlere, Ayaş cezaevinde üretilen kendi markalarıyla satışa sundukları ayakkabılara, gıdadan tekstile, hediyelik eşyadan, mobilya ürünlerine kadar daha birçok cezaevinde üretilen çeşitli ürünler satış mağazalarında yerini alıyor. Mahkûmlar bu ürünleri kendi çabalarıyla satışa sunuyor. Türkiye'deki 40 bin hükümlü ve tutuklu 256 iş yurdunda meslek öğreniyor. İş yurtları ise şuanda Türkiye genelinde 46 satış mağazasında mahkûmların yaptıkları ürünleri halka ulaştırıyor. İş yurtları ürünleri yurt dışına da ihraç edilmeye başlamıştır. İlk teslimatı Somali'ye yapıldı ve cezaevinde üretilen bu ürünler büyük beğeni aldı. Portekiz' de de işyurt ürünleri iki ayrı sergiye katılmış kalitesi ve estetiğiyle büyük beğeni toplamıştır. Toplumun satışa sunulan bu ürünler için tepkisi ise oldukça olumlu. Peynir, yoğurt, tereyağını bu satış merkezlerinden aldıklarını, ürünlerden çok memnun olduklarını, çok güzel ve kaliteli piyasaya göre de uygun fiyatlı ürünler aldıklarını söylemekte. Halk, bu durumdan oldukça memnun ve mutlu olduklarını dile getirmekte (İzle7, 2016).

#### **2.4.5. İşsizlik Sigortası Kapsamında Açılan Kurslar**

İşsizlik sigortası, bir iş yerinde çalışırken kendi isteği dışında işini kaybeden kişilere, bir yandan yeni iş bulmalarına yardımcı olan bir yandan ise işsiz kalmaları sebebiyle ortaya çıkan gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayan, belli bir süre ve belli bir miktarda ödeme yapılan devlet tarafından kurulmuş bir sigorta koludur (Ünsal, 2013:20). Türkiye İş Kurumu tarafından işsizlik sigortası maaşı almaya hak kazanan işsiz kişilere yönelik işgücü yetiştirme kursları veriliyor. Burada işsiz kalan sigortalılara yeni meslekler, yeni vasıflar edindirilerek nitelikli işgücünün artması ve kazandırılması hedefleniyor (Ünsal, 2013:21).

#### **2.4.6. Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Kursları**

Mesleki eğitim ve rehabilitasyon; özürlü bireylerin, işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan, istek ve yeteneklerine uygun meslek dallarında yetişmelerine, istihdam olanaklarının kolaylaşmasına, mesleklerinde ilerleme kazandırmayı amaçlayan mesleki

rehberlik, mesleğe hazırlık, meslek edindirme, geliştirme, değiştirme, sosyal ve tıbbi rehabilitasyon eğitimidir (Kayacı, 2007:53).

Mesleki eğitim ve rehabilitasyon kurslarında eski hükümlü ve özürhümlü, iş dünyasında ihtiyaç duyulan ilgi ve yeteneklerine göre mesleklerde eğitilerek, gelişmelerini sağlayarak istihdam edilmeleri amaçlanmaktadır (Ünsal, 2013:22).

#### **2.4.7. Girişimcilik Kursu**

Girişimcilik kavramı çeşitli anlamları içermektedir. Genel anlamda ekonomiyi sürekli olarak takip eden, yeni iş olanakları belirleyen, elindeki sermaye ve üretim için gerekli olan kaynakları (emek, hammadde, araç-gereç, üretim yeri) bu hedefini gerçekleştirmek için yönlendiren ve bu amaçla örgütsel yapıyı kuran, işleten gerçek ve tüzel kişilere girişimci denir. Bu sürecin tamamına ise girişimcilik denir (Öztürk, 2007:5). Girişimcilik bu açıdan bakıldığında ekonomik hayattaki yenilikleri takip etmek ve yapılan saptamalarla bunların hayata geçirilmesi faaliyetleridir.

Girişimcilik yönü olan bireylerin bu yönlerini keşfetmelerini sağlayan eğitim ve öğretim faaliyetleri, girişimcilik kursları kapsamındadır. Bireylerin yeni iş fikirlerini, düşüncelerini, kafalarında tasarladıkları işleri gerçekleştirmelerinde bir köprü vazifesi gören girişimcilik kursları verilmektedir. KOSGEB işbirliğiyle yapılan girişimcilik kurslarında bireylere eğitim verilerek iş hayatına yeni girişimciler kazandırmak ve bireylerin iş sahibi olmaları amaçlanır. Girişimcilik kursunda verilen eğitimin kapsamı ve süresi farklıdır. Verilen derslere düzenli katılımı ve başarıyı gösteren kursiyerlere KOSGEB tarafından Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılım Belgesi verilir. İşini kurmak isteyen girişimci kursiyerler kendi işlerini kurarak ekonomik ve sosyal hayata atılmış, istihdam sağlayan işletmeler olarak hem buldukları yer hem de ülke ekonomisine katılmış olurlar. KOSGEB'in Girişimcilik Belgesi ile işini kurmuş kişi, iş yerine almış olduğu makine-teçhizat gibi sermaye unsurlarını (KOSGEB tarafından belirlenmiş araç ve gereçler) iş yerini denetlemeye gelen yetkililer nezaretinde faturalandırarak devletten belirlenmiş olan miktarda karşılıksız destek hibe (girişimcilik eğitimine katılanların yaptıkları harcamaların bir bölümünün karşılanması) alırlar.

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Türkiye Bilişim Vakfı ve Türkiye Vodafone Vakfı birlikteliğiyle hayata geçirilen “Girişimcilikte Önce Kadın” projesi ile 10.000 kadına teknoloji ve girişimcilik üzerine eğitim verilmesi

planlanmaktadır. Halk eğitim merkezleri işbirliğiyle yapılacak olan bu eğitimlerde 10.000 kadına gelir kapısı açılacaktır. Bu proje ürettikleri ürünleri gelire çevirmek isteyen kadınların sosyal ve ekonomik hayattaki varlıklarını artırmak amacıyla yapılmıştır. Özellikle de ev hanımlarına yönelik olan proje, aile ekonomisine katkı sağlamak isteyen kadınlara yeni fırsatlar sunmak; hayatlarında kendilerini daha mutlu ve güçlü hissetmeleri için yapılandırılmıştır. Eğitimde yetiştirilen 10.000 kadına kurs sonunda sertifikaları teslim edilecek, başarılı olanlara ise ek olarak para ödülü de verilecektir. Kadınlar ürettikleri ürünlerini kendileri için özel oluşturulan [www.öncekadın.gov.tr](http://www.öncekadın.gov.tr) ürün satış portalından satışa sunarak kazanca dönüştürecek; böylece üretime katılan, sosyal ve ekonomik hayata, kent ekonomisine, ülke ekonomisine katkı sağlayan, kendi ayakları üzerinde durabilen, kendi yaptıkları işin mutluluğuna erişmiş daha sağlam daha güçlü bireyler haline geleceklerdir (Öncekadın, 2015).

#### **2.4.8. İşbaşı Eğitimi Kursu**

İşbaşı eğitimi kursu, İş ve Meslek Danışmanlarının işyerlerini ziyaretlerinde veya işsiz kişilerle yaptıkları görüşmelerde tespit ettikleri ihtiyaçlar doğrultusunda veya işyerlerinin ya da katılımcı kişilerin talepleri doğrultusunda, katılımcı bireylerin meslek deneyimi kazanması amacıyla düzenlenmektedir (Ünsal, 2013:24).

Kişiler işyerinde bizzat çalışarak iş deneyimini kazanırlar. İŞKUR tarafından bu kişilerin işgücü piyasasına girişlerini ve uyumlarını sağlamak amacıyla mesleki yeterliliklerini geliştirecekleri işbaşı eğitimi verilir. Bu eğitim programlarına katılan kişilere günlük olarak belirlenmiş miktardaki ücretleri ödenir. Sağlık sigortaları, iş kazası ve meslek hastalığı sosyal güvenlik kurumu prim giderleri İŞKUR tarafından karşılanmaktadır (Erol, 2013:35).

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### ERBAA SANAT ve MESLEKİ EĞİTİM KURSLARI (ESMEK)

#### 3.1. ESMEK'İN ANLAM, KAVRAM ve EĞİTİM AMAÇLARI

ESMEK; Erbaalıların kişisel birikimlerini yükseltmek, mesleki ve sanatsal bilgilerini geliştirmek, kent kültürü ve kentte yaşama konusunda donanımlarını artırmak, pasif tüketici olmaktan çıkıp aktif üretici olmalarına yardımcı olmak, gelir elde etmelerine katkıda bulunmak, istihdam edilebilirliklerini artırmak, vb. amaçlarla kurulmuş, örgün eğitimi tamamlayıcı bir yaygın eğitim organizasyonudur.

ESMEK eğitimleri, Erbaalıların içindeki yetenekleri keşfedip ortaya çıkarmakta, istihdam edilebilirliklerini artırmakta, farkındalık ve birikimlerini zenginleştirmekte, üretip gelir elde etmelerine imkan hazırlamalarını hedeflemektedir. Kursiyerlerini rehabilite eden, yalnızlıktan kurtaran, dostluklar kurdurarak sosyal bir çevre edindiren, özgüven kazandıran kurs merkezleri birer kültür mozaiği olması açısından da önem taşımaktadır. Eğitimlere katılan gruplar, Erbaa'nın kozmopolit yapısını yansıtmakta, yaş, din, dil, ırk, uyruk, cinsiyet, meslek, statü vb. hiçbir fark gözetilmeden pek çok bireyi kurs merkezlerinde bir araya getirmektedir. Bu ortamlarda kültürel paylaşım ve değerler alışverişi en üst şekilde gerçekleşmektedir.

ESMEK, verdiği eğitimlerle üretici hale gelmelerine katkıda bulunduğu kursiyerlerinin el emeği göz nuru ürünlerini aracısız olarak satışa sunabilecekleri merkezler açmaktadır. Eğitim aldıkları dallarda üretim yapan ESMEK kursiyerlerinin eserleri bu merkezlerde sanatseverlerin beğenisine sunulmaktadır. Böylelikle kursiyerlerimiz ürettiklerini gelire çevirmenin mutluluğunu yaşamakta ve ekonomik gelir elde etmektedir. Erbaa Yunus Emre Kültür Merkezi önünde hali hazırda yaptıkları ürünleri satma ve tanıtmaya imkanı bulan Hanımelleri bunun en canlı örneğidir.

ESMEK, sanat ve mesleki eğitimlerinin yanı sıra güncel, sosyal, kültürel vb. konularda, hayata hazırlayıcı, motive edici, kenti tanıtıcı seminerler düzenlemektedir. Seminerlerin tamamı kursiyerlere ve tüm Erbaalılarına ücretsiz olarak sunulmaktadır. Seminerler kursiyerlere yönelik seminerler ve halka açık seminerler olarak iki şekilde düzenlenmektedir.

Bilgi ve teknoloji çağı olan 21. Yüzyılda küresel bir dönüşüm yaşayan dünyamızda, endüstriyel ve teknolojik gelişmelere paralel olarak nitelikli teknik eleman



ihtiyacı artmış, ülkemizde bu ihtiyacı karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim alanında yeni düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bunlar;

**Herkese açıklık:** Herkesin yararlanabileceği biçimde yürütülür ve özel eğitim gerektiren bireyler için özel önlemler alınır.

**İhtiyaca uygunluk:** Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.

**Süreklilik:** Bireylerin hayat boyu yararlanabilecekleri biçimde düzenlenir.

**Planlılık:** Kalkınma planları hedeflerine uygun şekilde; eğitim-öğretim, üretim, insan gücü, istihdam ilişkileri dikkate alınır.

**Yenilik ve Gelişmeye Açıklık:** Programlar, öğrenme ve öğretme yöntemleri ile ders araç-gereç, bilimsel ve teknolojik gelişmelere, çevrenin ve ülkenin ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilir.

**Gönüllülük:** Bireyin ve toplumun çalışmalarına isteyerek katılımları esas alınır.

Dünya genelinde yetişkin eğitiminin görüntüsü, toplumlara ve katmanlarına göre hayli çeşitlilik göstermektedir. Kursiyerlerimiz arasında; ev kadınları, genç kızlar ve erkekler, işsizler, halen bir işte çalışanlar, okuma yazma bilmeyenler, özürllüer, mahkumlar, yaşlılar, emekliler vb. toplumun her kesiminden insanlar bulunmaktadır. Örgün eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış kursiyerlerimizin yanında bu kurumlardaki eğitimlerini en üst düzeyde tamamlamış olanlar da ESMEK eğitimlerini tercih edebilmektedir. ESMEK’te eğitim alabilmek için 15 yaşını doldurmak gerekmekte, üst yaş sınırı ise bulunmamaktadır.

### **3.2. ESMEK’İN HEDEF KİTLESİ**

Yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek ve işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak başlıca görevlerindendir.

### **3.3. ESMEK EĞİTİM SÜRECİ ve SERTİFİKA**

Esmek’ te açılacak olan kurslar kursiyerlerin başvuru sayısına göre açılmaktadır. İlgili branşlarda bir sonraki dönem devam eden tekamül kursları da verilmektedir. Branşın kredisini dolduran ve başarılı olan kursiyerlere, MEB onaylı Kurs Bitirme

Sertifikası, derslere devam eden ancak yeterli başarı gösteremeyen kursiyerlere de Kurs Katılım Belgesi verilmektedir. ESMEK'in vermiş olduğu MEB onaylı kurs bitirme belgeleri bütün Türkiye'de geçerlidir.

### **3.4. ESMEK EĞİTİM ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ**

Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Erbaa Belediyesi arasında yaygın eğitim faaliyetlerine ilişkin iş birliği belgesi imzalanmıştır. Buna göre;

Bireylerin bilgiye ulaşma ve elde edilen bilgileri beceriye dönüştürerek günlük yaşamda işe yarayacak bir şekilde kullanması, Hayat Boyu Öğrenme faaliyetlerinde, ilçemiz kaynaklarının birleştirilmesi, eğitimde kalitenin yükseltilmesi, istihdam kolaylığı ve katılımcılara sosyal yararlar sağlanması için Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Erbaa Belediye Başkanlığı arasında yapılacak iş birliği çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bu iş birliği belgesinde tarafların yükümlülükleri ve çeşitli hükümler yer almaktadır.

Bu iş birliği belgesinin amacı, değişik alanlarda kurs açarak başarılı olanlara belge/sertifika vermektir. Böylece, bireylerin öğrenme, istihdam, sosyal fayda vs. konulardaki hedeflerine ulaşmalarına katkıda bulunmak, kişisel gelişimlerine yardımcı olmak ve ilgili yasal mevzuatlarda belirtilen belgeyi almak için Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Erbaa Belediyesi arasında yaygın eğitim faaliyetlerinde iş birliği sağlamaktır.

Bu iş birliği belgesi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 2007/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün 06/02/2012 tarih ve 579 sayılı yazısına dayanılarak hazırlanmıştır.

Belge, Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Erbaa Belediyesi arasında yaygın eğitim faaliyetleri ile ilgili esas ve usulleri kapsar.

Bu iş birliğinin tarafları Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Erbaa Belediyesidir.

### **3.4.1. Esmek Eğitim Metodu**

Uygulamalı ve görsel eğitim metoduna dayanan ESMEK, eğitim ortamında tanışma, kaynaşma, dayanışma ve işbirliğini güçlendirmeye yönelik, insan merkezli bir eğitim programıdır. ESMEK’te bütün eğitimler ücretsiz olup, eğitim dalları kursiyerlerden gelen taleplere göre belirlenmektedir. Dileyen herkes başvuru önceliğine göre kontenjanlar ölçüsünde eğitimlerden ücretsiz yararlanma hakkına sahiptir.

### **3.4.2. Esmek’te Sanat ve Meslek Eğitimi Verilen Kurslar**

Erbaa Belediyesi, Erbaa Sanat ve Meslek Edindirme Kursları (ESMEK):

- \* Semazen
- \* Ney
- \* Hacivat - Karagöz
- \* Yazar Atölyesi
- \* Yönetici Asistanı
- \* Gündüz Masalları
- \* Uygulamalı Tiyatro
- \* Ebru
- \* Osmanlı Türkçesi, Değerler Eğitimi ve Kuran-ı Kerim Okuma Anlama ve Yorumlama Eğitimleri
- \* Aile Eğitimi
- \* Evlilik Öncesi Eğitimi
- \* Gitar
- \* Bağlama
- \* Müzik Koro
- \* Fotoğraf Çekimi-Fotoğrafçılık
- \* Hüsn-ü Hat
- \* Diksiyon
- \* Etkili ve Hızlı Okuma
- \* Türk Halk Oyunları Tokat Yöresi
- \* Erbaa Belediyesi Koro
- \* Yağlı Boya Resim

- \* İlk Yardım
- \* İşaret Dili
- \* Satranç
- \* Taekwondo (Beyaz Kuşak)
- \* Jiu Jitsu (Savunma Sanatı)
- \* Ev Yemekleri Hazırlama
- \* El Sanatları ( Cam Boyama, Ahşap Boyama, Kumaş Boyama, Kokulu Taş, Sabun, Çeyiz Ürünleri, Tel Kırma, Maraş, Antep, Brezilya, Anglez, Türk İşi, Hesap İşi, Suzin İşi, Çin İğnesi, Banyo Takımları Dikimi, Basit Nakış İğne Teknikleri, Boncuk Çiçek, Dekoratif El Sanatları Hazırlama, Deri Tablo Yapımı, Geleneksel El Nakışları, Kırkyama, Tığ Oyası vb. ).

Erbaa Belediyesi ESMEK kapsamında çalışmalarını başlatan kurslardan; Osmanlıca, Yazar Atölyesi, Ebru, Fotoğrafçılık, Müzik ve Koro, Yan Flüt ve Diksiyon Kursları için Halk Eğitim Müdürlüğü ve Hayrat Vakfı ile protokol imzalamıştır (Erbaa Bülteni, 2015:42).

İşaret dili, ev yemekleri hazırlama, müzik koro, folklor, kuaför, el sanatları, TSM koro konferans, lezzet atölyesi, ilköğretim matematik (5-6-7-8) destekleme ve yetiştirme kursları da 8 şubat 2016 tarihinde diğer kurslara yeni eklenen kurslar olarak eğitime başlamıştır.

Ayrıca çocuklar için; Osmanlıca, İlk yardım, İşaret Dili, Satranç, Keman, Bağlama, Resim, Ebru, Model Uçak (6-10 / 11-15 / 16+ yaş), Uygulamalı Tiyatro, El Sanatları (Takı Tasarımı, Kumaş Boyama, Kokulu Sabun ve Kokulu Taş) gibi kurslar açılmıştır. Çocukların verimli ve kaliteli bir yaz tatili geçirmesi için hem gezme, hem oynama, hem öğrenme fırsatı olan bu ESMEK kursları kendini yenileyen, geliştiren öğrenmek isteyen çocuklar yetiştirmektedir.

### **3.4.3. Esmek Faaliyet Raporu**

ESMEK ilk dönem faaliyet raporuna göre; kurslar Ekim-Kasım 2015 tarihlerinde başlayıp değişik modül saatleri çerçevesinde tamamlanmıştır. Açılan kurslardan Osmanlıcada Kolay Metinler, Diksiyon, Yazar Atölyesi, Müzik, Koro, Ney ve Fotoğraf Çekimi kursları 10 usta öğretici eğitmen tarafından verilmiştir.

**Tablo 1:** Esmek İlk Dönem Faaliyet Raporu

<b>Kursun Adı</b>	<b>Kaç Sınıf Açıldığı</b>	<b>Kursiyer Sayısı</b>
Osmanlıcada Kolay Metinler	4 sınıf açılmıştır	70
Diksiyon	2 sınıf açılmıştır	30
Yazar Atölyesi	1 sınıf açılmıştır	11
Müzik-Koro-Ney	1 sınıf açılmıştır	12
Fotoğrafçılık	1 sınıf açılmıştır	13

(ESMEK,2016)

ESMEK kursları belediye kültür evinde gerekli teknik teçhizat donanımına sahip (projeksiyon makineleri, ses sistemi vb.) kurs odalarında düzenlenmektedir. Kurs aralarında kursiyerlerin temel ihtiyaçlarının yanı sıra çay ve su ikramı yapılmakta aynı zamanda kurs esnasında kullanılacak olan malzemeler (blok not, kalem, silgi vb.) Erbaa Belediyesi tarafından temin edilmektedir. ESMEK kurslarının sonunda kursiyerlerin kurs sertifikaları (Halk Eğitim tarafından) ve Erbaa Belediyesi ESMEK tarafından da katılım belgeleri verilmekte, bazı kursların sertifika ve katılım belgeleri ise törenle verilmektedir.

ESMEK ikinci dönem faaliyet raporuna göre; kurslar 2015-2016 dönemi aralık ayında başlayıp 2016-2017 yılı boyunca devam edecektir.

Açılan kurslar; Osmanlıcada Kolay Metinler (1 ve 2. kurs), Diksiyon, Yazar Atölyesi, Ney ve Fotoğraf Çekimi, Semazen, Hacivat Karagöz, Gündüz Masalları, Erbaa Belediyesi Koro, Aile Eğitimi ve Evlilik Öncesi Eğitimi, El Sanatları, Türk Halk Oyunları, Hüsn-ü Hat, Gitar, Bağlama, Satranç, İlkyardım, Yağlı Boya Resim, Ebru ve Resim Atölyesi kursları 26 usta öğretici ve eğitmen tarafından verilmektedir. Bu sayı ihtiyaca göre artırılabilecektir. Yeni açılacak kurslarda talebe göre artacaktır.

Osmanlıcada Kolay Metinler; Osmanlıca 1. Kurs 30 kursiyerle, 2. Kurs ise 41 kursiyerle aralık ayında başlamıştır. Yıl boyunca devam edecektir. Osmanlıca eğitim ve kurs programının amacı; eski kültür ilim ve edebiyat eserlerimizin tanınması ve tanıtılması için bu alanda yeterli bilgi birikimine sahip bireyler yetiştirmektir. Liselerde görev almak isteyen, Osmanlıca kayıtlar tutulan Tapu Kadastro ve Arşivlerde görev almak isteyenler, bu alanda öğrenim gören üniversite öğrencileri, araştırmacılar ve sahaya ilgili çeşitli mesleklere yöneliktir.

Aile Eğitimi ve Evlilik Öncesi Eğitimi; Aralık ayı boyunca salı ve perşembe akşamları kurs 20 kursiyer ve 3 eğitimci ile devam etmiştir (psikolojik danışman, ilahiyatçı ve sağlıkçı). Ocak ayında da 27 kursiyer ile eğitim verilmeye başlanmıştır.

Diksiyon; Kursa 76 ön başvuru mevcuttur ve ocak ayında kurs başlamıştır.

Ebru; Kursa 32 kursiyer katılmış olup kurs pazartesi, perşembe günleri haftada 6 saat olmak üzere aralık ayında başlamıştır.

Yazar Atölyesi; Kursa 19 ön başvuru mevcuttur ve ocak ayında kurs başlamıştır.

Fotoğrafçılık; Kursa 30 ön başvuru mevcuttur ve ocak ayında kurs başlamıştır.

Ney; Kursa 39 ön başvuru mevcuttur ve ocak ayında kurs başlamıştır.

Semazen; Kursa 4 ön başvuru mevcuttur. Kursa ön kayıtlar devam etmekte olup kurs ocak ayında açılmıştır.

Hacivat Karagöz; Kursa 2 ön başvuru mevcuttur. Kursa ön kayıtlar devam etmekte olup kurs ocak ayında açılmıştır.

Gündüz Masalları; Kursa 2 ön başvuru mevcuttur. Kursa ön kayıtlar devam etmekte olup kurs ocak ayında açılmıştır.

Erbaa Belediyesi Koro; Kursa 11 ön başvuru mevcuttur. Kursa ön kayıtlar devam etmekte olup kurs ocak ayında açılmıştır.

El Sanatları; Kursa 45 ön başvuru mevcut olup 3 usta öğreticiyle anlaşılmış ve ocak ayında kurs açılmıştır.

Uygulamalı Tiyatro; Kursa 42 ön başvuru mevcut olup kursta eğitim ortak belirlenen bir oyun üzerinden verilecektir.

Türk Halk Oyunları; Kursa 16 ön başvuru mevcut olup ocak ayında açılmıştır.

Hüsn-ü Hat; Kursa 31 ön başvuru mevcut olup ocak ayında kurs açılmıştır.

Bağlama; Kursa 69 ön başvuru mevcut olup ocak ayında kurs açılmıştır.

Satranç; Kursa 5 ön başvuru mevcuttur, kursa ön kayıtlar devam etmekte olup kurs ocak ayında açılmıştır.

İlk Yardım; Kursa 16 ön kayıt mevcut olup ocak ayında açılmıştır.

Yağlı Boya Resim; Kursa 12 ön kayıt mevcut olup kayıt alınmaya devam edilmektedir. Kurs ocak ayında açılmıştır.

Resim Atölyesi; Kursa ön kayıtlar yeni başlamıştır. 8 ile 14 yaş öğrenci grubuna yönelik olup kurs bitiminde kursiyerlere katılım belgesi verilecektir.

ESMEK kursları Erbaa Belediyesine ait Kültür ve Kongre merkezinde gerekli teknik teçhizat donanımına sahip (2 adet bilgisayar, 4 adet projeksiyon makinesi, 6 adet beyaz yazı tahtası, ses sistemi vb.) kurs odalarında düzenlenmektedir. ESMEK

bünyesinde 2015 itibariyle 21 kurs açılmış ve 27 usta öğreticiyle kurslar verilmektedir. Bütün kurslara 588 ön kayıt almış ve halen kayıt almaya devam etmektedir.

Erbaa Belediyesi ESMEK kapsamında KOSGEB Girişimcilik kursu da yapmış ve 28 girişimci başarıyla kursu tamamlayıp sertifika almaya hak kazanmıştır (Erbaa Bülteni, 2015:51).

İşitme engelli vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunmak için öncelikle belediye personeli için işaret dili kursu ile personelin işaret dili öğrenmesi sağlanmıştır. Böylece işitme engelli vatandaşlarımızla daha iyi iletişim kurarak onlara her konuda yardımcı olmak amaçlanmıştır (Erbaa Bülteni, 2015:25).

Aile eğitiminde ise; psikolojik danışman eşliğinde evlilik nedir, evlilikte iletişim, sağlıklı bir evlilik, sağlıklı bir evlilikte çocuk yetiştirmek, sağlıkçı eğitmen tarafından; mutlu bir evlilikte sağlıklı yaşam, ilahiyatçı eğitmen tarafından; insanın tanımı, yapısı ve özellikleri, ailenin önemi tarihi ve korunması, Kuran'da örnek gösterilen aileler ve ailede başarı prensipleri konularını kapsayan program düzenlenmektedir.

Erbaalı girişimcilere Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Erbaa Belediyesi ve Erbaa Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile yürütülen Proje Hazırlama ve Proje Yönetim Eğitimi verilmiştir. Girişimci bireylerin katılımıyla gerçekleşen eğitimde Erbaa Belediyesi OKA ile Proje Döngü Eğitim sözleşmesi imzalanmıştır. İmzalanan bu sözleşme ile girişimci gruba OKA'dan gelen eğitmenler proje yazma konusunda eğitim vermişlerdir. Ayrıca Erbaa'da yapılan projeler Avrupa Birliği Bakanlığı ve OKA tarafından desteklenecektir (Erbaa Bülteni, 2015:48).

#### **3.4.4. Esmek Kurs Personeli**

Erbaa Belediye binası içinde Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü dairesinde; ESMEK ile ilgili bütün sorun, dilek, istek, öneri, tavsiye, kurs kayıtları ve daha bir çok konuyla ilgilenen ESMEK koordinatörü ve ESMEK'in spor birimiyle ilgilenen ESMEK'in sorumlu şefi bulunmaktadır.

Ayrıca ESMEK'in halkla ilişkiler tanıtımı açısından halka duyuru yapılmasında, anons verilmesinde, broşür hazırlanması gibi halkla ilişkiler faaliyetlerini gerçekleştiren grafik tasarım ve basın-yayın birimi personelleri bulunmaktadır.

### **3.4.5. Esmek Kurs Açma Şartları**

Halka broşür, duyuru vb. gibi hakla ilişkiler faaliyetleriyle tanıtıcı etkinlikler yapılır. Bunları müteakiben Erbaa Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne, kursiyerler isim-soy isim ve telefon numaraları ile ön kayıt yaptırırlar.

Açılması planlanan kurs listesi yeterli sayıya ulaştığında listedeki kursiyerlere kurum tarafından kursun başlangıç tarihi, yer ve saatini bildiren mesaj gönderilir. Toplanan günde gelen kursiyerlere, başvuran kişinin bilgilerinin, mezun olduğu okulun, çalıştığı sektörün, başvurmak istediği kurs türünün, öngörülen kurs saatleri zamanının yer aldığı ESMEK başvuru formu doldurtularak kursa kesin kayıtları yapılır. Herkesin oybirliği ile kursiyerlerin ortaklaşa uygun oldukları zaman doğrultusunda kurs başlatılır.

### **3.4.6. Esmek' te Kursların Düzenlendiği Yerler**

ESMEK'in ilk döneminde dersler kültür evi, Fevzi Çakmak İlköğretim okulu ve Halk Eğitim Merkezinde yapılmıştır. Ülkemizde yetişkin eğitimi uygulamaları genelde şehrin merkezi noktalarında gerçekleştirilmektedir.

ESMEK ise kurs merkezlerini şehir merkezinin yanı sıra kentin dört bir yanına kadar yayarak eğitim hizmetini Erbaalılarının ayağına götürmeyi hedeflemektedir. Eğitim verilen binaların, tahsis veya kiralama olarak hizmet sunulması hedeflenmektedir.

Erbaa Kongre ve Kültür Merkezinde yapılan çalışmalar sonucunda vatandaşların daha iyi koşullarda eğitim alabilmeleri için yeni derslikler yapılmış; her derslik eğitim öğretime uygun hale getirilmiştir. Projeksiyon cihazları ve ses sistemleri sayesinde modern alt yapıya sahip bu dersliklerde eğitim verilmektedir.

### **3.4.7. Esmek Müfredat Programı**

ESMEK müfredat programı, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, 5393 sayılı Belediyeler Kanunu ve Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yönetmeliği çerçevesinde Erbaa Belediyesi ile Erbaa Kaymakamlığı tarafından imzalanan protokol doğrultusunda belirlenir.



### 3.4.8. Esmek Ders Süreleri

Tablo 2’de ESMEK ders süreleri ve ders saatleri verilmektedir.

**Tablo 2:** Esmek Ders Süreleri

<b>Kurs Adı</b>	<b>Kurs Saati</b>	<b>Kurs Adı</b>	<b>Kurs Saati</b>
Aile Eğitimi	24 saat	İlkyardım	96 saat
Evlilik Öncesi Eğt.	24 saat	İşaret Dili	120 saat
Diksiyon	64 saat	Etkili ve Hızlı Okuma	32 saat
Çeyiz Ürünleri (1) Çeyiz Ürünleri (2)	312 saat	Jiu Jitsu	160 saat
Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama	326 saat	Ney	160 saat
Ev Yemekleri Hazırlama	152 saat	Osmanlıcada Kolay Metinler	64 saat
Tokat Halk Oyunları Folklor	336 saat	Osmanlıcada Arşiv ve Edebi Metinler	64 saat
Fotoğrafçılık	96 saat	Osmanlıca	64 saat
Gitar	232 saat	Satranç	80 saat
Bağlama	232 saat	Taekwondo (Beyaz Kuşak)	120 saat
Hüsn-ü Hat	264 saat	Uygulamalı Tiyatro	176 saat
Yazar Atölyesi	32 saat		

(ESMEK,2016)

### 3.4.9. Esmek’in Dayanağı

ESMEK, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Yönetmeliği ile 5393 sayılı Belediyeler Kanunu ve Milli Eğitim Müdürlüğü’nün yönetmeliği çerçevesinde Erbaa Belediyesi ile Erbaa Kaymakamlığı’nın imzaladıkları protokol çerçevesinde eğitimler sürdürmektedir.

### 3.5. ESMEK’İN GELİŞİMİ

Esmek halk ile kaynaşma aracı bağlamında çok etkili sosyal bir çalışmadır. Halkı bilgilendiren; halkın ihtiyaç duyduğu bilgilerden haberdar olmasını sağlayan; halktan geri dönüşüm alabilen; halkta etki bırakabilmek adına sürekliliği olan; halkın genel değişim ve dönüşümüne katkı sağlayan; kamu yararı gözetken aynı zamanda çok etkili bir halkla ilişkiler çalışmasıdır.

Esmek projesi, uzunca bir süre detaylı çalışmalar sonucu uygulamaya geçmiştir. Kamu faydası gözeten hizmetleriyle yerel yönetimin yapacağı en muhteşem hizmetlerdendir. Esmek mesajlarında ve yaptığı öğretim hizmetlerinde halkla ilişkilerin ilkeleri olan doğruluk, inandırıcılık, süreklilik ve planlılık mevcuttur. Bunların bir arada olmasıyla Esmek toplum tarafından özümsemiş, kabul ve takdir edilmiştir. Çünkü halk her şeyi anlamakta kendisi için yapılanı fark etmektedir. İnsanlara bir anlık yardım o anda çözüm olur. Kalıcı yarar sağlamak ise eğitmekle ve meslek edindirmekle mümkündür. ESMEK bu doğrultuda faaliyetlerini sürdürmektedir.

### **3.5.1. Esmek'in Proje Ödülü**

Esmek kamu faydası gözetmesi, haklı aydınlatma, ekonomik, kültür, sosyal yönden geliştirme çabasında olmasından ötürü şimdiden ilk ödülünü almış, medya da kendine yer edinmiştir. Basının, medyanın, ilgili kurumların dikkatini çekmiş ve önemini ödülüyle tescillemiştir.

Anadolu Yerel Yönetimler dergisi tarafından “Yılın Yerel Yöneticileri Belirleniyor” anket çalışmasında “Erbaa Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları Projesi”, “Eğitime Destek” kategorisinde “Yılın Yerel Yöneticisi Proje Ödülüne” layık görülmüştür (Anadolu Yerel yönetimler, 2016:45).

Aynı anket çalışmasında Erbaa Belediyesinin ESMEK kapsamındaki “Futbol Ordusu ve Okullar Ligi Projesi” ile de “Spora Destek” kategorisinde ödüle layık görülmüştür (Anadolu Yerel Yönetimler, 2016:49).

Toplum adına yapılan böyle önemli bir eğitim-öğretim faaliyeti mutlaka yüksek merciiler tarafından takip edilmeli ve ödüllendirilmelidir. Çünkü bu tür ödüller yerel yönetimleri motive edici ve gerçekleştirecekleri yeni projeler için teşvik edici niteliktedir.

### **3.6. ESMEK'İN KAMU YARARINA FAALİYETLERİ**

Kurum ya da kuruluşların içinde yaşadıkları topluma kendilerini benimsetmek amacıyla yaptıkları ve toplumsal çevrenin menfaatine olan çalışmalar, kamu yararı gözetmelidir.

Bu doğrultuda ESMEK'in yaptığı kurslarla amacı, ilçe halkının meslek edinmesi, boş zamanlarını değerlendirilmesi ya da kendi ayakları üzerinde durmak isteyen, aile

bütçesine katkı sağlamak isteyen bireylere faydalı olmak amacıyla ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal çalışmalar yaparak kamu yararına faaliyet gerçekleştirmektedir.

ESMEK'in kamu yararına faaliyetleri ekonomik, sosyal, kültürel katkıları bünyesinde barındırmaktadır. Bu faaliyetler şunlardır:

### 3.6.1. Esmek'in Ekonomiye Katkısı

Dünyada yaşanan hızlı değişimler kalkınma açısından elde bulunun kaynakların tümünün ekonomik sürece dahil edilmesini gerekli kılmıştır (Boyacıoğlu, 2014:82).

Ekonomik kalkınma, belirli ölçüde sermaye birikim hızına, ürün ya da hizmetlerin üretiminde artışların sağlanmasına, işgücünün üretken olmasına, bilgi ve becerilerin ise eğitim yolu ile geliştirilmesine bağlıdır (Ergen, 1999:21). ESMEK kursiyerleri de bu bağlamda aile ekonomisine ve kendi yaşam standartlarına katkı yapmak amacıyla Erbaa Belediyesi tarafından tahsis edilen yerde ürünlerini satışa sunmaktadırlar.

Belediye Kültür Evi önünde kurulan Hanımeller Çarşısı'nda kadınlar el emeği, göz nuru olan ürünlerini satışa sunarak hem aile bütçelerine hem de ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Hanımeller Çarşısı'nda ki satış stantlarında iğne oyaları, deri tasarımlar, tel kırma, örgü, ev aksesuarları, takılar ve gıda ürünlerine kadar onlarca değişik çeşitte ürün bulunmaktadır. Yerel/yöresel ürünlerinde bulunduğu bu stantlar ilçeye kültürel değer de katmaktadır (Haberler, 2015).

İlçeye gelen turistler ve yerel halk da Hanımeller Çarşısı'nda bulunan ürünlerden satın almaktadır. Dolayısıyla bu ürünlerin satışı hem ilçe hem ülke ekonomisine katkı sağlamasından dolayı önem teşkil etmektedir.



**Fotoğraf 1:** Erbaa Hanımeller Çarşısı

### 3.6.2. Esmek' in Sosyalleşmeye Katkısı

Sosyalleşme aile ile başlar, eğitim kurumları (okul, üniversite, vs.) ile devam eder, meslek örgütleri içerisinde ise yeni biçimlerle sürer. Sosyalleşme, bireyin toplumsal davranış kazanmasıdır ve insanın ömrü boyunca devam eden sürekliliği olan öğrenme sürecini kapsar (Sağır ve Kaya, 2015:805).

Sosyal belediye vatandaşların sosyalliğine odaklanır. Erbaa belediyesi de sosyal faaliyetler ile ilgili yaptığı etkinlikler, seminer, kongre, kurslar ve eğitim faaliyetleriyle bu anlamda farkını ortaya koymaktadır. Bu farkı yaratan işlevin temelinde ise işlenmemiş, taze beyinli gençlerin odak nokta olması, gençlere, öğrencilere, istekli olan her bireye eğitim faaliyetlerinde destek verilmesidir.

Toplumda güven insanlar için önemlidir. Çünkü dış dünyanın güvensizliklerle dolu olduğunu düşünen insanlar kendilerine bir sınır çizmişlerdir ve toplumsal çevre içerisine girdiklerinde insanlarla aynı dili konuşmak aynı duyguları yaşamak isterler. Aile ile başlayan, okul-arkadaşlık ve iş hayatı ile devam eden bu sosyal akış hayat boyunca devam eder. Kurslarda bu sosyal akışın bir parçasıdır ve birey bu sosyal yapı içerisinde kendini güvende hisseder ve kendini gerçekleştirme sürecini devam ettirir (Sağır ve Kaya, 2015:807).

Sosyalleşme insanların kendileri aracılığıyla ikna oldukları, kendi toplumsal çevrelerindeki davranış standartlarını, norm ve kurallarını, değerlerini kendilerinin benimsedikleri süreçlerdir (Sağır ve Kaya, 2015:808).

ESMEK kapsamında faaliyet gösteren, sosyal gelişim açısından çok önemli bir yerde olan spor ve bu alanda yapılan çalışmalarla ESMEK gençlerin fiziksel, ruhsal, zihinsel gelişimlerine yarar sağlamaktadır. Futbol ordusu ve Okullar Ligi Projesi ile gençlerin daha fazla sporun içinde olması, kendilerine olan özgüvenlerinin daha da gelişmesi, yeni yetenekleri keşfetmek amacıyla sadece futbolda değil bütün spor dallarında ve olimpiyatlarda ülkemizi ve bizleri temsil edecek oynayacak sporcular yetiştirmek amaçlanmaktadır. Okullar Ligi Projesi bu sebeplerle başlatılmış, voleybol ve futbol yanında yeni projelerle de gelişmeye hızlı bir şekilde devam etmektedir (Anadolu Yerel Yönetimler, 2016:49).

Erbaa Belediye Başkanı Hüseyin Yıldırım ise bu konuda; “Dünyada gelişmiş toplumlarca uygulanan en önemli eğitim araçlarından biri olan sportif faaliyetlerin amacı öğrencilerin fiziki, sosyal, psikolojik, kültürel ve zihni gelişmelerine katkıda bulunarak, toplumun sağlıklı ve başarılı nesiller yetişmesini sağlamaktır. Erbaa Belediyesi Futbol

Ordusu ve Okullar Ligi ile sporun yerel bir özellik kazanması ve başarılı öğrencilerin spor camiasına kazandırılması hedeflenmektedir’’ demiştir (Anadolu Yerel Yönetimler, 2016:50).

Herkes için önemli bir örnek teşkil eden bu çalışma büyük bir ilgi görmektedir. Daha şimdiden 51 takımda 772 sporcu bulunmaktadır (Erbaa Bülteni, 2015:36).

Proje ile doğrudan ilgili olan kurum ve kuruluşlar ise; Erbaa Belediyesi, TFF, Samsun Bölge Müdürlüğü, Erbaa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Erbaa Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü, Erbaa Sağlık Grup Başkanlığı, Erbaa İlçe Emniyet Müdürlüğü, Erbaaspor Kulübü, Erbaa Güreş İhtisasspor Kulübü, Erbaa Spor Kulübü Derneğidir (Anadolu Yerel Yönetimler, 2016:50).

Kadınların da yönetime katılması, sosyalleşmesi, toplumda daha etkin rol alması nedeniyle kadın meclisi kurulmuştur. 56 üyeden oluşan kadın meclisi toplumun en uç noktalarına kadar inerek, sosyal dönüşüm ve değişimde yönetimin aktif bir birimi gibi çalışmaktadır. Yönetim işinin bir ekip çalışması olması sebebiyle yönetimler etraflarında olan her şeyden haberdar olamazlar. Bu sebeple toplumla iç içe olan kadınlarımız vatandaşların ilgi, istek, öneri ve sıkıntıları konusunda yönetime önemli katkılar sağlamaktadır (Erbaa Bülteni, 2015:24).

Anneler günü ve Hıdırellez (bahar coşkusu) gibi önemli tarihlerde Park Vadi piknik ve gezi alanında Erbaalı yerel ve Kültür ve Turizm Bakanlığı THM sanatçıları tarafından Türk Halk Müziği konseri verilmiş; Gençlik Meclisi üyeleri tarafından hazırlanan oyunlarla vatandaşlar çeşitli ve eğlenceli oyunlar oynamış; ikramlar yapılarak, annelere karanfiller dağıtılmış; Esmek Yazar Atölyesi kursunu bitirenlere sertifikaları verilmiş ve halkla iç içe kaynaşarak vatandaşların sosyal bir ortamı paylaşması sağlanmıştır (Erbaa Bülteni, 2015:26).

Bu şekilde Belirli Gün ve Haftaların, Özel günlerin fırsat bilinip hem halkla iç içe olunması hem de vatandaşların ortaklaşa bir eğlence alanında sosyal bir ortamı paylaşması sağlanmalıdır. Bu şekilde yapılan organizasyonlar yönetimlerin en etkili halkla ilişkiler faaliyetleridir ve sonuçları daima olumludur. Ömer Döngeloğlu'nun Hicret konulu söyleşi programı, Konya Mevlana Sema Grubu, Şair ve sanatçıların katılımlarıyla yapılan Mevlana yıldönümü sebebiyle Şeb-i Arus programı, Gazeteci Yazar Abdurrahman Dilipak, Sosyolog Hülya Şekerci eşliğinde Modern Çağda Müslümanın Sorumlulukları paneli, Osmanlı Haftası kapsamında yapılan Osmanlı haftası etkinlikleri, barış, kardeşlik, kucaklaşma günü olan Aşure Günü etkinlikleri, Çanakkale Zaferi

sebebiyle fidan dağıtım programı ve Prof. Dr. Erhan Afyoncu'nun Çanakkale Zaferini bilinmeyen yönleriyle anlattığı konferans, Kütüphaneler Haftası paneli, Eğitimci Yazar Sıtkı Aslanhan tarafından verilen İdeal aile ve İdeal Gençlik Konferansı, Sivil Savunma Haftası Kapsamında vatandaşlara yangın, kaza gibi durumlarda uygulamalı eğitimler verilmesi ESMEK'in sosyal faaliyetlerinden bazılarıdır (Erbaa Bülteni, 2015).

Erbaa Belediyesi tarafından kurulan Çocuk Trafik Eğitim Merkezinde her gün farklı okullardan öğrencilere ilk yardım, trafik ve Erbaa Belediyesi ve Hayrat Vakfı tarafından imzalanan protokolle yeni başlatılan Değerler Eğitimi verilmeye başlanmıştır. Değerler eğitimi derslerinde öğrenciler anne, baba sevgisi, tarih bilinci, vatan sevgisi, saygı, özgüven, okuma alışkanlıkları gibi çeşitli konularda eğitim almaktadırlar (Erbaa Bülteni, 2015:65).

### **3.6.3. Esmek'in Kültürel Gelişime Katkısı**

Hanımeller Çarşısı'nda bulunan stantlarda kadınların tamamen kendilerinin yaptıkları, yöresel pekmezler ve reçeller vardır. El işi örgüler, sofrta bezleri, yöresel ürünler, bağ yaprakları ve gözleme yaparak, bunları satışa sunan Erbaalı kadınlar elde ettikleri gelirin yanında ilçe kültürünün tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve kültürün yaşatılmasında önemli bir yere sahiptirler (Erbaa Bülteni, 2015).

“Burada Tarih Var Projesi” kapsamında tarihi mekanların tanıtılması için okul öğrencilerine ve Avrupa Birliği Projesi Kapsamında ilçeye gelen turistlere tarihi mekanlar gezdiriliyor. Silahtar Ömer Paşa Camii, Horoztepe, Boğazkesen Köprüsü, Erek Hamamı gibi tarihi mekanları gezen turist ve öğrenciler hem tarihle iç içe oluyor, hem de geçmişin izlerini taşıyan bir kültürü yerinde tanıma fırsatı yakalıyorlar (Erbaa Bülteni, 2015:25). Geziler kapsamında Hanımeller Çarşısı'da gezilerek gelen turistlerin ve gezi yapan grupların ilçe kültürünü tanınması, o atmosferi bizzat yörenin kadınlarından tanınması mümkün olmaktadır.

### **3.6.4. Esmek'in İstihdama Katkısı**

Çalışma, bireyin maddi ve manevi kazanç sağlamak amacıyla kendi işinde ya da başkasının işinde belli bir emek, enerji harcayarak ürün ya da hizmet üretmesi ve aynı zamanda da yaşamımızda sürekliliği sağlayan sosyal bir faaliyettir. Birey gelir kaynağı olan çalışmasının karşılığında aldığı ücret ile kendisinin ve ailesinin hayatını

sürdürmektedir. Birey iş hayatıyla, maddi kazancın yanında dış ilişkilerinin geliştiği sosyal iletişimde edinir. Bu da bireye kimlik, statü, amaç duygusu sağlar. Çalışan bireyler fizyolojik ihtiyaçlarını gidermenin yanında sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını da karşılar (Öksüz, 2007:22).

ESMEK kadın istihdamı yaratması ve girişimciliği güçlendirmesi açısından toplumsal kalkınmaya destek vermektedir. Kadın girişimciler yerel/yöresel ürünler üreterek, üretimine önemli katkı yapmaktadır. Bu durum kadın girişimcilerin varlığının sosyo-ekonomik gelişmeye destek olduğunu gösterir. ESMEK yaptığı kurslarla ilçede yeni yatırımlar, yeni girişimler, yerel ürün ve hizmetler için pazar oluşturma, yeni kazanç alanlarına ulaşarak yerel kalkınmayı sağlamaya katkı yapmaktadır (Boyacıoğlu, 2014:82).

Yerel halkın girişimcilik kapasitesinin yükselmesi, yerel ekonomiye girdi kazandırmakta, ekonomik sektörleri harekete geçirmekte, bölge ve ülke çapında kalkınmaya destek vermektedir (Boyacıoğlu, 2014:83). ESMEK kadınların emeklerini değerlendirerek girişimciliği ve istihdam olanaklarını geliştirir.

### **3.7.ESMEK'İN HALKLA İLİŞKİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Erbaa Belediyesinin ESMEK kapsamında gerçekleştirdiği etkinlik, eğitim, konferans, belirli gün ve hafta vb. etkinlikleri halkla ilişkiler çalışmalarıdır. Bu şekilde kamu yararına ücretsiz hizmetlerle yapılan etkinliklerin halka ulaşmada, halkla bütünleşmede yeri büyüktür.

Ayrıca ESMEK, ücretsiz olarak verdiği sanat ve meslek eğitimlerinin yanı sıra; sergiler, seminerler, bilgi şöenleri, fuarlar, yayınlar, yarışmalar, panel-konferans vb. organizasyonlar da gerçekleştirmektedir.

ESMEK'in yapmış olduğu halkla ilişkiler çalışmalarından biri de vatandaşlar üzerinde uygulamış olduğu ankettir. Anketler halkı tanımada kullanılan önemli iletişim araçlarıdır. ESMEK'te vatandaşların kurslar konusunda durumunu saptamak için 2121 sayıda kursiyere bilimsel bir anket çalışması yapmıştır.

ESMEK'in halkla ilişkiler iletişim araçlarını kullanarak yapmış olduğu çalışmalarından bazı afişler aşağıdaki gibidir;



Fotoğraf 2: ESMEK Kurs Tanıtım Afişleri

ESMEK herkes için hazırladığı afişlerle ilk bakışta göze çarpmak ve hatırlanmak istediğinden görsel öğelere renk, çizgi ve tasarıma oldukça yer vermiştir. ESMEK'in hazırladığı bu afişlerin, halka açık bütün ortamlara asılarak yaya ya da araç kullanan herkes tarafından durmaksızın görülmesi, ESMEK'in vermek istediği mesajın iletilmesi hususunda etkinliği oldukça yüksektir (Işık, 2013:43).



## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ**

#### **4.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ**

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, araştırmanın evreni, kısıtları, veri toplama araçları, verilerin güvenilirlik, frekans, crosstabs (çapraz tablo) analizleri üzerinde durularak, araştırma sonucu elde edilen bulgular incelenecektir.

Türkiye’de örgün eğitim kişilerin refahı ve toplumsal devamlılık için gereklidir. Ekonomik, toplumsal ya da ortaya çıkan diğer koşullardan dolayı örgün eğitimin gerçekleşmediği durumlar olabilir. Belediyeler de açmış oldukları sanat meslek edindirme kursları ile insanlara kalkınma, ekonomik ve toplumsal sorunların çözülmesi, kişisel doyumun sağlanması konusunda fayda sağlar.

Araştırmanın amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- \* ESMEK’in açılması ile bu bağlamda yapılan hizmetlerin halkla ilişkiler çalışmaları olmadan istenilen etkiye ve sonuca ulaşım ulaşılamayacağı belirlenmesi.
- \* ESMEK’te açılan kursların ise sosyal, ekonomik, sanatsal ve kültürel gelişimlere katkısının olup olmadığının belirlenmesi.

Çalışma, Erbaa ilçesi özelinde ESMEK, ve halkla ilişkiler ile sosyal, ekonomik ve kültürel gelişimler üzerine ilk kapsamlı çalışma olması ve Erbaa Belediyesi tarafından desteklenmesi sebebiyle de ayrıca önem taşımaktadır.

#### **4.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI ve KISITLARI**

Araştırmada Erbaa Belediyesi tarafından düzenlenen sanat ve meslek edindirme kurslarının halkla ilişkiler ile etkileşimi ve kişilerin sanat ve meslek edinme boyutları açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Erbaa Belediyesi ESMEK kursiyerleri oluşturmaktadır. Erbaa Belediyesi ESMEK kurslarında, kursa katılmak isteyen kişi sayısı kursu açmak için yeterli olan sayıya ulaştığında kurs hemen açılmaktadır. Kursun ders saati, hafta sayısı kursun türüne göre değişmektedir. Bu nedenle durağan belirli hedef kitle olmadığından dolayı rastgele seçilen 282 kursiyer araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırma, Erbaa Belediyesi ESMEK kursiyerlerinin görüşleri; ölçme araçlarının ölçme dereceleri ve kullanılan istatistiksel tekniklerin yeterlilikleri ve uygulamaya katılan ESMEK kursiyerlerinin kişisel bilgileri ve görüşleri ile sınırlıdır.

### **4.3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ**

Sanat meslek kursları tarafından yapılan hizmetler ve halkla ilişkiler faaliyetleri etkileri ile ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal gelişmeler arasındaki ilişkilerin araştırılmaya çalışıldığı bu çalışmada ilk olarak literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırmanın tasarımının nasıl yapılacağı konusunda karar verilmiştir.

#### **4.3.1. Veri Toplama Aracı**

Araştırmada veri toplamak amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu 3 kısımdan oluşmaktadır. Birinci bölümde kursiyerlerin demografik özelliklerine ilişkin, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, iş durumu, ESMEK’te eğitim verilen diğer branşlardaki kurslara katıldınız mı, ESMEK’te katıldığınız kurslar nelerdir soruları bulunmaktadır. Anketin ikinci kısmında ESMEK’in halkla ilişkiler faaliyetlerine; üçüncü kısmında ise ESMEK’in sanatsal mesleki, ekonomik, kültürel gelişimlerine yönelik sorular bulunmaktadır. Anketin birinci bölümünde demografik özelliklere yönelik 6, ikinci bölümde ESMEK’in halkla ilişkiler boyutuna yönelik 20, üçüncü bölümde ESMEK’in sanat meslek, ekonomik, kültürel boyutuna yönelik 20 soru bulunmaktadır.

Anket sorularının hazırlanmasında sanat meslek kursları üzerine daha önce yapılan araştırmalar incelenmiş ve Hayran (2013), Kalaycı (2014) ve Yancar (2014) çalışmalarından yararlanılmıştır. Kursiyerlerin ESMEK halkla ilişkiler faaliyetlerine yönelik ve ESMEK sanatsal mesleki, ekonomik, kültürel gelişimleri tutumlarının belirlenmesine yönelik hazırlanan sorulara katılma oranlarını ölçmek için Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Likert tipi ölçek, çoğunlukla bir orta noktası olan ve iki pozitif ve iki negatif kademesi olan çift yönlü ve beş seçenekli olan bir ölçektir. Likert ölçeğinde düşünce, tutum veya tercihlerin yönelimleri, bir şeyi yapma ya da davranışların sıklık dereceleri, önem derecesi, kalite değerlendirmesi ve olasılık seviyesi gibi çeşitli boyutlar ölçülebilmektedir (Erdoğan, 2012:248-249).

Ankete katılan kursiyerlerin görüşlerini yansıtması açısından;

- ✓ Kesinlikle Katılmıyorum / 1
- ✓ Katılmıyorum / 2
- ✓ Kararsızım / 3
- ✓ Katılıyorum / 4
- ✓ Kesinlikle Katılıyorum / 5

şeklinde puanlanarak, araştırmanın analizleri ve değerlendirmesi bu puanlamaya göre yapılmıştır.

#### 4.3.2. Verilerin Analizi

Anket sonuçları ile elde edilen verilerin analiz edilebilmesi, yorumlanabilmesi ve bilimsel anlamda değerlendirilmesi için SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmada yapılan anketin geçerliliği ve güvenilirliği Cronbach's Alpha (a) testi yapılarak ölçülmüştür.

Güvenilirlik analizi ile amaçlanan, araştırmada elde edilen verilerin rastlantısal olup olmadığını ölçmektir. Güvenilirlik analizi sonucunda elde edilen bulguların güvenilir olup olmadığına Cronbach's Alpha (a) değerine bakılarak karar verilir. Güvenilirliğin ölçütü şu şekilde ifade edilmektedir (Kalaycı, 2010:405).

$0.00 < a < 0.40$  ise ölçek güvenilir değil

$0.40 < a < 0.60$  ise ölçeğin düşük güvenilirlikte

$0.60 < a < 0.80$  ise ölçeğin oldukça güvenilir

$0.80 < a < 1.00$  ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir bir ölçek

Araştırma bulguları doğrultusunda ölçek sorularının ortalamaları alınmıştır. Hangi sorunun en olumlu, en çok algılanan soru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Daha sonra ölçeğin soru bazlı frekans analizleri yapılarak hangi soruya kaç kişinin ne cevap vermiş olduğu görülmüştür. Frekans, ölçeklere ait ifadelerin kaç kez tekrarlandığı gösterir, sayı ve yüzde olarak ifade edilir. Frekans dağılımında 50 kişiyle yapılan bir araştırmada kişi sayısını vermek; 50 kişinin üzerinde ise yüzde ile ifade etmek daha doğrudur (Erdoğan, 2012,288).

Araştırmanın hipotezleri doğrultusunda Crosstab (çapraz tablolar) analiz yöntemleri uygulanarak veriler yorumlanmaya çalışılmıştır. Crosstab, iki veya ikiden fazla değişkenin birbiri üzerindeki dağılımlarını gösteren gelişmiş tablo yapılarıdır. Bu

nedenle de iki değişken arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı tespit edilir. Çapraz tabloda hücreler %20'den daha az beklenen frekansa sahipse çapraz tablo analizi uygun değildir, kabul edilmez. Bu kapsamda araştırmanın hipotezlerinin %20'den fazla beklenen frekans değerleri olmasından dolayı araştırmanın hipotezleri oranları verilerek kabul edilmiştir. Ayrıca gruplar arası farklılığın olup olmadığına ilişkin yapılan crosstab analizi ve ki kare analizi sonuçlarına göre anlamlılık düzeyi 0.05 değerinden küçük olduğu sonucuna ulaşılmıştır bu doğrultuda ise hipotezlerdeki gruplar arasında farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Kalaycı, 2010:94).

#### **4.4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI (HİPOTEZLERİ)**

Bu çalışmanın örneklemini oluşturan Erbaa Belediyesi ESMEK kursiyerlerinin sanat meslek kursları kapsamında yapılan halkla ilişkiler faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin ve sanat meslek kurslarında edinilen sosyal, ekonomik, kültürel ve sanatsal kazanımlara ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmış olup bu doğrultuda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

##### Araştırmanın ana hipotezleri şunlardır:

##### Hipotez 1

H<sub>0</sub>= Sanat ve meslek edindirme kurslarına katılan kursiyerlerin kurslara katılmasında toplumsal fayda için yapılan halkla ilişkiler faaliyetleri etkili bir faktör değildir.

H<sub>1</sub>= Sanat ve meslek edindirme kurslarına katılan kursiyerlerin kurslara katılmasında toplumsal fayda için yapılan halkla ilişkiler faaliyetleri etkili bir faktördür.

##### Hipotez 2

H<sub>0</sub>= Sanat ve meslek edindirme kursları bireyler için sanatsal ve mesleki bilgi edindirmede etkili bir faktör değildir.

H<sub>1</sub>= Sanat ve meslek edindirme kursları bireyler için sanatsal ve mesleki bilgi edindirmede etkili bir faktördür.

##### Hipotez 3

H<sub>0</sub>= Sanat ve meslek edindirme kursları kursiyerlere sosyal, ekonomik, kültürel ve sanatsal gelişimler açısından etkili bir faktör değildir.

H<sub>1</sub>= Sanat ve meslek edindirme kursları kursiyerlere sosyal, ekonomik, kültürel ve sanatsal gelişimler açısından etkili bir faktördür.

Araştırmanın alt hipotezleri şunlardır:

Hipotez 1

$H_0$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.

$H_1$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Hipotez 2

$H_0$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar yaşa göre farklılık göstermemektedir.

$H_1$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar yaşa göre farklılık göstermektedir.

Hipotez 3

$H_0$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar eğitim durumuna göre farklılık göstermemektedir.

$H_1$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Hipotez 4

$H_0$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar medeni durumuna göre farklılık göstermemektedir.

$H_1$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar medeni durumuna göre farklılık göstermektedir.

Hipotez 5

$H_0$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar iş durumuna göre farklılık göstermemektedir.

$H_1$ = Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar iş durumuna göre farklılık göstermektedir.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

#### 5.1. GÜVENİLİRLİK ANALİZİ

Anket soruları araştırma kapsamında ele alınan başlıklar çerçevesinde 3 bölümden oluşmaktadır. Kursiyerlerin demografik özellikleri, ESMEK'in halkla ilişkiler faaliyetlerine yönelik sorular ve kursiyerlerin sanat meslek edindirme kurslarından sosyal, kültürel-sanatsal, ekonomik fayda sağlamalarına yönelik olarak 3 ölçek oluşturulmuştur.

Araştırma hipotezlerimizi test edebilmek için oluşturduğumuz bu ölçeklerin halkla ilişkiler faaliyetleri ve sosyal, ekonomik, kültürel fayda boyutuna yönelik sorular için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda her iki ölçeğin Cronbach's Alpha ( $\alpha$ ) değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

**Tablo 3:** Ölçek ve Ölçek Boyutlarına İlişkin Anket Güvenilirlik Katsayıları

Faktörler	Cronbach's Alpha	Soru Sayısı	Katılımcı Kursiyer Sayısı
Halkla İlişkiler Faaliyetleri	0,882	20	282
Sosyal, Ekonomik, Kültürel Fayda	0,942	20	282
Toplam Güvenilirlik	0,946	40	282

Tablo 3'te görüldüğü gibi sanat meslek edindirme kurslarının halkla ilişkiler faaliyetlerine ilişkin sorulara karşı görüşlerinin güvenilirliği "0,882," sosyal, ekonomik, kültürel fayda sorularına ilişkin görüşlerinin güvenilirliği "0,942" olarak bulunmuştur. Anket sorularının toplam geçerlilik ve güvenilirlik düzeyi ise "0,946" olarak hesaplanmıştır.

Ölçek  $0.80 < \alpha < 1.00$  aralığında ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu ölçütü kabul edilmektedir. Analizi yapılan ölçeklerin bu noktada yüksek derecede güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

## 5.2. ARAŞTIRMAYA KATILAN ESMEK KURSIYERLERİNİN DEMOGRAFİK BULGULARI

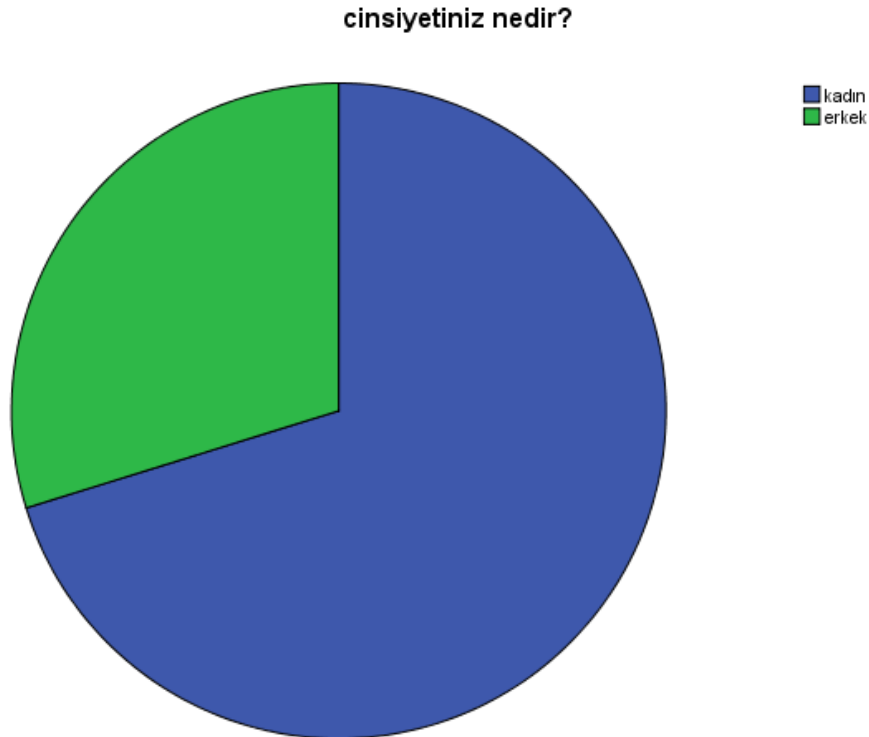
ESMEK kursiyerlerinin düşüncelerinin incelenmesi için öncelikle ankete katılan 282 katılımcının demografik özellikleri incelenmiş elde edilen sonuçların daha iyi analiz edilmesi için frekans, yüzde dağılımları ve pasta grafikleri kullanılmıştır.

### 5.2.1. ESMEK Kursiyerlerinin Cinsiyetine Göre Dağılımı

**Tablo 4:** Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Kadın	198	70,2
Erkek	84	29,8
Toplam	282	100,0

Tablo 4’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 282 kursiyer katılımcının 198’i kadın, 84’ü erkektir. Araştırmaya katılanların %70,2’sini kadınlar, %29,8’ini erkekler oluşturmaktadır. Cinsiyet dağılımının grafiği ise şu şekildedir;



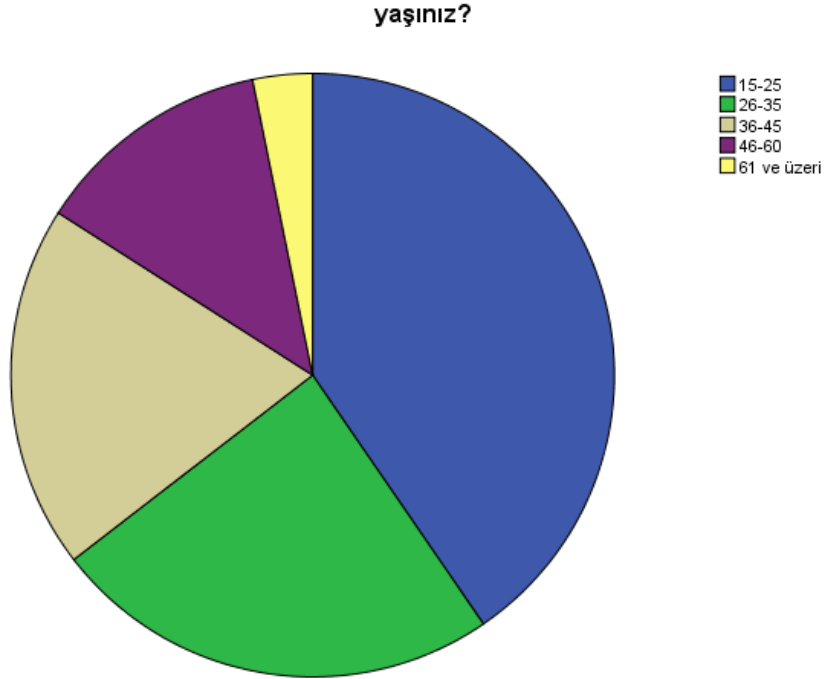
**Şekil 1:** Cinsiyet Dağılımı Grafiği

### 5.2.2. Esmek Kursiyelerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

**Tablo 5:** Yaş Dağılımı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde (%)
15-25	114	40,4
26-35	68	24,1
36-45	55	19,5
46-60	36	12,8
61 ve üzeri	9	3,2
Toplam	282	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi 282 katılımcının, 15-25 yaş aralığını “%40,4” oranı ile 114 kişi kapsamakta, 26-35 yaş aralığını “%24,1” ile 68 kişi kapsamakta, 36-45 yaş aralığını “%19,5” ile 55 kişi kapsamakta, 46-60 yaş aralığını “%12,8” ile 36 kişi kapsamakta, 61 ve üzerinde olan yaş aralığını ise “%3,2” ile 9 kişi kapsamaktadır. Yaş dağılım grafiği şu şekildedir;



**Şekil 2:** Yaş Dağılımı Grafiği

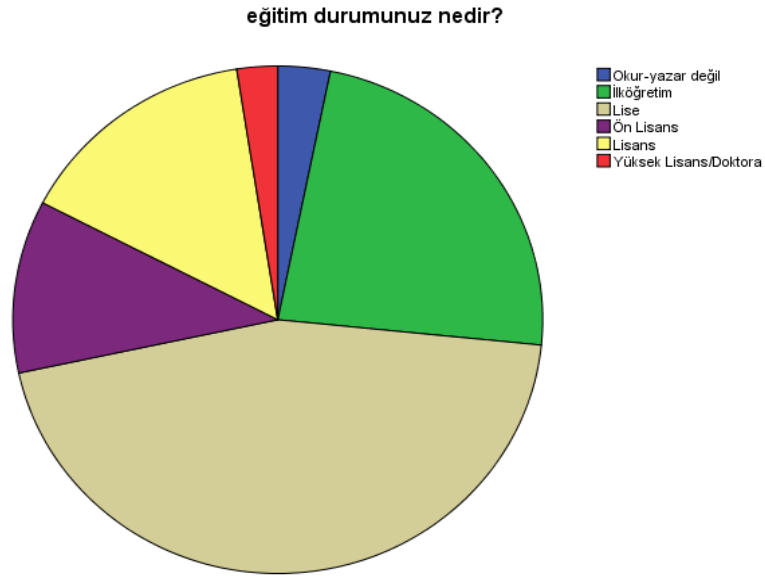


### 5.2.3. Kursiyerlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

**Tablo 6:** Eğitim Durumu Dağılımı

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde (%)
Okur-Yazar Değil	9	3,2
İlköğretim	66	23,4
Lise	127	45,0
Ön Lisans	31	11,0
Lisans	42	14,9
Yüksek Lisans/Doktora	7	2,5
Toplam	282	100,0

Tablo 6’da görüldüğü gibi 282 katılımcının, eğitim durumları incelendiğinde okur-yazar olmayan “%3,2”lik kısmını 9 kişi, ilköğretim mezunu olan “%23,4” kısmını 66 kişi, lise mezunu olan “%45,0” kısmını 127 kişi, ön lisans mezunu olan “%11,0” ile 31 kişi, lisans mezunu olan “%14,9” kısmını 42 kişi, yüksek lisans/doktora mezunu olan kişileri “%2,5” oranı ile 7 kişi oluşturmaktadır. Tablonun eğitim dağılımı grafiği şu şekildedir;



**Şekil 3:** Eğitim Durumu Dağılımı Grafiği

#### 5.2.4. Kursiyerlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

**Tablo 7:** Medeni Durum Dağılımı

Medeni Durum	Frekans	Yüzde (%)
Evli	143	50,7
Bekar	139	49,3
Toplam	282	100,0

Tablo 7’ de görüldüğü üzere katılımcıların medeni durumları incelendiğinde “%50,7” oranı ile 143 kişi evli, “%49,3” oranı ile 139 kişi bekar. Medeni durumu gösteren grafik dağılımı şu şekildedir;



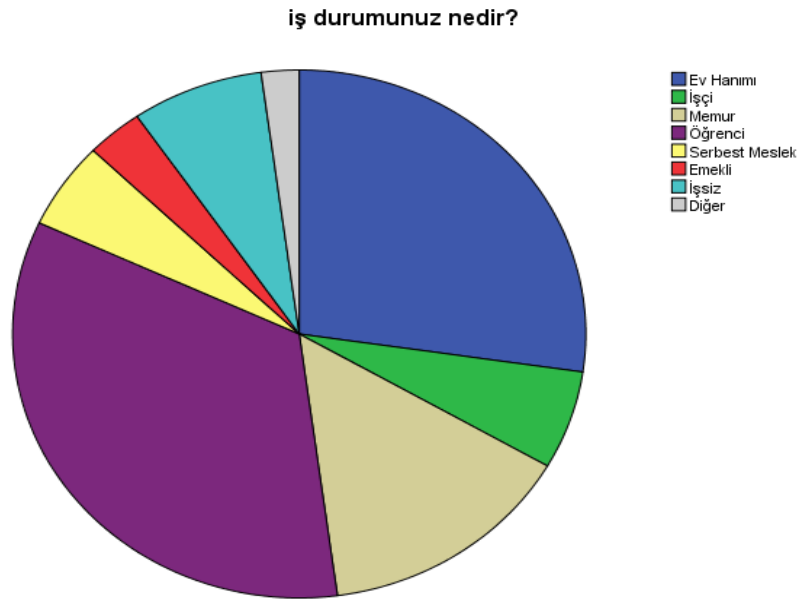
**Şekil 4:** Medeni Durum Dağılımı Grafiği

### 5.2.5. Kursiyerlerin İş Durumuna Göre Dağılımı

**Tablo 8:** İş Durumu Dağılımı

İş Durumu	Frekans	Yüzde (%)
Ev Hanımı	77	27,3
İşçi	17	6,0
Memur	41	14,5
Öğrenci	96	34,0
Serbest Meslek	15	5,3
Emekli	9	3,2
İşsiz	21	7,4
Diğer	6	2,1
Toplam	282	100,0

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcı 282 kursiyerin iş dağılımları incelendiğinde, ev hanımı olarak “%27,3” oranında 77 kişi, işçi olarak “%6,0” oranında 17 kişi, memur olarak “%14,5” oranında 41 kişi, öğrenci olarak “%34,0” oranında 96 kişi, serbest meslek olarak “%5,3” oranında 15 kişi, emekli olarak “%3,2” oranında 9 kişi, işsiz olarak “%7,4” oranında 21 kişi, diğer kurslara katılan kişiler olarak “%2,1” oranında 6 kişi katılımı sağlamıştır. Bu oranların dağılım grafiği şu şekildedir;



**Şekil 5:** İş Durumu Dağılımı Grafiği

### 5.2.6. Kursiyerlerin Esmek Kurslarına Katılım Dağılımı

**Tablo 9:** Kurslara Katılım Dağılımı

Esmek'te eğitim verilen diğer branşlardaki kurslara katıldınız mı?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	201	71,3
Hayır	81	28,7
Toplam	282	100,0

Tablo 9’da görüldüğü üzere ankete katılan 282 kursiyerden, “%71,3” oranı ile evet cevabını veren 201 kişi daha önceden açılmış olan ESMEK kurslarına katılım sağlamış, “%28,7” oranı ile hayır cevabını verenler ise daha önceden ESMEK kurslarına katılmayanlar kişiler olarak tespit edilmiştir. Tablonun grafiği şu şekildedir;



**Şekil 6:** Kurs Katılım Dağılımı Grafiği

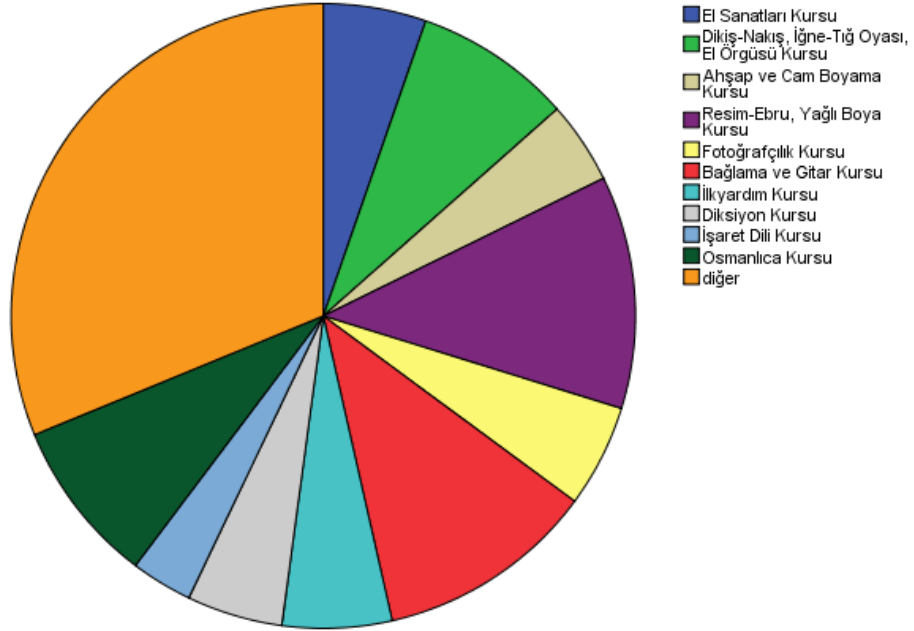
### 5.2.7. Kursiyerlerin Katıldıkları Kursların Branşlarının Dağılımı

**Tablo 10:** Hangi Branşta Kursa Katıldığı Dağılım

Kursun Adı	Frekans	Yüzde (%)
El Sanatları Kursu	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	32	11,3
İlkyardım Kursu	16	5,7
Diksiyon Kursu	14	5,0
İşaret Dili Kursu	9	3,2
Osmanlıca Kursu	24	8,5
Diğer	88	31,2
Toplam	282	100,0

Tablo 10’da görüldüğü üzere ankete katılım sağlayan 282 katılımcının, “%5,3” oranı ile 15 kişi el sanatları kursuna, “%8,2” oranı ile 23 kişi dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kurslarına, “%4,3” oranı ile 12 kişi ahşap ve cam boyama kurslarına, “%12,1” oranı ile 34 kişi resim-eburu, yağlı boya kurslarına, “%5,3” oranı ile 15 kişi fotoğrafçılık kursuna, “% 11,3” oranı ile 32 kişi bağlama ve gitar kursuna, “%5,7” oranı ile 16 kişi ilkyardım kursuna, “%5,0” oranı ile 14 kişi diksiyon kursuna, “%3,2” oranı ile 9 kişi işaret dili kursuna, “%8,5” oranı ile 24 kişi Osmanlıca kursuna, “%31,2” oranı ile 88 kişinin diğer branşlardaki kurslara katılım sağladığı görülmüştür. Tablonun grafikteki dağılımı şu şekildedir;

### daha önce esmekte katıldığınız kurslar nelerdir?



Şekil 7: Kursların Branşlara Göre Dağılım Grafiği

ESMEK'te eğitime katılan kursiyerlerin cinsiyetleri çoğunlukla kadınlardan oluşmaktadır. Kursiyerlerin yaşlarına bakıldığında en çok katılım gösteren yaş grubu 15-25 yaş arasında olanlardır. Kursiyerlerin eğitim durumlarına bakıldığında kurslara en çok katılım gösteren lise öğrenimli kişilerdir. Medeni durumlara bakıldığında araştırma kapsamında anket uygulanan toplam 282 kişinin yaklaşık yarısı evli yarısı bekadır. Kursiyerlerin iş durumlarına bakıldığında kurslara en çok katılanların ev hanımları ve öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Ev hanımları genellikle boş zamanlarını değerlendirmek, kendilerine sosyal çevre edinmek, içinde buldukları sıkıntılı durumlardan uzaklaşabilmek ya da yaptıkları el sanatlarını değerlendirerek kendilerine bir kazanç sağlamak amacı ile kurslara katılım sağladıklarını belirtmektedirler. Öğrenciler ise ESMEK kurslarından hobi, kendilerini geliştirmek ve farklı dallarda eğitimler görmek amacı ile katılım sağladıklarını belirtmektedirler. Kursiyerlerin çoğunluğunun daha önce ESMEK kurslarına katıldıkları görülmüştür. Kursiyerlerin katıldıkları kurslar ise; cinsiyetlerine, yaşlarına, eğitim durumlarına, medeni durumlarına, iş durumlarına göre değişiklik gösterdiği görülmüştür.

### 5.3. ESMEK HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ BOYUTUNA YÖNELİK SORULARIN FREKANS ANALİZİNE GÖRE ORTALAMA ve STANDART SAPMALARI

**Tablo 11:** Ortalama ve Standart Sapma

	N	Ortalama	Standart sapma
ESMEK haberlerini gazete, dergi, haber ilanlarıyla öğreniyorum.	282	3,1525	1,31842
ESMEK haberlerini yerel radyo ve televizyondan öğreniyorum.	282	3,0319	1,28876
ESMEK haberlerini internet, sosyal medyadan (facebook, twitter vs.) öğreniyorum.	282	3,9433	1,14297
ESMEK haberlerini ve çalışmalarını ESMEK afiş, broşür, el ilanlarından öğreniyorum.	282	4,1418	1,05089
ESMEK haberlerini belediye anons ve ilanlarıyla öğreniyorum.	282	4,2340	,99920
ESMEK halkla ilişkiler iletişim araçlarından (afiş, broşür, ilan vs.) memnunum.	282	4,2376	1,03855
ESMEK iletişim araçlarını etkin kullanmaktadır.	282	4,1454	1,06887
ESMEK Kongre ve Kültür Merkezinin fiziki eğitim ortamını yeterli buluyorum.	282	4,0426	1,26476
ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan seminer, kongre, panel vb. eğitimleri, eğitici ve bilgilendirici buluyorum.	282	3,6844	1,28627
ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan belirli gün ve haftaların (Osmanlı haftası vs.) kutlamalarını aydınlatıcı ve faydalı görüyorum.	282	3,7057	1,19990
ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan özel günlerin (anneler günü vs.) kutlamalarını eğlenceli ve değerli buluyorum.	282	3,7411	1,18126
ESMEK halkı bilgilendirici ve eğitici programlar düzenler.	282	4,1809	,96149
ESMEK halkın eğitimine katkı sağlayan projeler geliştirmektedir.	282	4,3582	,89448
Halkla ilişkiler kapsamında yapılan özel gün ve etkinlikler, toplumla iletişimin daha sağlıklı gelişmesine katkı sağlar.	282	4,2801	,98181
ESMEK spor faaliyetleriyle gençlerin gelişmesine olanak sağlıyor.	282	3,6667	1,22062
ESMEK kültür-sanat alanlarındaki iletişimi ile toplumu bilinçlendiriyor, geliştiriyor.	282	4,3475	,88873
ESMEK toplumsal bütünleşme ve kurslara teşvik amaçlı halkla ilişkiler çalışmaları yapar.	282	4,2340	,96662
ESMEK hizmetlerini başarılı bir halkla ilişkiler çalışması buluyorum.	282	4,3511	,86909
ESMEK vatandaşlara faydalı bir halkla ilişkiler çalışmasıdır.	282	4,3865	,83276
ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar.	282	4,4149	,90953
<b>Toplam</b>	282		

Tablo 11’de görüldüğü gibi halkla ilişkiler iletişim araçları boyutuna yönelik ilk 20 sorunun ortalamaları alınmıştır.

Ortalamaları en yüksek ilk üç soru değerlendirmeye alınmış, “ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar” sorusu “4,4149” oranıyla ortalaması en yüksek yani en çok algılanan, en olumlu soru olduğu görülmüştür. İkinci olarak “4,3865” oranı ile “ESMEK vatandaşlara faydalı bir halkla ilişkiler çalışmasıdır” sorusu, üçüncü olarak “4,3511” oranı ile “ESMEK hizmetlerini başarılı bir halkla ilişkiler çalışması buluyorum” sorusu cevaplanmıştır.

Bu üç sorunun daha çok algılanan daha çok cevap verilen, 5’li likertli sorularımızda 4’e tekabül ettiği için katılıyorum cevabı en çok verilen en olumlu ilk üç soru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

#### 5.4. ESMEK HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ BOYUTUNA YÖNELİK SORU BAZLI FREKANS ANALİZLERİ

**Tablo 12:** ESMEK Haberlerini Gazete, Dergi, Haber İlanlarıyla Öğreniyorum

	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde	Kümülatif (%)
Kesinlikle katılmıyorum	17	6,0	6,0	6,0
Katılmıyorum	114	40,4	40,4	46,5
Kararsızım	21	7,4	7,4	53,9
Katılıyorum	69	24,5	24,5	78,4
Kesinlikle katılıyorum	61	21,6	21,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 12’de “ESMEK haberlerini gazete, dergi, haber ilanlarıyla öğreniyorum” sorusu kesinlikle katılmıyorum 17 kişi ile “%6,0”, katılmıyorum 114 kişi ile “%40,4”, kararsızım 21 kişi ile “%7,4”, katılıyorum 69 kişi ile “%24,5”, kesinlikle katılıyorum 61 kişi ile “%21,6” oranındadır.



**Tablo 13:** ESMEK Haberlerini Yerel Radyo ve Televizyondan Öğreniyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	19	6,7	6,7	6,7
Katılmıyorum	121	42,9	42,9	49,6
Kararsızım	25	8,9	8,9	58,5
Katılıyorum	66	23,4	23,4	81,9
Kesinlikle katılıyorum	51	18,1	18,1	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 13'te kesinlikle katılmıyorum 19 kişi ile “%6,7”, katılmıyorum 121 kişi ile “%42,9”, kararsızım 25 kişi ile “%8,9”, katılıyorum 66 kişi ile “%23,4”, kesinlikle katılıyorum 51 kişi ile “%18,1” oranındadır.

**Tablo 14:** ESMEK Haberlerini İnternet, Sosyal Medyadan (Facebook, Twitter) Öğreniyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	42	14,9	14,9	17,4
Kararsızım	24	8,5	8,5	25,9
Katılıyorum	96	34,0	34,0	59,9
Kesinlikle katılıyorum	113	40,1	40,1	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 14'de “ESMEK haberlerini internet, sosyal medyadan öğreniyorum” soruna kesinlikle katılmıyorum 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum 42 kişi ile “%14,9”, kararsızım 24 kişi ile “%8,5”, katılıyorum 96 kişi ile “%34,0”, kesinlikle katılıyorum 113 kişi ile “%40,1” oranında olduğu görülmektedir.

**Tablo 15:** ESMEK Haberlerini ve Çalışmalarını ESMEK Afış, Broşür, El İlanlarıyla Öğreniyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	24	8,5	8,5	11,7
Kararsızım	12	4,3	4,3	16,0
Katılıyorum	110	39,0	39,0	55,0
Kesinlikle katılıyorum	127	45,0	45,0	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 15’de ‘‘ESMEK haberlerini ve çalışmalarını afiş, broşür, el ilanlarıyla öğreniyorum’’ sorusuna kesinlikle katılmıyorum ‘‘%3,2’’ ile 9 kişi, katılmıyorum ‘‘%8,5’’ ile 24 kişi, kararsızım ‘‘%4,3’’ ile 12 kişi, katılıyorum ‘‘%39,0’’ ile 110 kişi, kesinlikle katılıyorum ‘‘%45,0’’ ile 127 kişinin cevapladığı görülmektedir.

**Tablo 16:** ESMEK Haberlerini Belediye Anons ve İlanlarıyla Öğreniyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	11	3,9	3,9	3,9
Katılmıyorum	10	3,5	3,5	7,4
Kararsızım	19	6,7	6,7	14,2
Katılıyorum	104	36,9	36,9	51,1
Kesinlikle katılıyorum	138	48,9	48,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 16’da ‘‘ESMEK haberlerini belediye anons ve ilanlarıyla öğreniyorum’’ sorusu kesinlikle katılmıyorum 11 kişi ile ‘‘%3,9’’, katılmıyorum 10 kişi ile ‘‘%3,5’’, kararsızım 19 kişi ile ‘‘%6,7’’, katılıyorum 104 kişi ile ‘‘%36,9’’, kesinlikle katılıyorum 138 kişi ile ‘‘%48,9’’ oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 17:** ESMEK Halkla İlişkiler İletişim Araçlarından (Afiş, Broşür, İlan) Memnunum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	13	4,6	4,6	4,6
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	8,9
Kararsızım	12	4,3	4,3	13,1
Katılıyorum	103	36,5	36,5	49,6
Kesinlikle katılıyorum	142	50,4	50,4	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 17’de ‘‘ESMEK halkla ilişkiler iletişim araçlarından (afiş, broşür, ilan) memnunum’’ sorusuna kesinlikle katılmıyorum 13 kişi ile ‘‘%4,6’’, katılmıyorum 12 kişi ile ‘‘%4,3’’, kararsızım 12 kişi ile ‘‘%4,3’’, katılıyorum 103 kişi ile ‘‘%36,5’’, kesinlikle katılıyorum 142 kişi ile ‘‘50,4’’ oranında olduğu görülmektedir.

**Tablo 18:** ESMEK İletişim Araçlarını Etkin Kullanmaktadır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	11	3,9	3,9	3,9
Katılmıyorum	18	6,4	6,4	10,3
Kararsızım	23	8,2	8,2	18,4
Katılıyorum	97	34,4	34,4	52,8
Kesinlikle katılıyorum	133	47,2	47,2	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 18’de “ESMEK iletişim araçlarını etkin kullanmaktadır” sorusuna kesinlikle katılmıyorum 11 kişi ile “%3,9”, katılmıyorum 18 kişi ile “%6,4”, kararsızım 23 kişi ile “%8,2”, katılıyorum 97 kişi ile “%34,4”, kesinlikle katılıyorum 133 kişi ile “%47,2” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 19:** ESMEK Kongre ve Kültür Merkezinin Fiziki Eğitim Ortamını Yeterli Buluyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	26	9,2	9,2	9,2
Katılmıyorum	16	5,7	5,7	14,9
Kararsızım	15	5,3	5,3	20,2
Katılıyorum	88	31,2	31,2	51,4
Kesinlikle katılıyorum	137	48,6	48,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 19’da “ESMEK Kongre ve Kültür Merkezinin fiziki eğitim ortamını yeterli buluyorum” sorusu kesinlikle katılmıyorum 26 kişi ile “%9,2”, katılmıyorum 16 kişi ile “%5,7”, kararsızım 15 kişi ile “%5,3”, katılıyorum 88 kişi ile “%31,2”, kesinlikle katılıyorum 137 kişi ile “%48,6” oranındadır.

**Tablo 20:** ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Seminer, Kongre, Panel vb. Eğitimleri, Eğitici ve Bilgilendirici Buluyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	15	5,3	5,3	5,3
Katılmıyorum	55	19,5	19,5	24,8
Kararsızım	36	12,8	12,8	37,6
Katılıyorum	74	26,2	26,2	63,8
Kesinlikle katılıyorum	102	36,2	36,2	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 20’de ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 15 kişi ile “%5,3”, katılmıyorum 55 kişi ile “%19,5”, kararsızım 36 kişi ile “%12,8”, katılıyorum 74 kişi ile “%26,2”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin oranı 102 kişi ile “%36,2” oranında olduğu görülmüştür.

**Tablo 21:** ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Belirli Gün ve Haftaların (Osmanlı Haftası vs.) Kutlamalarını Aydınlatıcı ve Faydalı Görüyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	6	2,1	2,1	2,1
Katılmıyorum	62	22,0	22,0	24,1
Kararsızım	34	12,1	12,1	36,2
Katılıyorum	87	30,9	30,9	67,0
Kesinlikle katılıyorum	93	33,0	33,0	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 21’de ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 6 kişi ile “%2,1”, katılmıyorum ifadesinin 62 kişi ile “%22,0”, kararsızım ifadesinin 34 kişi ile “%12,1”, katılıyorum ifadesinin 87 kişi ile “%30,9”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 93 kişi ile “%33,0” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 22:** ESMEK Halkla İlişkiler Çalışmalarında Yapılan Özel Günlerin (Anneler Günü vs.) Kutlamalarını Eğlenceli ve Değerli Buluyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	5	1,8	1,8	1,8
Katılmıyorum	56	19,9	19,9	21,6
Kararsızım	44	15,6	15,6	37,2
Katılıyorum	79	28,0	28,0	65,2
Kesinlikle katılıyorum	98	34,8	34,8	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 22’de ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 5 kişi ile “%1,8”, katılmıyorum ifadesinin 56 kişi ile “%19,9”, kararsızım ifadesinin 44 kişi ile “%15,6”, katılıyorum ifadesinin 79 kişi ile “%28,0”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 98 kişi ile “%34,8” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 23:** ESMEK Halkı Bilgilendirici ve Eğitici Programlar Düzenler

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	4	1,4	1,4	1,4
Katılmıyorum	22	7,8	7,8	9,2
Kararsızım	19	6,7	6,7	16,0
Katılıyorum	111	39,4	39,4	55,3
Kesinlikle katılıyorum	126	44,7	44,7	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 23'te "ESMEK halkı bilgilendirici ve eğitici programlar düzenler" sorusuna kesinlikle katılmıyorum 4 kişi ile "%1,4", katılmıyorum 22 kişi ile "%7,8", kararsızım 19 kişi ile "%6,7", katılıyorum 111 kişi ile "%39,4", kesinlikle katılıyorum 126 kişi ile "%44,7" oranında olduğu görülmektedir.

**Tablo 24:** ESMEK Halkın Eğitimine Katkı Sağlayan Projeler Geliştirmektedir

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	6	2,1	2,1	2,1
Katılmıyorum	9	3,2	3,2	5,3
Kararsızım	17	6,0	6,0	11,3
Katılıyorum	96	34,0	34,0	45,4
Kesinlikle katılıyorum	154	54,6	54,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 24'te ki "ESMEK halkın eğitimine katkı sağlayan projeler geliştirmektedir" sorusu kesinlikle katılmıyorum 6 kişi ile "%2,1", katılmıyorum 9 kişi ile "%3,2", kararsızım 17 kişi ile "%6,0", katılıyorum 96 kişi ile "%34,0", kesinlikle katılıyorum 154 kişi ile "%54,6" oranında olduğu görülmektedir.

**Tablo 25:** Halkla İlişkiler Kapsamında Yapılan Özel Gün ve Etkinlikler, Toplumla İletişimin Daha Sağlıklı Gelişmesine Katkı Sağlar

	Frekans	Yüzde %	Geçerli yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	5	1,8	1,8	1,8
Katılmıyorum	19	6,7	6,7	8,5
Kararsızım	20	7,1	7,1	15,6
Katılıyorum	86	30,5	30,5	46,1
Kesinlikle katılıyorum	152	53,9	53,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 25’te ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 5 kişi ile “%1,8”, katılmıyorum ifadesinin 19 kişi ile “%6,7”, kararsızım ifadesinin 20 kişi ile “%7,1”, katılıyorum ifadesinin 86 kişi ile “%30,5”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 152 kişi ile “%53,9” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 26:** ESMEK Spor Faaliyetleriyle Gençlerin Gelişmesine Olanak Sağlıyor

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	58	20,6	20,6	23,0
Kararsızım	56	19,9	19,9	42,9
Katılıyorum	62	22,0	22,0	64,9
Kesinlikle katılıyorum	99	35,1	35,1	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 26’da ki “ESMEK spor faaliyetleriyle gençlerin gelişmesine olanak sağlıyor” sorusu kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum 58 kişi ile “%20,6”, kararsızım 56 kişi ile “%19,9”, katılıyorum 62 kişi ile “%22,0”, kesinlikle katılıyorum 99 kişi ile “%35,1” oranındadır.

**Tablo 27:** ESMEK Kültür-Sanat Alanlarındaki İletişimi ile Toplumu Bilinçlendiriyor, Geliştiriyor

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	5	1,8	1,8	1,8
Katılmıyorum	10	3,5	3,5	5,3
Kararsızım	19	6,7	6,7	12,1
Katılıyorum	96	34,0	34,0	46,1
Kesinlikle katılıyorum	152	53,9	53,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 27’de “ESMEK kültür-sanat alanlarındaki iletişimi ile toplumu bilinçlendiriyor, geliştiriyor” sorusu kesinlikle katılmıyorum 5 kişi ile “%1,8”, katılmıyorum 10 kişi ile “%3,5”, kararsızım 19 kişi ile “%6,7”, katılıyorum 96 kişi ile “%34,0”, kesinlikle katılıyorum 152 kişi ile “%53,9” oranındadır.

**Tablo 28:** ESMEK Toplumsal Bütünleşme ve Kurslara Teşvik Amaçlı Halkla İlişkiler Çalışmaları Yapar

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,8	2,8	2,8
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	7,1
Kararsızım	22	7,8	7,8	14,9
Katılıyorum	104	36,9	36,9	51,8
Kesinlikle katılıyorum	136	48,2	48,2	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 28’de “ESMEK toplumsal bütünleşme ve kurslara teşvik amaçlı halkla ilişkiler çalışmaları yapar” sorusu kesinlikle katılmıyorum 8 kişi ile “%2,8”, katılmıyorum 12 kişi ile “%4,3”, kararsızım 22 kişi ile “%7,8”, katılıyorum 104 kişi ile “%36,9”, kesinlikle katılıyorum 136 kişi ile “%48,2” oranındadır.

**Tablo 29:** ESMEK Hizmetlerini Başarılı Bir Halkla İlişkiler Çalışması Buluyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	3	1,1	1,1	1,1
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	5,3
Kararsızım	20	7,1	7,1	12,4
Katılıyorum	95	33,7	33,7	46,1
Kesinlikle katılıyorum	152	53,9	53,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 29’da “ESMEK hizmetlerini başarılı bir halkla ilişkiler çalışması buluyorum” sorusu kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 3 kişi ile “%1,1”, katılmıyorum 12 kişi ile “%4,3”, kararsızım 20 kişi ile “%7,1”, katılıyorum 95 kişi ile “%33,7”, kesinlikle katılıyorum 152 kişi ile “%53,9” oranındadır.

**Tablo 30:** ESMEK Vatandaşlara Faydalı Bir Halkla İlişkiler Çalışmasıdır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	2	,7	,7	,7
Katılmıyorum	13	4,6	4,6	5,3
Kararsızım	13	4,6	4,6	9,9
Katılıyorum	100	35,5	35,5	45,4
Kesinlikle katılıyorum	154	54,6	54,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 30’da “ESMEK vatandaşlara faydalı bir halkla ilişkiler çalışmasıdır” sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 2 kişi ile “%0,7”, katılmıyorum ifadesinin 13 kişi ile “%4,6”, kararsızım ifadesinin 13 kişi ile “%4,6”, katılıyorum ifadesinin 100 kişi ile “%35,5”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 154 kişi ile “%54,6” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 31:** ESMEK Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapar

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	10	3,5	3,5	6,0
Kararsızım	10	3,5	3,5	9,6
Katılıyorum	87	30,9	30,9	40,4
Kesinlikle katılıyorum	168	59,6	59,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 31’de “ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar” sorusuna kesinlikle katılmıyorum 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum 10 kişi ile “%3,5”, kararsızım 10 kişi ile “%3,5”, katılıyorum 87 kişi ile “%30,9”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 168 kişi ile “%59,6” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.



**5.5. ESMEK SOSYAL, KÜLTÜREL, EKONOMİK FAYDA BOYUTUNA YÖNELİK SORULARIN FREKANS ANALİZİNE GÖRE ORTALAMA ve STANDART SAPMALARI**

**Tablo 32:** Ortalama ve Standart Sapma

	N	Ortalama	Standart Sapma
ESMEK'e meslek edinmek ya da mesleğimi geliştirmek için katılıyorum.	282	3,0213	1,40395
ESMEK'e aile ekonomisine katkı sağlamak için katılıyorum.	282	2,9539	1,34509
ESMEK'e bireysel bilgi ve becerilerimi geliştirmek, yeni bilgiler kazanmak için katılıyorum.	282	4,2021	1,02890
ESMEK'e boş vakitlerimi değerlendirmek (hobi) için katılıyorum, içinde bulunduğum stresten uzaklaşmamı, mutlu hissetmemi sağlıyor.	282	4,1702	1,03296
ESMEK'e ilgi ve merak duyduğum için katılıyorum.	282	4,1383	1,12810
ESMEK'e sosyalleşmek, toplumsal çevreye dahil olmak için katılıyorum.	282	4,2482	1,01348
ESMEK'te katıldığım kurs ihtiyaçlarımı karşılamaya yeterlidir, severek katılıyorum.	282	4,2908	1,01966
ESMEK'in ücretsiz olmasından memnunum, katılmamda etkisi oldu.	282	4,3652	,95332
ESMEK sosyal-kültürel, sanatsal gelişimime katkı sağladı.	282	4,3227	1,00821
ESMEK ve aldığım eğitimler hayatıma olumlu katkılar sağladı.	282	4,3050	1,01198
ESMEK'te ders süreleri ve program içeriği yeterlidir, dersler amaçlarına uygundur.	282	4,1348	1,11744
ESMEK'te katıldığım kurs istihdam edebilmem konusunda gerekli mesleki bilgi, beceriyi kazandırmaktadır.	282	4,0922	1,18652
ESMEK istihdama katkı sağlamaktadır.	282	4,1312	1,10022
ESMEK yerel ekonomiye ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır.	282	4,2553	1,05307
ESMEK'in ilçede kadın istihdamı açısından da önemli işlevleri vardır.	282	4,2872	,99059
ESMEK kursiyerler ürettikleri kültürel, yerel/yöresel ürünleri satışa sunma, sergileme imkanı bulmaktadırlar.	282	4,2943	,98849
ESMEK'te düşünce ve isteklerimi rahatlıkla belirtiyorum, deneyim ve fikir paylaşımı vardır ilgi, beceri ve yeteneklerimi kullanmamı sağlıyor.	282	4,2624	1,00281
ESMEK'in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum.	282	4,3723	,91625
ESMEK'in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum.	282	4,3191	,97162
İnsanlara bu katkıların sağlanabilmesi için de aradaki akımı sağlayacak olan halkla ilişkilerin mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum.	282	4,4078	,94719
<b>Toplam</b>	282		

Tablo 32’de görüldüğü üzere sosyal, kültürel, ekonomik fayda boyutuna yönelik anketin ikinci bölümündeki 20 sorunun ortalamaları alınmıştır.

Ortalamaları en yüksek ilk üç soru değerlendirmeye alınmış “İnsanlara bu katkıların sağlanabilmesi için de aradaki akımı sağlayacak olan halkla ilişkilerin mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum” sorusu “4,4078” oranıyla ortalaması en yüksek olan yani en çok algılanan en olumlu soru olduğu görülmüştür. İkinci olarak “4,3723” oranı ile “ESMEK’in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum” sorusu, üçüncü olarak “4,3652” oranı ile “ESMEK’in ücretsiz olmasından memnunum, katılmamda etkisi oldu” sorusu cevaplanmıştır.

Bu üç sorunun daha çok algılanan daha çok cevap verilen, 5’li likertli sorularımızda 4’e denk geldiği için katılıyorum cevabı en çok verilen en olumlu ilk üç soru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

## 5.6. ESMEK SOSYAL, EKONOMİK, KÜLTÜREL FAYDA BOYUTUNA YÖNELİK SORU BAZLI FREKANS ANALİZLERİ

**Tablo 33:** ESMEK’e Meslek Edinmek ya da Mesleğimi Geliştirmek için Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	35	12,4	12,4	12,4
Katılmıyorum	103	36,5	36,5	48,9
Kararsızım	31	11,0	11,0	59,9
Katılıyorum	47	16,7	16,7	76,6
Kesinlikle katılıyorum	66	23,4	23,4	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 33’te “ESMEK’e meslek edinmek ya da mesleğimi geliştirmek için katılıyorum” sorusu kesinlikle katılmıyorum 35 kişi ile “%12,4”, katılmıyorum 103 kişi ile “%36,5”, kararsızım 31 kişi ile “%11,0”, katılıyorum 47 kişi ile “%16,7”, kesinlikle katılıyorum 66 kişi ile “%23,4” oranında olduğu görülmektedir.

**Tablo 34:** ESMEK’e Aile Ekonomisine Katkı Sağlamak için Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	28	9,9	9,9	9,9
Katılmıyorum	121	42,9	42,9	52,8
Kararsızım	25	8,9	8,9	61,7
Katılıyorum	52	18,4	18,4	80,1
Kesinlikle katılıyorum	56	19,9	19,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 34’te görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum 28 kişi ile “%9,9”, katılmıyorum 121 kişi ile “%42,9”, kararsızım 25 kişi ile “%8,9”, katılıyorum 52 kişi ile “%18,4”, kesinlikle katılıyorum 56 kişi ile “%19,9” oranındadır.

**Tablo 35:** ESMEK’e Bireysel Bilgi ve Becerilerimi Geliştirmek, Yeni Bilgiler Kazanmak için Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	19	6,7	6,7	9,9
Kararsızım	15	5,3	5,3	15,2
Katılıyorum	102	36,2	36,2	51,4
Kesinlikle katılıyorum	137	48,6	48,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 35’te ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 9 kişi ile “%3,2”, katılmıyorum ifadesinin 19 kişi ile “%6,7”, kararsızım 15 kişi ile “%5,3”, katılıyorum ifadesinin 102 kişi ile “%36,2”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 137 kişi ile “%48,6” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 36:** ESMEK’e Boş Vakitlerimi Değerlendirmek (Hobi) için Katılıyorum, İçinde Bulduğum Stresten Uzaklaşmamı, Mutlu Hissetmemi Sağlıyor

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	10	3,5	3,5	3,5
Katılmıyorum	18	6,4	6,4	9,9
Kararsızım	16	5,7	5,7	15,6
Katılıyorum	108	38,3	38,3	53,9
Kesinlikle katılıyorum	130	46,1	46,1	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 36’da ki soruda kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 10 kişi ile “%3,5”, katılmıyorum ifadesinin 18 kişi ile “%6,4”, kararsızım ifadesinin 16 kişi ile “%5,7”, katılıyorum ifadesinin 108 kişi ile “%38,3”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 130 kişi ile “%46,1” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 37:** ESMEK’e İlgî ve Merak Duyduğum için Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	18	6,4	6,4	6,4
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	10,6
Kararsızım	18	6,4	6,4	17,0
Katılıyorum	99	35,1	35,1	52,1
Kesinlikle katılıyorum	135	47,9	47,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 37’de “ESMEK’e ilgi ve merak duyduğum için katılıyorum” sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 18 kişi ile “%6,4”, katılmıyorum 12 kişi ile “%4,3”, kararsızım 18 kişi ile “%6,4”, katılıyorum 99 kişi ile “%35,1”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 135 kişi ile “%47,9” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 38:** ESMEK’e Sosyalleşmek, Toplumsal Çevreye Dahil Olmak için Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	6	2,1	2,1	2,1
Katılmıyorum	22	7,8	7,8	9,9
Kararsızım	16	5,7	5,7	15,6
Katılıyorum	90	31,9	31,9	47,5
Kesinlikle katılıyorum	148	52,5	52,5	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 38’de “ESMEK’e sosyalleşmek, toplumsal çevreye dahil olmak için katılıyorum” sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 6 kişi ile “%2,1”, katılmıyorum ifadesinin 22 kişi ile “%7,8”, kararsızım ifadesinin 16 kişi ile “%5,7”, katılıyorum ifadesinin 90 kişi ile “%31,9”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 148 kişi ile “%52,5” oranında olduğu görülmüştür.

**Tablo 39:** ESMEK’te Katıldığım Kurs İhtiyaçlarımı Karşılamaya Yeterlidir, Severek Katılıyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	16	5,7	5,7	8,9
Kararsızım	15	5,3	5,3	14,2
Katılıyorum	86	30,5	30,5	44,7
Kesinlikle katılıyorum	156	55,3	55,3	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 39’da “ESMEK’te katıldığım kurs ihtiyaçlarımı karşılamaya yeterlidir, severek katılıyorum” sorusu kesinlikle katılmıyorum oranı 9 kişi ile “%3,2”, katılmıyorum 16 kişi ile “%5,7”, kararsızım 15 kişi ile “%5,3”, katılıyorum 86 kişi ile “%30,5”, kesinlikle katılıyorum 156 kişi ile “%55,3” oranındadır.

**Tablo 40:** ESMEK’in Ücretsiz Olmasından Memnunum, Katılmamda Etkisi Oldu

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,8	2,8	2,8
Katılmıyorum	13	4,6	4,6	7,4
Kararsızım	8	2,8	2,8	10,3
Katılıyorum	92	32,6	32,6	42,9
Kesinlikle katılıyorum	161	57,1	57,1	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 40’ta “ESMEK’in ücretsiz olmasından memnunum, katılmamda etkisi oldu” sorusu kesinlikle katılmıyorum 8 kişi ile “%2,8”, katılmıyorum 13 kişi ile “%4,6”, kararsızım 8 kişi ile “%2,8”, katılıyorum ifadesinin 92 kişi ile “%32,6”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 161 kişi ile “%57,1” oranında olduğu görülmüştür.

**Tablo 41:** ESMEK Sosyal, Kültürel, Sanatsal Gelişimime Katkı Sağladı

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	16	5,7	5,7	8,9
Kararsızım	10	3,5	3,5	12,4
Katılıyorum	87	30,9	30,9	43,3
Kesinlikle katılıyorum	160	56,7	56,7	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 41’de ‘‘ESMEK sosyal, kültürel, sanatsal gelişimime katkı sağladı’’ sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 9 kişi ile ‘‘%3,2’’, katılmıyorum 16 kişi ile ‘‘%5,7’’, kararsızım 10 kişi ile ‘‘%3,5’’, katılıyorum 87 kişi ile ‘‘%30,9’’, kesinlikle katılıyorum 160 kişi ile ‘‘%56,7’’ oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 42:** ESMEK ve Aldığım Eğitimler Hayatıma Olumlu Katkıları Sağladı

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,8	2,8	2,8
Katılmıyorum	19	6,7	6,7	9,6
Kararsızım	9	3,2	3,2	12,8
Katılıyorum	89	31,6	31,6	44,3
Kesinlikle katılıyorum	157	55,7	55,7	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 42’de ‘‘ESMEK ve aldđım eğitimler hayatıma olumlu katkıları sağladı’’ sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 8 kişi ile ‘‘%2,8’’, katılmıyorum ifadesinin 19 kişi ile ‘‘%6,7’’, kararsızım ifadesinin 9 kişi ile ‘‘%3,2’’, katılıyorum ifadesinin 89 kişi ile ‘‘%31,6’’, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 157 kişi ile ‘‘%55,7’’ oranında olduğu görülmüştür.

**Tablo 43:** ESMEK’te Ders Süreleri ve Program İçeriği Yeterlidir, Dersler Amaçlarına Uygunudur

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	15	5,3	5,3	5,3
Katılmıyorum	17	6,0	6,0	11,3
Kararsızım	18	6,4	6,4	17,7
Katılıyorum	97	34,4	34,4	52,1
Kesinlikle katılıyorum	135	47,9	47,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 43’te ‘‘ESMEK’te ders süreleri ve program içeriği yeterlidir, dersler amaçlarına uygundur’’ sorusu kesinlikle katılmıyorum 15 kişi ile ‘‘%5,3’’, katılmıyorum 17 kişi ile ‘‘%6,0’’, kararsızım 18 kişi ile ‘‘%6,4’’, katılıyorum 97 kişi ile ‘‘%34,4’’, kesinlikle katılıyorum 135 kişi ile ‘‘%47,9’’ oranındadır.

**Tablo 44:** ESMEK’te Katıldığım Kurs İstihdam Edebilmem Konusunda Gerekli Mesleki Bilgi, Beceriye Kazandırmaktadır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	20	7,1	7,1	7,1
Katılmıyorum	17	6,0	6,0	13,1
Kararsızım	15	5,3	5,3	18,4
Katılıyorum	95	33,7	33,7	52,1
Kesinlikle katılıyorum	135	47,9	47,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 44’te ki soruda kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 20 kişi ile “%7,1”, katılmıyorum ifadesinin 17 kişi ile “%6,0”, kararsızım ifadesinin 15 kişi ile “%5,3”, katılıyorum ifadesinin 95 kişi ile “%33,7”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 135 kişi ile “%47,9” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 45:** ESMEK İstihdama Katkı Sağlamaktadır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	16	5,7	5,7	5,7
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	9,9
Kararsızım	22	7,8	7,8	17,7
Katılıyorum	101	35,8	35,8	53,5
Kesinlikle katılıyorum	131	46,5	46,5	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 45’te “ESMEK istihdama katkı sağlamaktadır” sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 16 kişi ile “%5,7”, katılmıyorum 12 kişi ile “%4,3”, kararsızım 22 kişi ile “%7,8”, katılıyorum 101 kişi ile “%35,8”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 131 kişi ile “%46,5” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 46:** ESMEK Yerel Ekonomiye ve Ekonomik Kalkınmaya Katkı Sağlamaktadır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	11	3,9	3,9	3,9
Katılmıyorum	14	5,0	5,0	8,9
Kararsızım	21	7,4	7,4	16,3
Katılıyorum	82	29,1	29,1	45,4
Kesinlikle katılıyorum	154	54,6	54,6	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 46’da görüldüğü gibi “ESMEK yerel ekonomiye ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır” sorusuna kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 11 kişi ile “%3,9”, katılmıyorum ifadesinin 14 kişi ile “%5,0”, kararsızım ifadesinin 21 kişi ile “%7,4”, katılıyorum ifadesinin 82 kişi ile “%29,1”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 154 kişi ile “%54,6” oranında olduğu görülmüştür.

**Tablo 47:** ESMEK’in İlçede Kadın İstihdamı Açısından da Önemli İşlevleri Vardır

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	10	3,5	3,5	6,7
Kararsızım	25	8,9	8,9	15,6
Katılıyorum	85	30,1	30,1	45,7
Kesinlikle katılıyorum	153	54,3	54,3	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 47’de “ESMEK’in ilçede kadın istihdamı açısından da önemli işlevleri vardır” sorusuna yönelik kesinlikle katılmıyorum 9 kişi ile “%3,2”, katılmıyorum 10 kişi ile “%3,5”, kararsızım 25 kişi ile “%8,9”, katılıyorum 85 kişi ile “%30,1”, kesinlikle katılıyorum 153 kişi ile “%54,3” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 48:** ESMEK Kursiyerler Ürettikleri Kültürel, Yerel/Yöresel Ürünleri Satışa Sunma, Sergileme İmkânı Bulmaktadırlar

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	12	4,3	4,3	7,4
Kararsızım	18	6,4	6,4	13,8
Katılıyorum	91	32,3	32,3	46,1
Kesinlikle katılıyorum	152	53,9	53,9	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 48’de ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 9 kişi ile “%3,2”, katılmıyorum ifadesinin 12 kişi ile “%4,3”, kararsızım ifadesinin 18 kişi ile “%6,4”, katılıyorum ifadesinin 91 kişi ile “%32,3”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 152 kişi ile “%53,9” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.



**Tablo 49:** ESMEK’te Düşünce ve İsteklerimi Rahatlıkla Belirliyorum, Deneyim ve Fikir Paylaşımı Vardır İlgi, Beceri ve Yeteneklerimi Kullanmamı Sağlıyor

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	9	3,2	3,2	3,2
Katılmıyorum	15	5,3	5,3	8,5
Kararsızım	15	5,3	5,3	13,8
Katılıyorum	97	34,4	34,4	48,2
Kesinlikle katılıyorum	146	51,8	51,8	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 49’da ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 9 kişi ile “%3,2”, katılmıyorum ifadesinin 15 kişi ile “%5,3”, kararsızım ifadesinin 15 kişi ile “%5,3”, katılıyorum ifadesinin 97 kişi ile “%34,4”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 146 kişi ile “%51,8” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 50:** ESMEK’in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırdığını Düşünüyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	11	3,9	3,9	6,4
Kararsızım	10	3,5	3,5	9,9
Katılıyorum	96	34,0	34,0	44,0
Kesinlikle katılıyorum	158	56,0	56,0	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 50’de ki soruda görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum ifadesinin 11 kişi ile “%3,9”, kararsızım ifadesinin 10 kişi ile “%3,5”, katılıyorum ifadesinin 96 kişi ile “%34,0”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 158 kişi ile “%56,0” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 51:** ESMEK’in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olduğunu Düşünüyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	16	5,7	5,7	8,2
Kararsızım	12	4,3	4,3	12,4
Katılıyorum	92	32,6	32,6	45,0
Kesinlikle katılıyorum	155	55,0	55,0	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 51’de görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum ifadesinin 16 kişi ile “%5,7”, kararsızım ifadesinin 12 kişi ile “%4,3”, katılıyorum ifadesinin 92 kişi ile “%32,6”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 155 kişi ile “%55,0” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 52:** İnsanlara Bu Katkıların Sağlanabilmesi için de Aradaki Akımı Sağlayacak Olan Halkla İlişkilerin Mutlaka Olması Gerektiğini Düşünüyorum

	Frekans	Yüzde %	Geçerli Yüzde	Kümülatif %
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,5	2,5	2,5
Katılmıyorum	13	4,6	4,6	7,1
Kararsızım	11	3,9	3,9	11,0
Katılıyorum	78	27,7	27,7	38,7
Kesinlikle katılıyorum	173	61,3	61,3	100,0
Toplam	282	100,0	100,0	

Tablo 52’de görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum ifadesinin oranı 7 kişi ile “%2,5”, katılmıyorum ifadesinin 13 kişi ile “%4,6”, kararsızım ifadesinin 11 kişi ile “%3,9”, katılıyorum ifadesinin 78 kişi ile “%27,7”, kesinlikle katılıyorum ifadesinin 173 kişi ile “%61,3” oranında olduğu görülmektedir.

## 5.7. CROSSTAB (ÇAPRAZ TABLOLAR) UYGULAMA ANALİZİ (CROSSTABS-CROSS TABULATION)

### 5.7.1. ESMEK'in Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapmasına Göre Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 53:** Esmek'in Toplumsal Fayda için Halkla İlişkiler Etkinlikleri Yapmasına Göre Crosstabulation Analizi

	ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar.											
	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	3	3,4	11	6,5	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	0	,0	0	,0	2	20,0	4	4,6	17	10,1	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama kursu	0	,0	0	,0	1	10,0	6	6,9	5	3,0	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	0	,0	2	20,0	0	,0	7	8,0	25	14,9	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	0	,0	1	10,0	0	,0	6	6,9	8	4,8	15	5,3
Bağlama ve Gitar kursu	0	,0	0	,0	2	20,0	10	11,5	20	11,9	32	11,3
İlkyardım Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	5	5,7	11	6,5	16	5,7
Diksiyon Kursu	0	,0	1	10,0	0	,0	7	8,0	6	3,6	14	5,0
İşaret Dili Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	2	2,3	7	4,2	9	3,2
Osmanlıca Kursu	1	14,3	1	10,0	0	,0	4	4,6	18	10,7	24	8,5
Diğer	5	71,4	5	50,0	5	50,0	33	37,9	40	23,8	88	31,2
Toplam	7	2,5	10	3,5	10	3,5	87	30,9	168	59,6	282	100

Tablo 53'e bakıldığında "ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar" sorusuna "el sanatları kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi "%14,3" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 3 kişi "%3,4" oranında, kesinlikle katılıyorum 11 kişi "%6,5" oranında olduğu görülmüştür.

"Dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 2 kişi "%20,0" oranında, katılıyorum 4 kişi "%4,6" oranında, kesinlikle katılıyorum 17 kişi "%10,1" oranında olduğu görülmüştür.

“Ahşap ve cam boyama kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, kararsızım 1 kişi “%10,0” oranında, katılıyorum 6 kişi “%6,9” oranında, kesinlikle katılıyorum 5 kişi “%3,0” oranında olduğu görülmüştür.

“Resim-eburu, yağlı boya kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 2 kişi “%20,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 7 kişi “%8,0” oranında, kesinlikle katılıyorum 25 kişi “%14,9” oranında olduğu görülmüştür.

“Fotoğrafçılık kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 1 kişi “%10,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 6 kişi “%6,9” oranında, kesinlikle katılıyorum 8 kişi “%4,8” oranında olduğu görülmektedir.

“Bağlama ve gitar kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, kararsızım 2 kişi “%20,0” oranında, katılıyorum 10 kişi “%11,5” oranında, kesinlikle katılıyorum 20 kişi “%11,9” oranında olduğu görülmektedir.

“İlkyardım kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 5 kişi “%5,7” oranında, kesinlikle katılıyorum 11 kişi “%6,5” oranında olduğu görülmektedir.

“Diksiyon kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 1 kişi “%10,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 7 kişi “%8,0” oranında, kesinlikle katılıyorum 6 kişi “%3,6” oranında olduğu görülmektedir.

“İşaret dili kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%0,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 2 kişi “%2,3” oranında, kesinlikle katılıyorum 7 kişi “%4,2” oranında olduğu görülmektedir.

“Osmanlıca kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi “%14,3” oranında, katılmıyorum 1 kişi “%10,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%0,0” oranında, katılıyorum 4 kişi “%4,6” oranında, kesinlikle katılıyorum 18 kişi “%10,7” oranında olduğu görülmektedir.

“Diğer kurslara” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 5 kişi “%71,4” oranında, katılmıyorum 5 kişi “%50,0” oranında, kararsızım 5 kişi “%50,0” oranında, katılıyorum 33 kişi “%37,9” oranında, kesinlikle katılıyorum 40 kişi “%32,8” oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 53’te görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum “%2,5” oranında, katılmıyorum “%3,5” oranında, kararsızım “%3,5” oranında, katılıyorum “%30,9” oranında, kesinlikle katılıyorum “%59,6” oranındadır. Toplam oran “%100” dür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin katılıyorum “%30,9”, kesinlikle katılıyorum “%59,6” oranında “ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar” sorusuna olumlu cevap vermiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” hipotezi reddedilmiş olup “H<sub>1</sub>= Sanat ve meslek edindirme kurslarına katılan kursiyerlerin kurslara katılmasında toplumsal fayda için yapılan halkla ilişkiler faaliyetleri etkili bir faktördür” hipotezi kabul edilmiştir.

### 5.7.2. Esmek’in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırmasına Yönelik Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 54:** Esmek’in Bireylere Sanatsal ve Mesleki Bilgi Kazandırmasına Yönelik Crosstabulation Analizi

	ESMEK’in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum.											
	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	5	5,2	9	5,7	15	5,3
Dikiş-Nakiş, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	0	,0	1	9,1	1	10,0	6	6,3	15	9,5	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	0	,0	0	,0	1	10,0	6	6,3	5	3,2	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	1	14,3	2	18,2	0	,0	12	12,5	19	12,0	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	0	,0	0	,0	1	10,0	5	5,2	9	5,7	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	15	15,6	16	10,1	32	11,3
İlkyardım Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	5	5,2	11	7,0	16	5,7
Diksiyon Kursu	0	,0	1	9,1	0	,0	6	6,3	7	4,4	14	5,0
İşaret Dili Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	2	2,1	7	4,4	9	3,2
Osmanlıca Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	4	4,2	19	12,0	24	8,5
Diğer	3	42,9	7	63,6	7	70,0	30	31,3	41	25,9	88	31,2
Toplam	7	2,5	11	3,9	10	3,5	96	34,0	158	56,0	282	100

Tablo 54'e bakıldığında "ESMEK'in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum" sorusuna "el sanatları kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi "14,3%" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 5 kişi "%5,2" oranında, kesinlikle katılıyorum 9 kişi "%5,7" oranında olduğu görülmüştür.

"Dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 1 kişi "%9,1" oranında, kararsızım 1 kişi "%10,0" oranında, katılıyorum 6 kişi "%6,3" oranında, kesinlikle katılıyorum 15 kişi "%9,5" oranında olduğu görülmüştür.

"Ahşap ve cam boyama kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 1 kişi "%10,0" oranında, katılıyorum 6 kişi "%6,3" oranında, kesinlikle katılıyorum 5 kişi "%3,2" oranında olduğu görülmüştür.

"Resim-eburu, yağlı boya kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi "%14,3" oranında, katılmıyorum 2 kişi "%18,2" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 12 kişi "%12,5" oranında, kesinlikle katılıyorum 19 kişi "%12,0" oranında olduğu görülmüştür.

"Fotoğrafçılık kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 1 kişi "%10,0" oranında, katılıyorum 5 kişi "%5,2" oranında, kesinlikle katılıyorum 9 kişi "%5,7" oranında olduğu görülmektedir.

"Bağlama ve gitar kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi "%14,3" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 15 kişi "%15,6" oranında, kesinlikle katılıyorum 16 kişi "%10,1" oranında olduğu görülmektedir.

"İlkyardım kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 5 kişi "%5,2" oranında, kesinlikle katılıyorum 11 kişi "%7,0" oranında olduğu görülmektedir.

"Diksiyon kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 1 kişi "%9,1" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında,

katılıyorum 6 kişi “%6,3” oranında, kesinlikle katılıyorum 7 kişi “%4,4” oranında olduğu görülmektedir.

“İşaret dili kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 2 kişi “%2,1” oranında, kesinlikle katılıyorum 7 kişi “%4,4” oranında olduğu görülmektedir.

“Osmanlıca kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi “%14,3” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 4 kişi “%4,2” oranında, kesinlikle katılıyorum 19 kişi “%12,0” oranında olduğu görülmektedir.

“Diğer kurslara” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 3 kişi “%42,9” oranında, katılmıyorum 7 kişi “%63,6” oranında, kararsızım 7 kişi “%70,0” oranında, katılıyorum 30 kişi “%31,3” oranında, kesinlikle katılıyorum 41 kişi “%25,9” oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 54’te görüldüğü üzere kesinlikle katılmıyorum “%2,5” oranında, katılmıyorum “%3,9” oranında, kararsızım “%3,5” oranında, katılıyorum “%34,0” oranında kesinlikle katılıyorum “%56,0” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılıyorum “%34,0”, kesinlikle katılıyorum “%56,0” oranında “ESMEK’in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum” sorusunun olumlu olarak cevaplanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “ $H_0$ ” hipotezi reddedilerek “ $H_1$ = Sanat ve meslek edindirme kursları bireyler için sanatsal ve mesleki bilgi edindirmede etkili bir faktördür” hipotezi kabul edilmiştir.

### 5.7.3. Esmek'in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olmasına Yönelik Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 55:** Esmek'in İnsanlara Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Sanatsal Katkıları Olmasına Yönelik Crosstabulation Analizi

	ESMEK'in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum.											
	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	4	4,3	10	6,5	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	0	,0	0	,0	1	8,3	7	7,6	15	9,7	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	0	,0	0	,0	1	8,3	4	4,3	7	4,5	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	1	14,3	5	31,3	0	,0	10	10,9	18	11,6	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	0	,0	0	,0	1	8,3	3	3,3	11	7,1	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	2	28,6	0	,0	1	8,3	12	13,0	17	11,0	32	11,3
İlkyardım Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	5	5,4	11	7,1	16	5,7
Diksiyon Kursu	0	,0	1	6,3	1	8,3	6	6,5	6	3,9	14	5,0
İşaret Dili Kursu	0	,0	0	,0	0	,0	2	2,2	7	4,5	9	3,2
Osmanlıca Kursu	1	14,3	0	,0	0	,0	5	5,4	18	11,6	24	8,5
Diğer	2	28,6	10	62,5	7	58,3	34	37,0	35	22,6	88	31,2
Toplam	7	2,5	16	5,7	12	4,3	92	32,6	155	55,0	282	100

Tablo 55'e bakıldığında "ESMEK'in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum" sorusuna "el sanatları kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi "%14,3" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 0 kişi "%0" oranında, katılıyorum 4 kişi "%4,3" oranında, kesinlikle katılıyorum 10 kişi "%6,5" oranında olduğu görülmüştür.

"Dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 1 kişi "%8,3" oranında, katılıyorum 7 kişi "%7,6" oranında, kesinlikle katılıyorum 15 kişi "%9,7" oranında olduğu görülmüştür.

"Ahşap ve cam boyama kursuna" gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, katılmıyorum 0 kişi "%0" oranında, kararsızım 1 kişi "%8,3" oranında, katılıyorum 4 kişi "%4,3" oranında, kesinlikle katılıyorum 7 kişi "%4,5" oranında olduğu görülmüştür.



“Resim-eburu, yağlı boya kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi “%14,3” oranında, katılmıyorum 5 kişi “%31,3” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 10 kişi “%10,9” oranında, kesinlikle katılıyorum 18 kişi “%11,6” oranında olduğu görülmüştür.

“Fotoğrafçılık kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 1 kişi “%8,3” oranında, katılıyorum 3 kişi “%3,3” oranında, kesinlikle katılıyorum 11 kişi “%7,1” oranında olduğu görülmektedir.

“Bağlama ve gitar kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 2 kişi “%28,6” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 1 kişi “%8,3” oranında, katılıyorum 12 kişi “%13,0” oranında, kesinlikle katılıyorum 17 kişi “%11,0” oranında olduğu görülmektedir.

“İlkyardım kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 5 kişi “%5,4” oranında, kesinlikle katılıyorum 11 kişi “%7,1” oranında olduğu görülmektedir.

“Diksiyon kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, katılmıyorum 1 kişi “%6,3” oranında, kararsızım 1 kişi “%8,3” oranında, katılıyorum 6 kişi “%6,5” oranında, kesinlikle katılıyorum 6 kişi “%3,9” oranında olduğu görülmektedir.

“İşaret dili kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 2 kişi “%2,2” oranında, kesinlikle katılıyorum 7 kişi “%4,5” oranında olduğu görülmektedir.

“Osmanlıca kursuna” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 1 kişi “%14,3” oranında, katılmıyorum 0 kişi “%,0” oranında, kararsızım 0 kişi “%,0” oranında, katılıyorum 5 kişi “%5,4” oranında, kesinlikle katılıyorum 18 kişi “%11,6” oranında olduğu görülmektedir.

“Diğer kurslara” gidenlerden kesinlikle katılmıyorum 2 kişi “%28,6” oranında, katılmıyorum 10 kişi “%62,5” oranında, kararsızım 7 kişi “%58,3” oranında, katılıyorum 34 kişi “%37,0” oranında, kesinlikle katılıyorum 35 kişi “%22,6” oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 55’te görüldüğü gibi kesinlikle katılmıyorum “%2,5” oranında, katılmıyorum “%5,7” oranında, kararsızım “%4,3” oranında, katılıyorum “%32,6” oranında, kesinlikle katılıyorum “%55,0” oranında olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin katılıyorum “%32,6”, kesinlikle katılıyorum “%55,0” oranında “ESMEK’in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum” sorusuna olumlu cevap verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” hipotezi reddedilerek “H<sub>1</sub>= Sanat ve meslek edindirme kursları kursiyerlere sosyal, ekonomik, kültürel ve sanatsal gelişimler açısından etkili bir faktördür” hipotezi kabul edilmiştir.

#### 5.7.4. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Cinsiyet Faktörü Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 56:** Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Cinsiyet Crosstabulation Analizi

	Cinsiyetiniz nedir?				Toplam	
	Kadın		Erkek			
	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	15	7,6	0	,0	15	%5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	23	11,6	0	,0	23	%8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	12	6,1	0	,0	12	%4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	27	13,6	7	8,3	34	%12,1
Fotoğrafçılık Kursu	8	4,0	7	8,3	15	%5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	22	11,1	10	11,9	32	%11,3
İlkyardım Kursu	12	6,1	4	4,8	16	%5,7
Diksiyon Kursu	11	5,6	3	3,6	14	%5,0
İşaret Dili Kursu	5	2,5	4	4,8	9	%3,2
Osmanlıca Kursu	16	8,1	8	9,5	24	%8,5
Diğer	47	23,7	41	48,8	88	%31,2
Toplam	198	70,2	84	29,8	282	%100

Tablo 56’da görüldüğü üzere ESMEK kursiyerlerinin hangi branşlardaki kursları tercih ettiklerine yönelik soruyu cinsiyet açısından karşılaştırdığımızda;

El Sanatları Kursunu “%7,6” oranını sağlayan 15 kadın, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursunu “%11,6” oranını sağlayan 23 kadın, ahşap ve cam boyama

kursunu “%6,1” oranını sağlayan 12 kadın, resim-eburu, yağlı boya kursunu “%13,6” oranını sağlayan 27 kadın, fotoğrafçılık kursunu “%4,0” oranını sağlayan 8 kadın, bağlama ve gitar kursunu “%11,1” oranını sağlayan 22 kadın, ilkyardım kursunu “%6,1” oranını sağlayan 12 kadın, diksiyon kursunu “%5,6” oranını sağlayan 11 kadın, işaret dili kursunu “%2,5” oranını sağlayan 5 kadın, Osmanlıca kursunu “%8,1” oranını sağlayan 16 kadın, diğer kursları tercih eden “%23,7” oranını sağlayan 47 kadın olduğu görülmüştür.

Verilen cevaplarda erkeklerin, el sanatları kursuna katılan 0 kişi ve “%0” oran olduğu, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 erkek ve “%0” oran, ahşap ve cam boyama kursu 0 erkek ve “%0” oran, resim-eburu, yağlı boya kursuna 7 erkek “%8,3” oranında, fotoğrafçılık kursuna 7 erkek “%8,3” oranında, bağlama ve gitar kursuna 10 erkek “%11,9” oranında, ilkyardım kursuna 4 erkek “%4,8” oranında, diksiyon kursuna 3 erkek “%3,6” oranında, işaret dili kursuna 4 erkek “%4,8” oranında, Osmanlıca kursuna 8 erkek “%9,5” oranında, diğer branşlardaki kurslara katılan 41 erkek “%48,8” oranında olduğu görülmüştür.

Tablo 56’da görüldüğü gibi kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile cinsiyetlerinin karşılaştırılmasının sonuçlarına göre kursiyerlerin katılmış oldukları kurslar ile cinsiyetleri arasında farklar olduğu görülmektedir.

Sanat meslek kurslarını tercih eden kadınların “%70,2” oranında, erkeklerin “%29,8” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” reddedilerek, “H<sub>1</sub>: Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar cinsiyete göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmektedir.

### 5.7.5. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Yaş Faktörü Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 57:** Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Yaş Crosstabulation Analizi

	Yaşınız?										Toplam	
	15-25		26-35		36-45		46-60		61 ve üzeri			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	0	,0	1	1,5	9	16,4	4	11,1	1	11,1	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü	1	,9	4	5,9	9	16,4	9	25,0	0	,0	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	1	,9	2	2,9	6	10,9	3	8,3	0	,0	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya	11	9,6	12	17,6	4	7,3	5	13,9	2	22,2	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	1	,9	9	13,2	2	3,6	2	5,6	1	11,1	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	25	21,9	4	5,9	3	5,5	0	,0	0	,0	32	11,3
İlkyardım Kursu	7	6,1	4	5,9	3	5,5	2	5,6	0	,0	16	5,7
Diksiyon Kursu	8	7,0	4	5,9	2	3,6	0	,0	0	,0	14	5,0
İşaret Dili Kursu	7	6,1	2	2,9	0	,0	0	,0	0	,0	9	3,2
Osmanlıca Kursu	8	7,0	8	11,8	5	9,1	2	5,6	1	11,1	24	8,5
Diğer	45	39,5	18	26,5	12	21,8	9	25,0	4	44,4	88	31,2
Toplam	114	40,4	68	24,1	55	19,5	36	12,8	9	3,2	282	100

Tablo 57’de 15-25 yaş aralığında; el sanatları kursuna 0 kişi “%,0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 1 kişi “%,9” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 1 kişi “%,9” oranında, resim-eburu, yağlı boya kursuna 11 kişi “%,9,6” oranında, fotoğrafçılık kursuna 1 kişi “%,9” oranında, bağlama ve gitar kursuna 25 kişi “%,21,9” oranında, ilkyardım kursuna 7 kişi “%,6,1” oranında, diksiyon kursuna 8 kişi “%,7,0” oranında, işaret dili kursuna 7 kişi “%,6,1” oranında, Osmanlıca kursuna 8 kişi “%,7,0” oranında, diğer branşlardaki kurslara katılan 45 kişi “%,39,5” oranında olduğu görülmüştür.

26-35 yaş aralığında; el sanatları kursuna 1 kişi “%,1,5” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 4 kişi “%,5,9” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 2 kişi “%,2,9” oranında, resim-eburu, yağlı boya kursuna 12 kişi “%,17,6” oranında, fotoğrafçılık kursuna 9 kişi “%,13,2” oranında, bağlama ve gitar kursuna 4 kişi “%,5,9” oranında, ilkyardım kursuna 4 kişi “%,5,9” oranında, diksiyon kursuna 4 kişi “%,5,9” oranında, işaret dili kursuna 2 kişi “%,2,9” oranında, Osmanlıca

kursuna 8 kişi “%11,8” oranında, diğer kurslara katılan 18 kişi “%26,5” oranında olduğu görülmüştür.

36-45 yaş aralığında; el sanatları kursuna 9 kişi “%16,4” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 9 kişi “%16,4” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 6 kişi “%10,9” oranında, resim-eburu, yağlı boya kursuna 4 kişi “%7,3” oranında, fotoğrafçılık kursuna 2 kişi “%3,6” oranında, bağlama ve gitar kursuna 3 kişi “%5,5” oranında, ilkyardım kursuna 3 kişi “%5,5” oranında, diksiyon kursuna 2 kişi “%3,6” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%,0” oranında, Osmanlıca kursuna 5 kişi “%9,1” oranında, diğer kurslara 12 kişi “%21,8” oranında olduğu görülmüştür.

46-60 yaş aralığında; el sanatları kursuna 4 kişi “%11,1” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 9 kişi “%25,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 3 kişi “%8,3” oranında, resim-eburu, yağlı boya kursuna 5 kişi “%13,9” oranında, fotoğrafçılık kursuna 2 kişi “%5,6” oranında, bağlama ve gitar kursuna 0 kişi “%,0” oranında, ilkyardım kursuna 2 kişi “%5,6” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%,0” oranında, Osmanlıca kursuna 2 kişi “%5,6” oranında, diğer kurslara 9 kişi “%25,0” oranında olduğu görülmüştür.

61 ve üzeri yaş aralığında; el sanatları kursuna 1 kişi “%11,1” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%,0” oranında, resim-eburu, yağlı boya kursuna 2 kişi “%22,2” oranında, fotoğrafçılık kursuna 1 kişi “%11,1” oranında, bağlama ve gitar kursuna 0 kişi “%,0” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%,0” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%,0” oranında, Osmanlıca kursuna 1 kişi “%11,1” oranında, diğer kurslara 4 kişi “%44,4” oranında olduğu görülmüştür.

Kursiyerlerin sanat meslek kurslarını tercih etmeleri yaş aralıklarına göre; 15-25 yaş aralığında “%40,4”, 26-35 yaş aralığında “%24,1”, 36-45 yaş aralığında “%19,5”, 46-60 yaş aralığında “%12,8”, 61 ve üzeri yaş aralığında “%3,2” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” hipotezi reddedilmiş olup, “H<sub>1</sub>: Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar yaşa göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

### 5.7.6. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Eğitim Durumu Faktörü Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 58:** Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Eğitim Durumu Crosstabulation Analizi

	Eğitim Durumunuz Nedir?													
	Okur-yazar değil		İlköğretim		Lise		Ön Lisans		Lisans		Yüksek Lisans/ Doktora		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	0	,0	7	10,6	6	4,7	0	,0	2	4,8	0	,0	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	4	44,4	12	18,2	5	3,9	2	6,5	0	,0	0	,0	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	0	,0	2	3,0	7	5,5	2	6,5	1	2,4	0	,0	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	0	,0	5	7,6	16	12,6	3	9,7	8	19,0	2	28,6	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	0	,0	0	,0	3	2,4	0	,0	9	21,4	3	42,9	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	1	11,1	13	19,7	17	13,4	0	,0	1	2,4	0	,0	32	11,3
İlkyardım Kursu	0	,0	4	6,1	11	8,7	1	3,2	0	,0	0	,0	16	5,7
Diksiyon Kursu	0	,0	0	,0	4	3,1	5	16,1	5	11,9	0	,0	14	5,0
İşaret Dili Kursu	0	,0	0	,0	9	7,1	0	,0	0	,0	0	,0	9	3,2
Osmanlıca Kursu	0	,0	6	9,1	11	8,7	4	12,9	3	7,1	0	,0	24	8,5
Diğer	4	44,4	17	25,8	38	29,9	14	45,2	13	31,0	2	38,6	88	31,2
Toplam	9	3,2	66	23,4	127	45,0	31	11,0	42	14,9	7	2,5	282	100

Tablo 58'e bakıldığında okur-yazar olmayanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%,0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 4 kişi “%44,4” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%,0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 0 kişi “%,0” oranında, fotoğrafçılık kursuna 0 kişi “%,0” oranında, bağlama ve gitar kursuna 1 kişi “%11,1” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%,0” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%,0” oranında, Osmanlıca kursuna 0 kişi “%,0” oranında, diğer kurslara 4 kişi “%44,4” oranında olduğu görülmektedir.

İlköğretim mezunu; el sanatları kursuna 7 kişi “%10,6” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 12 kişi “%18,2” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 2 kişi “%3,0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 5 kişi “%7,6” oranında, fotoğrafçılık kursuna 0 kişi “%,0” oranında, bağlama ve gitar kursuna 13 kişi “%19,7” oranında, ilkyardım kursuna 4 kişi “%6,1” oranında, diksiyon kursuna

0 kişi “%0,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 6 kişi “%9,1” oranında, diğer kurslara 17 kişi “%25,8” oranında olduğu görülmektedir.

Lise mezunu; el sanatları kursuna 6 kişi “%4,7” oranında, dikiş-nakiş, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 5 kişi “%3,9” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 7 kişi “%5,5” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 16 kişi “%12,6” oranında, fotoğrafçılık kursuna 3 kişi “%2,4” oranında, bağlama ve gitar kursuna 17 kişi “%13,4” oranında, ilkyardıml kursuna 11 kişi “%8,7” oranında, diksiyon kursuna 4 kişi “%3,1” oranında, işaret dili kursuna 9 kişi “%7,1” oranında, Osmanlıca kursuna 11 kişi “%8,7” oranında, diğer kurslara 38 kişi “%29,9” oranında olduğu görülmektedir.

n Lisans mezunu; el sanatları kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, dikiş-nakiş, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 2 kişi “%6,5” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 2 kişi “%6,5” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 3 kişi “%9,7” oranında, fotoğrafçılık kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, bağlama ve gitar kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ilkyardıml kursuna 1 kişi “%3,2” oranında, diksiyon kursuna 5 kişi “%16,1” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 4 kişi “%12,9” oranında, diğer kurslara 14 kişi “%45,2” oranında olduğu görülmektedir.

Lisans mezunu; el sanatları kursuna 2 kişi “%4,8” oranında, dikiş-nakiş, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 1 kişi “%2,4” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 8 kişi “%19,0” oranında, fotoğrafçılık kursuna 9 kişi “%21,4” oranında, bağlama ve gitar kursuna 1 kişi “%2,4” oranında, ilkyardıml kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, diksiyon kursuna 5 kişi “%11,9” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 3 kişi “%7,1” oranında, diğer kurslara 13 kişi “%31,0” oranında olduğu görülmektedir.

Yüksek Lisans/Doktora mezunu; el sanatları kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, dikiş-nakiş, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 2 kişi “%28,6” oranında, fotoğrafçılık kursuna 3 kişi “%42,9” oranında, bağlama ve gitar kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ilkyardıml kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, diksiyon

kursuna 0 kişi “%,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%,0” oranında, Osmanlıca kursuna 0 kişi “%,0” oranında, diğer kurslara 2 kişi “%38,6” oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 58’de görüldüğü gibi kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile eğitim durumları arasında farklılıklar vardır.

Sanat meslek kurslarını tercih etmede eğitim durumuna göre; okur-yazar olmayan “%3,2 oranında, ilköğretim mezunu “%23,4” oranında, lise mezunu “%45,0” oranında, ön lisans mezunu “%11,0” oranında, lisans mezunu “%14,9” oranında, yüksek lisans/doktora mezunu “%2,5” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” hipotezi reddedilerek, “H<sub>1</sub>: Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

#### 5.7.7. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Medeni Durum Faktörü Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 59:** Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede Medeni Durum Crosstabulation Analizi

	Medeni Durumunuz?					
	Evli		Bekar		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
El Sanatları Kursu	14	9,8	1	,7	15	5,3
Dikiş-Nakış, İğne-Tığ Oyası, El Örgüsü Kursu	21	14,7	2	1,4	23	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	11	7,7	1	,7	12	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	20	14,0	14	10,1	34	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	12	8,4	3	2,2	15	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	6	4,2	26	18,7	32	11,3
İlkyardım Kursu	7	4,9	9	6,5	16	5,7
Diksiyon Kursu	3	2,1	11	7,9	14	5,0
İşaret Dili Kursu	0	,0	9	6,5	9	3,2
Osmanlıca Kursu	9	6,3	15	10,8	24	8,5
Diğer	40	28,0	48	34,5	88	31,2
Toplam	143	50,7	139	49,3	282	100

Tablo 59’a bakıldığında medeni durumu evli olanlardan; el sanatları kursuna 14 kişi “%9,8” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 21 kişi “%14,7” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 11 kişi “%7,7” oranında, resim-ebru yağlı boya kursuna 20 “%14,0” oranında, fotoğrafçılık kursuna 12 kişi “%8,4”



oranında, bağlama ve gitar kursuna 6 kişi “%4,2” oranında, ilkyardım kursuna 7 kişi “%4,9” oranında, diksiyon kursuna 3 kişi “%2,1” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 9 kişi “%6,3” oranında, diğer kurslara 40 kişi “%28,0” oranında katılmış oldukları görülmektedir.

Medeni durumu bekar olanlardan; el sanatları kursuna 1 kişi “%0,7” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 2 kişi “%1,4” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 1 kişi “%0,7” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 14 kişi “%10,1” oranında, fotoğrafçılık kursuna 3 kişi “%2,2” oranında, bağlama ve gitar kursuna 26 kişi “%18,7” oranında, ilkyardım kursuna 9 kişi “%6,5” oranında, diksiyon kursuna 11 kişi “%7,9” oranında, işaret dili kursuna 9 kişi “%6,5” oranında, Osmanlıca kursuna 15 kişi “%10,8” oranında, diğer kurslara 48 kişi “%34,5” oranında olduğu görülmüştür.

Tablo 59’da görüldüğü gibi kursiyerlerin tercih ettikleri kurslar medeni durumlarına göre farklılaşmıştır.

Medeni durumu evli olan kursiyerler “%50,7” oranında, bekar olan kursiyerler “%49,3” oranında oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “ $H_0$ ” hipotezi reddedilerek, “ $H_1$ : Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar medeni durumuna göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

### 5.7.8. Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede İş Durumu Faktörü Çapraz Tablo Analizi

**Tablo 60:** Sanat Meslek Kurslarını Tercih Etmede İş Durumu Crosstabulation Analizi

		İş Durumunuz Nedir?								Toplam
		Ev Hanımı	İşçi	Memur	Öğrenci	Serbest Meslek	Emekli	İşsiz	Diğer	
El Sanatları Kursu	N	15	0	0	0	0	0	0	0	15
	%	19,5	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	5,3
Dikiş-Nakış, İğne, Tiğ Oyası, El Örgüsü Kursu	N	21	0	1	1	0	0	0	0	23
	%	27,3	,0	2,4	1,0	,0	,0	,0	,0	8,2
Ahşap ve Cam Boyama Kursu	N	7	0	0	0	2	0	3	0	12
	%	9,1	,0	,0	,0	13,3	,0	14,3	,0	4,3
Resim-Ebru, Yağlı Boya Kursu	N	7	1	12	11	1	2	0	0	34
	%	9,1	5,9	29,3	11,5	6,7	22,2	,0	,0	12,1
Fotoğrafçılık Kursu	N	2	3	5	0	2	1	1	1	15
	%	2,6	17,6	12,2	,0	13,3	11,1	4,8	16,7	5,3
Bağlama ve Gitar Kursu	N	0	3	1	23	3	0	1	1	32
	%	,0	17,6	2,4	24,0	20,0	,0	4,8	16,7	11,3
İlkyardım Kursu	N	6	0	0	5	1	0	4	0	16
	%	7,8	,0	,0	5,2	6,7	,0	19,0	,0	5,7
Diksiyon Kursu	N	1	0	3	9	0	0	0	1	14
	%	1,3	,0	7,3	9,4	,0	,0	,0	16,7	5,0
İşaret Dili Kursu	N	0	1	0	7	0	0	1	0	9
	%	,0	5,9	,0	7,3	,0	,0	4,8	,0	3,2
Osmanlıca Kursu	N	4	2	4	5	0	4	5	0	24
	%	5,2	11,8	9,8	5,2	,0	44,4	23,8	,0	8,5
Diğer	N	14	7	15	35	6	2	6	3	88
	%	18,2	41,2	36,6	36,5	40,0	22,2	28,6	50,0	31,2
Toplam	N	77	17	41	96	15	9	21	6	282
	%	27,3	6,0	14,5	34,0	5,3	3,2	7,4	2,1	100

Tablo 60'a bakıldığında ev hanımı olanlardan; el sanatları kursuna katılan 15 kişi "%19,5" oranında, dikiş-nakış, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 21 kişi "%27,3" oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 7 kişi "%9,1" oranında, resim-ebru yağlı boya kursuna 7 kişi "%9,1" oranında, fotoğrafçılık kursuna 2 kişi "%2,6" oranında, bağlama ve gitar kursuna 0 kişi "%0" oranında, ilkyardım kursuna 6 kişi "%7,8" oranında, diksiyon kursuna 1 kişi "%1,3" oranında, işaret dili kursuna 0 kişi "%0" oranında, Osmanlıca kursuna 4 kişi "%5,2" oranında, diğer kurslara katılan 14 kişi "%18,2" oranında olduğu görülmektedir.

İşçi olanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi "%0" oranında, dikiş-nakış, iğne-tiğ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi "%0" oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi "%0" oranında, resim-ebru yağlı boya kursuna 1 kişi "%5,9" oranında,

fotoğrafçılık kursuna 3 kişi “%17,6” oranında, bağlama ve gitar kursuna 3 kişi “%17,6” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%0” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%0” oranında, işaret dili kursuna 1 kişi “%5,9” oranında, Osmanlıca kursuna 2 kişi “%11,8” oranında, diğer kurslara 7 kişi “%41,2” oranında olduğu görülmektedir.

Memur olanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 1 kişi “%2,4” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 12 kişi “%29,3” oranında, fotoğrafçılık kursuna 5 kişi “%12,2” oranında, bağlama ve gitar kursuna 1 kişi “%2,4” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%0” oranında, diksiyon kursuna 3 kişi “%7,3” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0” oranında, Osmanlıca kursuna 4 kişi “%9,8” oranında, diğer kurslara 15 kişi “%36,6” oranında olduğu görülmektedir.

Öğrenci olanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 1 kişi “%1,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 11 kişi “%11,5” oranında, fotoğrafçılık kursuna 0 kişi “%0” oranında, bağlama ve gitar kursuna 23 kişi “%24,0” oranında, ilkyardım kursuna 5 kişi “%5,2” oranında, diksiyon kursuna 9 kişi “%9,4” oranında, işaret dili kursuna 7 kişi “%7,3” oranında, Osmanlıca kursuna 5 kişi “%5,2” oranında, diğer kurslara 35 kişi “%36,5” oranında olduğu görülmektedir.

Serbest mesleklerde çalışanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 2 kişi “%13,3” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 1 kişi “%6,7” oranında, fotoğrafçılık kursuna 2 kişi “%13,3” oranında, bağlama ve gitar kursuna 3 kişi “%20,0” oranında, ilkyardım kursuna 1 kişi “%6,7” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0” oranında, Osmanlıca kursuna 0 kişi “%0” oranında, diğer kurslara, 6 kişi “%40,0” oranında olduğu görülmektedir.

Emekli olanlardan; el sanatları kursuna katılan 0 kişi “%0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 2 kişi “%22,2” oranında, fotoğrafçılık kursuna 1 kişi “%11,1” oranında, bağlama ve gitar kursuna 0

kişi “%0,0” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 4 kişi “%44,4” oranında, diğer kurslara katılan 2 kişi “%22,2” oranında olduğu görülmektedir.

İşsiz olanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 3 kişi “%14,3” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, fotoğrafçılık kursuna 1 kişi “%4,8” oranında, bağlama ve gitar kursuna 1 kişi “%4,8” oranında, ilkyardım kursuna 4 kişi “%19,0” oranında, diksiyon kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, işaret dili kursuna 1 kişi “%4,8” oranında, Osmanlıca kursuna 5 kişi “%23,8” oranında, diğer kurslara 6 kişi “%28,6” oranında olduğu görülmektedir.

Diğer iş durumunda olanlardan; el sanatları kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, ahşap ve cam boyama kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, resim-eburu yağlı boya kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, fotoğrafçılık kursuna 1 kişi “%16,7” oranında, bağlama ve gitar kursuna 1 kişi “%16,7” oranında, ilkyardım kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, diksiyon kursuna 1 kişi “%16,7” oranında, işaret dili kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, Osmanlıca kursuna 0 kişi “%0,0” oranında, diğer kurslara 3 kişi “%50,0” oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 60’da görüldüğü gibi kursiyerlerin katıldıkları kurslar iş durumlarına göre değişiklik göstermiştir.

Ev hanımı “%27,3” oranında, işçi “%6,0” oranında, memur “%14,5” oranında, öğrenci “%34,0” oranında, serbest meslek “%5,3” oranında, emekli “%3,2” oranında, işsiz “%7,4” oranında, diğer iş durumunda kurslara katılanların “%2,1” oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre oranın bu şekilde sonuçlanması sonucunda “H<sub>0</sub>” hipotezi reddedilerek, “H<sub>1</sub>: Sanat ve meslek kurslarına katılan kursiyerlerin katıldıkları kurslar iş durumuna göre farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

## SONUÇ

Eğitim, bireylere yaşam boyu hizmet sunan bir s¼reç olup toplumların sosyal, k¼lt¼rel, ekonomik ve politik gelişmelerini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle eğitimin hızla gelişen teknoloji ve çağdaş gelişmeler doğrultusunda toplumun ve bireyin gereksinimlerine yanıt verecek şekilde d¼zenlenmesi öncelikler arasında yer almalıdır. İnsanlar aldıkları eğitimle meslek sahibi olarak hayatlarını kazanırlar. Meslek, bireyin hayatını kazanmak için yaptığı ve belli bir eğitimle kazandığı bilgi ve becerilere dayalı faaliyetler b¼t¼n¼d¼r. Mesleki eğitim ise, bireylere ilgi, istek ve kabiliyetleri doğrultusunda iş hayatında geçerliliği olan bir mesleği öğretmek için bilgi, beceri, iş alışkanlığı kazandırma, bireyin yeteneklerini geliştirme sürecidir.

T¼rkiye’de b¼t¼n eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı’na (MEB) bağlıdır. T¼rkiye’nin nitelikli insan g¼c¼ ihtiyaçı d¼ř¼n¼ld¼đ¼nde mesleki eğitimde giderek önem kazanmıştır. Bu da vakıflar, sivil toplum örg¼tleri, bakanlıklar, işkur, b¼y¼křehir belediyeleri, belediyeler gibi çeşitli kurum ve kuruluşlarca y¼netilmektedir ve bu mesleki eğitimleri veren kuruluşlar MEB’in kapsadığı alanlar dışındaki mesleki alanlarda eğitim vermektedirler. Ülkemizdeki bu kurum ve kuruluşlar meslek kazanma, kendini geliştirme, sosyalleşme, rehabilite amaçlı olarak çok çeşitli alanlarda kurslar d¼zenlemektedirler. Yerel y¼netimlerde ise belediyeler bu hizmeti veren kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Belediyelerin sosyal yaşam içerisinde var olduğu takdirde topluma karşı belirli g¼rev ve sorumlulukları mevcuttur. Toplumun parçası olan belediyeler, yerel alanda yaşayan bireylerin ihtiyaçlarını takip edip bu doğrultuda projeler geliştirerek s¼rekliliđin sağlanması için çalışmaladırlar. Toplumun gereksinimlerinin, ihtiyaçlarının, isteklerinin takip edilmesi ve belirlenmesinde belediyelerin en önemli, en b¼y¼k destekçisi kimdir diye d¼ř¼n¼ld¼đ¼nde halkla ilişkiler unsuru karşımıza çıkmaktadır. Halkla ilişkiler belediyelerin, halkla olan ilişkilerini sağladığı gibi, var olan ilişkileri de geliştirmek için yapılan çalışmaların, faaliyetlerin, hizmetlerin tamamını kapsamaktadır. Bu bağlamda ESMEK topluma kazandırılmış bir halkla ilişkiler hizmetidir. Kamu faydası g¼zeten, toplumun sosyal, ekonomik, k¼lt¼rel gelişimini destekleyen tanıma, tanıtma ve kitle iletişim araçlarıyla tamamen toplumun yararına yapılan bir halkla ilişkiler çalışmasıdır.

Sanat ve meslek edindirme kursları, toplumsal bir fayda sağlamak amacıyla ve istihdama yönelik mesleki ve teknik eğitim branşları, el becerilerini geliştirmeye yönelik ya da hobi içerikli el sanatları, çağın gereklerinden olan bilgisayar, dil eğitimleri, müzik, sağlık ve spor çalışmalarıyla yetişkinlerin eğitimi alanındaki boşluğu doldurmak gibi geniş bir yelpazede faaliyette bulunmak için kurulmuşlardır. ESMEK'te Erbaa Belediyesinin yaygın eğitim hizmeti sunan bir organizasyondur. ESMEK kursiyerlerin kişisel gelişimlerine, yeni bilgi ve beceriler edinmelerine katkı sağlamak, kadın emeğini geliştirerek destek olmak, yerel ekonomiye katkıda bulunmak, sosyalleşme imkanı bulamamış bireylerin yeni bir çevre edinmesi, ruhsal sıkıntılarından kurtulması ve rehabilite amaçlı kurulmuş bir yaygın eğitim organizasyonudur.

Bu araştırma ESMEK kursiyerlerinin halkla ilişkiler faaliyetleri görüşlerinin sanat ve meslek edindirme kurslarının toplumsal faydasının olup olmadığına yönelik karşılaştırılmasını içermektedir. Araştırma rastgele seçilen 282 ESMEK kursiyerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında halkla ilişkiler, sanat ve meslek edindirme kursları, ESMEK değişkenleri incelenerek, anket sonuçlarına göre karşılaştırmalar yapılmıştır.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin demografik özellikleri şu şekildedir; %70,2'si kadın, %29,8'i erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde, %40,4'ü 15-25 yaş aralığında, %24,1'i 26-35 yaş aralığında, %19,5'i 36-45 yaş aralığında, %12,8'i 46-60 yaş aralığında, %3,2'si 61 ve üzeri yaş aralığındadır. Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında, %3,2'si okur-yazar değil, %23,4 ilköğretim, %45,0 lise, %11,0 ön lisans, %14,9 lisans, %2,5 yüksek lisans/doktora mezunudur. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında, %50,7'si evli, %49,3'ü bekarıdır. Katılımcıların iş durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %27,3'ü ev hanımı, %6,0'ı işçi, %14,5'i memur, %34,0'ı öğrenci, %5,3'ü serbest meslek, %3,2'si emekli, %7,4'ü işsiz, %2,1'i diğer işlerde çalışanlardır. Katılımcıların esmek'te eğitim verilen diğer branşlardaki kurslara katıldınız mı sorusu incelendiğinde, %71,3'ü evet, %28,7'si hayır demiştir. Katılımcıların hangi branşlardaki kurslara katıldıkları incelendiğinde, %5,3'ü el sanatları kursu, %8,2'si dikiş-nakış, iğne-tığ oyası, el örgüsü kursu, %4,3'ü ahşap ve cam boyama kursu, %12,1'i resim-eburu, yağlı boya kursu, %5,3'ü fotoğrafçılık kursu, %11,3'ü bağlama

ve gitar kursu, %5,7'si ilkyardım kursu, %5,0'ı diksiyon kursu, %3,2'si işaret dili kursu, %8,5'i Osmanlıca kursu, %31,2'si diğer kurslara katılmışlardır.

ESMEK'in halkla ilişkiler faaliyetleri boyutuna yönelik anketin ilk 20 sorusunun frekans analizine göre ortalama ve standart sapmaları alınmıştır. Ortalaması en yüksek ilk üç soru incelendiğinde, “4,4149” oranıyla “*ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar*” sorusu, “4,3865” oranıyla “*ESMEK vatandaşlara faydalı bir halkla ilişkiler çalışmasıdır*” sorusu, “4,3511” oranıyla “*ESMEK hizmetlerini başarılı bir halkla ilişkiler çalışması buluyorum*” sorusu en çok algılanan en olumlu ilk üç soru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ESMEK'in halkla ilişkiler faaliyetleri boyutuna yönelik anketin ilk 20 sorusunun frekans analizleri yapılmıştır. Hangi soruya kaç kişinin cevap verdiği görülmüştür.

ESMEK'in sosyal, kültürel, ekonomik fayda boyutuna yönelik anketin ikinci kısmındaki 20 sorunun frekans analizine göre ortalama ve standart sapmaları alınmıştır. Ortalaması en yüksek ilk üç soru incelendiğinde “4,4078” oranıyla “*insanlara bu katkıların sağlanabilmesi için de aradaki akımı sağlayacak olan halkla ilişkilerin mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum*” sorusu, “4,3723” oranıyla “*ESMEK'in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum*” sorusu, “4,3652” oranıyla “*ESMEK'in ücretsiz olmasından memnunum, katılmamda etkisi oldu*” sorusu en çok algılanan en çok cevap verilen en olumlu ilk üç soru olduğu görülmüştür.

ESMEK'in sosyal, kültürel, ekonomik fayda boyutuna yönelik anketin ikinci kısmındaki 20 sorunun frekans analizleri yapılmıştır. Hangi soruya kaç kişinin ne şekilde cevap verdiği görülmüştür.

Araştırmanın ana hipotezleri kapsamında, “*ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar*” sorusuna kursiyerlerin katılmış oldukları kurslar ile karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış, çoğunluğun bu soruya olumlu cevap vermiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“*ESMEK'in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum*” sorusuna kursiyerlerin katılmış oldukları kurslar ile karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış, çoğunluğun bu soruya olumlu cevap verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

“ESMEK’in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum” sorusuna kursiyerlerin katılmış oldukları kurslar ile karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış, çoğunluğun bu soruya olumlu cevap verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın alt hipotezleri kapsamında, sanat meslek kurslarını tercih etmede kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile cinsiyetleri karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış, ulaşılan sonuca göre kursiyerlerin katıldıkları kursların cinsiyetlerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür.

Sanat meslek kurslarını tercih etmede kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile yaşları karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış buna göre, kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile yaşları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sanat meslek kurslarını tercih etmede kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile eğitim durumları karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış buna göre, kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile eğitim durumları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sanat meslek kurslarını tercih etmede kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile medeni durumları karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış buna göre, kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile medeni durumları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sanat meslek kurslarını tercih etmede kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile iş durumları karşılaştırılarak crosstab analizi yapılmış buna göre, kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile iş durumları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın konusunu oluşturan halkla ilişkiler kavramı ile sanat meslek kursları değişkenlerinin birbirleri ile pozitif yönde ilişkide olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, belediyelerin topluma vermiş olduğu sanat meslek kursları hizmeti başlı başına bir halkla ilişkiler çalışmasıdır. Bu halkla ilişkiler çalışması kamu faydasını gözetmesinden dolayı toplumun sosyal, kültürel, ekonomik yarar edinmesini sağlar.

Toplumsal çevreyi oluşturan bireylerin birbirlerine daha anlayışlı, sevgiyle bir arada bulunmasını sağlayacak eğitimlerin ihtiyaç görülen değişik dallarda ve insani değerler, meslek değerlerini içeren eğitimlerin düzenlenmesinin toplumsal çevreye ve yerel halka faydalı olabileceği düşünülmelidir.



## KAYNAKLAR

Adalet Bakanlığı, Mevzuat. 2004, **5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun**, Ankara: Tertip:5, Cilt:44

Akbaş, Oktay. 2000, **İstihdama Yönelik Yetişkin Mesleki Eğitim Programlarından Daktilografi Kurs Programlarının Değerlendirilmesi (Ankara İli Merkez İlçe H.E.M. Daktilografi Kursları)**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Akşam. 2013, **“Eğitim Yuvası Gibi Cezaevi”**, Kaynak: <http://www.aksam.com.tr/yasam/egitim-yuvasi-gibi-cezaevi/haber-226312>, (Erişim Tarihi: 16 Temmuz 2013).

Ay, Ferhat. 2015, **Aile Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi Bağlamında Etkililiğinin Değerlendirilmesi**, Bartın: Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Aydın, Türkan. 2014, **Kamuya Ait İşletmelerde Halkla İlişkiler Etkinlik Ölçümü: Kastamonu- Daday Orman İşletme Müdürlüğü Örneği**, Artvin: Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Ayhan, Bünyamin. Kadir Canöz. 2006, **Hastaların Hastane Tercihinde Etkili Olan Halkla İlişkiler Faaliyetleri**, II. Ulusal Halkla İlişkiler Sempozyumu.

Aziz, Aysel. 2014, **Siyasal İletişim**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

Balta Peltekoğlu, Filiz. 1993, **Halkla İlişkilere Giriş**, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayın No:524, İletişim Fakültesi Yayın No:1.

Balta Peltekoğlu, Filiz. 2014, **Halkla İlişkiler Nedir**, İstanbul: Beta Yayıncılık.

Boyacıoğlu, Ebru Z. 2014, **Kırsal Turizmde Kadın Girişimciliği: Edirne Örneği**, Edirne: Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, S. 4/2, ss. 82-90.

Budak, Gönül. Gülay Budak. 2014, **İmaj Mühendisliği Vizyonundan Halkla İlişkiler**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

Bulut, Selahattin. 2010, **Türkiye’de Aktif İstihdam Politikası Aracı Olarak Düzenlenen İşgücü Eğitim Kurslarının İstihdam Açısından Belirleyiciliği**, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Buz, Ayhan. 2010, **Hedef Titremeyen Bir El İster**, İstanbul: Neden Yayıncılık.

Bülbül, A. Rıdvan. 2004, **Halkla İlişkiler**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çelik, E. Filiz. 2011, **Yerel Yönetimlerin Sanat Eğitimindeki Yeri Ve Önemi (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK Örneği)**, Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Çetin, Bahattin. 2012, **Gıda Sanayi İşletme Ekonomisi**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

Demir, Şirvan Şen. 2011, “**Halkla İlişkiler Faaliyetlerinde İletişim Tekniklerinin Etkisi: Konaklama İşletmeleri Örneği**”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt:8, Sayı:2.

DHA. 2013, “**Sivas’ta Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumu, Bir Eğitim Kurumu Gibi Görev Yapıyor**”, Kaynak: [http://www.dha.com.tr/okul-gibi-cezaevi\\_417269.html](http://www.dha.com.tr/okul-gibi-cezaevi_417269.html), (Erişim Tarihi: 23 Ocak 2013).

Erbaa Bülteni. 2015, “**Erbaa’ ya İyi Gelecek**”, Erbaa Belediyesi Ücretsiz Yerel Süreli Yayın Dergisi, Erbaa: Sayı:1.

Erbaa Bülteni. 2015, “**Yeni Erbaa Şekilleniyor**”, Erbaa Belediyesi Ücretsiz Süreli Yerel Yayın Dergisi, Erbaa: Sayı:2.

Erdoğan, İrfan. 2011, **İletişimi Anlamak**, Ankara: Pozitif Matbaacılık.

Erdoğan, İrfan. 2012, **Pozitivist Metodoloji ve Ötesi**, Ankara: Erk Yayınları.

Erdoğan, İrfan. 2014, **Teori ve Pratikte Halkla İlişkiler**, Ankara: Erk Yayınları.

Ergen, Hüseyin. 1999, “**Ekonomik Yaklaşım Türkiye’de Eğitimin Ekonomik Büyümeye Katkısı**”, Cilt: 10, Sayı: 35.

Erol, Sevgi Işık. 2013, “**Gençlere Yönelik Aktif İstihdam Politikaları: Japonya, Çin, Türkiye ve Kore Örnekleri**”, TÜHİS İş Hukuku Ve İktisat Dergisi, Cilt: 24, Sayı:6.

Ertam, Münevver Aydil. 2011, **İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat Ve Meslek Eğitimi Kurslarında Verilen Deri Aksesuarları Dersinin İncelenmesi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Güven, Gül Sena. 2013, **Halkla İlişkilerde Meslekleşme Olgusu: Kamu ve Özel Sektör Karşılaştırmalı Bir Uygulama**, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Haberler. 2015, “**Hanimeli Çarşısı’nda Kadınlara İş İmkani**”, Kaynak: [http://www.haberler.com/hanimeli-carsisi-nda-kadinlara-is-imbani-7588025\\_haberi/](http://www.haberler.com/hanimeli-carsisi-nda-kadinlara-is-imbani-7588025_haberi/), Erişim Tarihi: (11 Ağustos 2015).

Habertürk. 2015, “**Silivri Cezaevi Fabrika Gibi Çalışıyor**”, Kaynak: <http://www.haberturk.com/yasam/haber/1139342-silivri-cezaevi-fabrika-gibi-calisiyor>, (Erişim Tarihi: 13 Ekim 2015).

Hayran, Nihal. 2013, **Yerel Yönetimlerde Kadın İstihdam Politikaları: İZMEK (İzmit Belediyesi Meslek Edindirme Kursları) Örneği**, Yalova: Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Işık, Metin. 2013, **Halkla İlişkilere Giriş**, Konya: Eğitim Yayınevi.

İltaş Aşılıpınar, Görkem. 2009, **Halkla İlişkiler Alanında Temel Koçluk Becerilerinin Kullanımı: Temel Koçluk Becerileri Eğitiminin; Halkla İlişkiler Öğrencilerinin Dinleme, Soru Sorma ve Gözlem Becerilerine Etkisi**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

İşçi, Metin. 2002, **Halkla İlişkiler**, İstanbul: Der Yayınları.

İşinibilir, Yücel. 2010, **Halkla İlişkiler Kültür İlişkisi Örnek Olay: Akyazı Belediyesi Halkla İlişkiler Faaliyetleri Kültür İlişkisi**, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

İzğören, Ahmet Şerif. 2013, **İş Yaşamında 100 Kanguru- Sistem Liderliği**, Ankara: Elma Yayınevi.

İzle7. 2016, “**Mahkumların Ürünleri Satışta**”, Kaynak: <http://www.izle7.com/kanal7/izle-12897-ana-haber-8-subat-2016.html>, (Erişim Tarihi: 8 Şubat 2016).

Kadıbeşegil, Salim. 2013, **İtibar Yönetimi**, İstanbul: MediaCat Yayınları.

Kalafat Çat, Arzu. 2013, **Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler: Gümüşhane Belediyesi Örneği**, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Kalaycı, Sebil. 2014, **(İSMEK) İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında Verilen Ciltleme Dersinin İncelenmesi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Kalaycı, Şeref. 2010, **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri**, Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Karaköse, Sezer. 2004, **Hastanelerde Halkla İlişkiler ve İzmir'deki Hastanelerin Halkla İlişkiler Faaliyetlerine İlişkin Bir Araştırma**, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Kayacı, Ekrem. 2007, **Özürllüler İçin Verimli Bir İstihdam Politikası Oluşturulması**, Ankara: T.C. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi.

Kazancı, Metin. 1980, **Halkla İlişkiler**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No.459.

Kazancı, Metin. 1997, **Kamuda Ve Özel Sektörde Halkla İlişkiler**, Ankara: Turhan Kitabevi.

Kılıç, Ahter Özlem. 2006, **Halkla İlişkiler Açısından İstanbul İlindeki Tekstil İşletmelerinin Mevcut Durumu ve Örnek İşletmelerde İç Ve Dış Halkla İlişkiler Uygulamalarının İncelenmesi**, Tekirdağ: Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Koçel, Tamer. 2014, **İşletme Yöneticiliği**, İstanbul: Beta Yayıncılık.

MEB Mevzuat. 2010, **Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği**, Ankara: MEB.

Memurlar. 2014, **“Bu Cezaevi Fabrika Gibi Çalışıyor”**, Kaynak: <http://www.memurlar.net/haber/487375/>, (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2014).

Meriç, Havva. 2011, **Ankara Keçiören Belediyesi Meslek Edindirme Kurs Merkezlerinde Düzenlenen Takı Tasarımı Ders Programının İncelenmesi**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Mesleki Eğitim Kanunu. 1986, **“Üçüncü Kısım Çıraklık, Kalfalık ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Birinci Bölüm Çıraklık Ve Kalfalık Eğitimi”**, Kanun Numara: 3308, Tertip:5, Cilt:26.

Messeğitim. 2009, “**Yaygın Eğitim Kapsamında Mesleki Eğitim Sistemi**”,  
Kaynak: <http://www.messegitim.com.tr/ti/579/0/YAYGIN-EGITIMKAPSAMINDA-MESLEKI-EGITIM-SISTEMI>, (Erişim Tarihi: Ekim 2009).

Mucuk, İsmet. 2000, **Modern İşletmecilik**, İstanbul: Türkmen Kitapevi.

Musabaev, Talaibek. 2011, **Politik Halkla İlişkiler Faaliyetlerinden Örgüt İçi Politik Halkla İlişkiler: Ak Parti Örneği**, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Öksüz, Nazan. 2007, **Mesleki Eğitim Kurslarının Kadınların İstihdam Edilebilirliğine Katkısı Ve İşkur’un Üstlenebileceği Roller**, Ankara: T.C. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi.

Öksüz, Nazan. 2010, **İşkur Tarafından Düzenlenen Mesleki Eğitim Kurslarının Kadınların İstihdam Edilebilirliğine Katkısı**, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Öncekadm. 2015, “**Girişimcilikte Önce Kadın Projesi İle 10.000 Kadına Gelir Kapısı Açılacak**”, Kaynak: <http://oncekadin.gov.tr/manset/10>, Erişim Tarihi: (3 Nisan 2015).

Öztürk, Özkan. 2007, **İstihdam Konusunda Kobi’lerin Önemi Ve Kobi Alanında Eğitim İstihdam İlişkisi Açısından Kamu İstihdam Kurumunun Rolü**, Ankara: T.C. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi.

Poyraz, Emel. Kezban Yöndemli. 2015, **Yerel Yönetimlerde Yükselen Halkla İlişkiler İhtiyacı**, İstanbul: Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, s.2.

Rağbet, İbrahim. 2013, **Halkla İlişkiler Uzmanları ve Medya İle İlişkileri**, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Tezsiz Yüksek Lisans Tezi.

Sabuncuoğlu, Zeyyat. 2013, **İşletmelerde Halkla İlişkiler**, Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.

Sağır, Adem. Şener Kaya. 2015, “**Kentsel Yaşam Dikotomileri (Karabük Belediyesi Sosyal Yaşam Merkezleri Örneği)**”, Ankara, S. 10/2, ss. 799-828.

Sarı, Gülşen. Nejat Özüpek. 2011, **Seyahat Acentelerinde Uygulanan Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin İç Tanıtıma Etkisi: Manavgat Örneği**, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:1.

Şahoğlu, Başak. 2010, **Halk Eğitim Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Devam Eden Yetişkinlerin Katılım Amaçları Ve Kurslara İlişkin Görüşleri**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Temiz, Murat. 2009, **Halk Eğitimi Merkezlerinde Görevli Mesleki-Teknik ve Sosyal-Kültürel Kursları Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi**, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

TESK. Tesk Yayınları, “**21. Yüzyıl Türkiye’inde Çıraklık Eğitiminin Rolü Türkiye’de Çıraklık Eğitimi**”,

Kaynak: <http://www.tesk.org.tr/tr/yayin/88/3.php>, Erişim Tarihi: 3 Nisan 2015

Tez, Eda. 2014, **Halk Eğitim Merkezleri Nakış Kurslarına Ve Tercih Nedenlerine İlişkin Kursiyer Görüşleri (Ankara İli Örneği)**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Tırinoğlu, Şengül. 2006, **Aile Yaşam Merkezindeki Kurslara Katılan Kadınların Kurs Devam Etme Nedenleri Ve Memnuniyet Durumlarının Araştırılması**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Tuncer, Doğan. Doğan Yaşar Ayhan. Demet Varoğlu. 2007, **Genel İşletmecilik Bilgileri**, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Ünsal, Derya. 2013, **İşkur Tarafından Düzenlenen Mesleki Eğitim Kurslarının Kursiyerlerin Bireysel Kariyer Planlamalarına Katkısı Hakkındaki Kursiyerlerin Görüşleri**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Yaldız, Özen. 2015, **Ceza İnfaz Kurumlarındaki Meslek Edindirme Eğitim Programlarının İncelenmesi (Düz Dikiş Makineci Kursu Örneği)**, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Yancar, Murat. 2014, **Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Mesleki Ve Teknik Kurslara Devam Eden Yetişkinlerin Bu Kursları Tercih Etme Nedenleri Ve Kurs İlişkin Beklentileri (Menemen Örneği)**, İzmir: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Yerel Yönetimler, Anadolu Yerel Yönetimler Dergisi. 2016, “**Yılın Yerel Yöneticileri Ödüllerini Aldı**”, Kayseri: Burçak Basın Dağıtım, Sayı:101.

Yıldız, Sevil. 2013, **Medya Ve Hukuk**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

Yılmaz, Bayram. 2011, **Mükemmel Halkla İlişkiler Yaklaşımı Açısından Türkiye’de ki Kalkınma Ajanslarının Halkla İlişkiler Faaliyetleri: Baka Örneği**, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Zaman. 2011, “**Cezaevinde Misafir Olmak**”, Kaynak: [http://www.zaman.com.tr/yazarlar/nuriye-akman/cezaevinde-misafir-olmak\\_1201674.html](http://www.zaman.com.tr/yazarlar/nuriye-akman/cezaevinde-misafir-olmak_1201674.html), (Erişim Tarihi: 13 Kasım 2011).



## EKLER

### EK-1: Anket Soruları

#### ANKET SORULARI

#### AVRASYA ÜNİVERSİTESİ

#### (Kursiyer Anket Formu)

Değerli Kursiyer;

Bu anket çalışması için toplanan veriler “Mesleki Eğitim Kurslarının Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin İncelenmesi: (ESMEK) Erbaa Sanat ve Mesleki Eğitim Kursu” konulu Yüksek Lisans Tezi’nde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. İstenilen bilgiler tamamen bilimsel araştırma amaçlı kullanılacak olup cevaplar kesinlikle gizli tutulacaktır.

Her soruya samimiyetle ve doğru cevaplar vermenizi diler, anketime zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Lütfen adınızı belirtmeyiniz.

Saygılarımla

Betül SUBAŞI

**Cinsiyet :** a) Kadın b) Erkek

**Yaşınız :** a) 15-25 b) 26-35 c) 36-45 d) 46-60 e) 61 ve üzeri

**Eğitim Durumu:** a) Okur-yazar değil b) İlköğretim c) Lise  
d) Ön Lisans e) Lisans f)Yüksek

Lisans/Doktora

**Medeni Durum:** a) Evli b) Bekar

**İş Durumunuz:** a) Ev Hanımı b) İşçi c) Memur d)Öğrenci  
e)Serbest Meslek f) Emekli g) İşsiz h) Diğer

**ESMEK’te eğitim verilen diğer branşlardaki kurslara katıldınız mı?** a) Evet  
b)Hayır

**Cevabınız Evet ise katıldığınız diğer branşlar nelerdir? .....**



<b><u>HALKLA İLİŞKİLER / ESMEK / EKONOMİK, SOSYAL, KÜLTÜREL FAYDA</u></b>		Kesinlikle Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	ESMEK haberlerini gazete, dergi, haber ilanlarıyla öğreniyorum.					
2	ESMEK haberlerini yerel radyo ve televizyondan öğreniyorum.					
3	ESMEK haberlerini internet, sosyal medyadan (facebook, twitter vs.) öğreniyorum.					
4	ESMEK haberlerini ve çalışmalarını ESMEK afiş, broşür, el ilanlarından öğreniyorum.					
5	ESMEK haberlerini belediye anons ve ilanlarıyla öğreniyorum.					
6	ESMEK halkla ilişkiler iletişim araçlarından (afiş, broşür, ilan vs.) memnunum.					
7	ESMEK iletişim araçlarını etkin kullanmaktadır.					
8	ESMEK Kongre ve Kültür Merkezinin fiziki eğitim ortamını yeterli buluyorum.					
9	ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan seminer, kongre, panel vb. eğitimleri, eğitici ve bilgilendirici buluyorum.					
10	ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan belirli gün ve haftaların (Osmanlı haftası vs.) kutlamalarını aydınlatıcı ve faydalı görüyorum.					
11	ESMEK halkla ilişkiler çalışmalarında yapılan özel günlerin (anneler günü vs.) kutlamalarını eğlenceli ve değerli buluyorum.					
12	ESMEK halkı bilgilendirici ve eğitici programlar düzenler.					
13	ESMEK halkın eğitimine katkı sağlayan projeler geliştirmektedir.					
14	Halkla ilişkiler kapsamında yapılan özel gün ve etkinlikler, toplumla iletişimin daha sağlıklı gelişmesine katkı sağlar.					
15	ESMEK spor faaliyetleriyle gençlerin gelişmesine olanak sağlıyor.					
16	ESMEK kültür-sanat alanlarındaki iletişimi ile toplumu bilinçlendiriyor, geliştiriyor.					
17	ESMEK toplumsal bütünleşme ve kurslara teşvik amaçlı halkla ilişkiler çalışmaları yapar.					
18	ESMEK hizmetlerini başarılı bir halkla ilişkiler çalışması buluyorum.					
19	ESMEK vatandaşlara faydalı bir halkla ilişkiler çalışmasıdır.					
20	ESMEK toplumsal fayda için halkla ilişkiler etkinlikleri yapar.					

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
21	ESMEK'e meslek edinmek ya da mesleğimi geliştirmek için katılıyorum.					
22	ESMEK'e aile ekonomisine katkı sağlamak için katılıyorum.					
23	ESMEK'e bireysel bilgi ve becerilerimi geliştirmek, yeni bilgiler kazanmak için katılıyorum.					
24	ESMEK'e boş vakitlerimi değerlendirmek (hobi) için katılıyorum, içinde bulunduğum stresten uzaklaşmamı, mutlu hissetmemi sağlıyor.					
25	ESMEK'e ilgi ve merak duyduğum için katılıyorum.					
26	ESMEK'e sosyalleşmek, toplumsal çevreye dahil olmak için katılıyorum.					
27	ESMEK'te katıldığım kurs ihtiyaçlarımı karşılamaya yeterlidir, severek katılıyorum.					
28	ESMEK'in ücretsiz olmasından memnunum, katılmamda etkisi oldu.					
29	ESMEK sosyal-kültürel, sanatsal gelişimime katkı sağladı.					
30	ESMEK ve aldığım eğitimler hayatıma olumlu katkılar sağladı.					
31	ESMEK'te ders süreleri ve program içeriği yeterlidir, dersler amaçlarına uygundur.					
32	ESMEK'te katıldığım kurs istihdam edebilmem konusunda gerekli mesleki bilgi, beceriyi kazandırmaktadır.					
33	ESMEK istihdama katkı sağlamaktadır.					
34	ESMEK yerel ekonomiye ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır.					
35	ESMEK'in ilçede kadın istihdamı açısından da önemli işlevleri vardır.					
36	ESMEK kursiyerler ürettikleri kültürel, yerel/yöresel ürünleri satışa sunma, sergileme imkanı bulmaktadırlar.					
37	ESMEK'te düşünce ve isteklerimi rahatlıkla belirtiyorum, deneyim ve fikir paylaşımı vardır ilgi, beceri ve yeteneklerimi kullanmamı sağlıyor.					
38	ESMEK'in bireylere sanatsal ve mesleki bilgi kazandırdığını düşünüyorum.					
39	ESMEK'in insanlara ekonomik, sosyal, kültürel ve sanatsal katkıları olduğunu düşünüyorum.					
40	İnsanlara bu katkıların sağlanabilmesi için de aradaki akımı sağlayacak olan halkla ilişkilerin mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum.					

**EK-2:**

## **ÖZGEÇMİŞ**

Betül SUBAŞI, 25.06.1988 yılında Tokat'ın Erbaa ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Erbaa'da; Lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümünde tamamladı. SUBAŞI evli ve iki çocuk annesidir.

